อนุสรณ์

ในงานพระราชทานเพลิงศพ

พ.อ. อาจ เก่งพล (ขุนอาจผจญศึก)

ณ ฌาปนสถาน วัดโสมนัสวิหาร

๒๑ มีนาคม ๒๕๑๙

อนุสรณ์

ในงานพระราชทานเพลิงศพ



พ.อ. อาจ เก่งพล (ขุนอาจพลศึก)

ณ ฌาปนสถาน วัดโสมนัสวิหาร

๒๑ มีนาคม ๒๕๑๕

คำนำ

ในงานพระราชทานเพลิงศพคุณพ่อ ลูก ๆ มีความประสงค์จะจัดพิมพ์หนังสือเพื่อเป็นอนุสรณ์ระลึกถึงคุณพ่อ จึงได้ติดต่อขออนุญาตพิมพ์เรื่องและบทความต่าง ๆ ที่น่าสนใจจากหลายท่านด้วยกัน ซึ่งทั้งนี้ข้าพเจ้าต้องขอขอบพระคุณ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช คามหุโณ ประสก คุณ ท. เลียงพิบูลย์ หนังสือพิมพ์ศรีสัปดาห์ และนายแพทย์ อเนก เพฑวณิช ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอกุศลผลบุญในการพิมพ์หนังสือนี้ หากจะมีเกิดขึ้นก็ขออุทิศให้แก่คุณพ่อที่รักของลูกนั้นส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งขอมอบให้แด่ท่านผู้เขียนและท่านผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำครั้งนี้ด้วยทุกประการ.

จากลูก ๆ

ขอกราบขอบพระคุณท่านผู้มีเกียรติเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาให้เกียรติมาในงาน ตั้งแต่วันบำเพ็ญกุศลจนถึงวันพระราชทานเพลิงในวันนี้ และขอกราบประทานอภัย หากมีสิ่งหนึ่งสิ่งใดบกพร่อง

ภรรยา–บุตร–ธิดา

รำลึกถึงและอาลัยถึง "คุณพ่อ"

วันที่ ๒๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ เวลา ๐๖.๐๐ น. เป็นวันที่ลูก ๆ ได้รับความเสียใจอย่างสุดซึ้งที่ได้สูญเสียคุณพ่อที่เคารพรักยิ่ง ลูก ๆ ขาดร่มโพธิ์ร่มไทรที่เคยให้ความรักความอบอุ่นและความห่วงใย ถึงแม้ลูกจะทราบดีอยู่แล้วว่าความตายเป็นสิ่งที่หลีกหนีไม่พ้น แต่ลูกก็ยังอยากจะให้คุณพ่อได้เป็นอยู่เป็นมิ่งขวัญของลูกต่อไปนาน ๆ

คุณพ่อป่วยด้วยมีอาการหอบหายใจไม่สะดวก จึงได้พามาเข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ แพทย์ได้วินิจฉัยว่า เป็นปอดบวมและหัวใจทำงานไม่ปกติ แพทย์ได้กรุณาให้การรักษาเป็นอย่างดีตลอดจนนางพยาบาลก็ได้ช่วยดูแลอย่างเอาใจใส่ จนอาการทางปอดบวมค่อยยังชั่วขึ้น แต่อาการหอบหายใจไม่ค่อยยังชั่วขึ้น แพทย์ได้ช่วยเหลือเจาะคอเพื่อช่วยการหายใจ อาการก็ไม่ดีขึ้น และก็ได้จากไปด้วยอาการสงบด้วยโรคการหายใจล้มเหลว รวมอายุได้ประมาณ ๖๙ ปีเศษ และใคร่ขอขอบพระคุณนายแพทย์และพยาบาลที่ได้ช่วยเหลือและกรุณาให้การรักษาอย่างดียิ่ง ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

พระคุณของคุณพ่อที่มีต่อลูก ๆ นั้นสุดที่จะพรรณา และมิอาจหาสิ่งใดมาทดแทนพระคุณได้ ลูก ๆ จึงขอตั้งจิตอธิษฐานขอให้อำนาจกุศลผลบุญที่คุณพ่อได้ประกอบแต่กรรมดีและปฏิบัติชอบมาโดยตลอด และที่ลูก ๆ ได้ร่วมกันบำเพ็ญเป็นปัตตานุโมทนาอุทิศให้แก่คุณพ่อ ได้ช่วยดลบันดาลให้ดวงวิญญาณของคุณพ่อ จงสู่สุคติอันสูงสุดและเสวยสุขในสัมปรายภพทุกประการ.

จากลูก ๆ



พันเอกอาจ เก่งพล (ขุนอาจยจญศึก)

ชาตะ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๔๔

มตะ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๔



พันเอกอาจ เก่งพล (ขุนอาจผจญศึก)

ชาตะ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๔๔๔

มตะ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๔



รูปถ่าย พ.อ. อาจ เก่งพล

ระหว่างบำเพ็ญกุศล ๒๐–๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๔



ภรรยา บุตร ธิดา ในการบำเพ็ญกุศลวัดโสมนัสวิหาร
เมื่อ ๒๐-๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๔



ภรรยา บุตร ธิดา และญาติ ในการบำเพ็ญกุศลวัดโสมนัสวิหาร
เมื่อ ๒๐–๒๖ พฤศจิกายน ๒๕๑๔

ประวัติพันเอกอาจ เก่งพล (ขุนอาจผจญศึก)

พ.อ. อาจ เก่งพล เกิดเมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๔๔ ที่บ้านในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี เป็นบุตร นายร้อยโทขุนสากลยุทธกิจ (อ่ำ เก่งพล) และนางสงวน ปู่ชื่อนายญวน เก่งพล

การศึกษา

พ.ศ. ๒๔๕๗ นักเรียนนายร้อยกรมยุทธศึกษาทหารบก

พ.ศ. ๒๔๖๘ สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรโรงเรียนนายร้อยทหารบก

การรับราชการ

พ.ศ. ๒๔๖๘ นายทหารประจำกรมทหารราบที่ ๗

พ.ศ. ๒๔๗๑ ประจำกองพันที่ ๓ กรมทหารราบที่ ๗

พ.ศ. ๒๔๗๕ ประจำกองพันทหารราบที่ ๑๒

พ.ศ. ๒๔๗๕ ประจำกองพันทหารราบที่ ๓

พ.ศ. ๒๔๗๗ รอง ผบก. ร. พัน ๓ ร้อย ๒

พ.ศ. ๒๔๘๐ ประจำแผนก กรมจเรทหารบก

พ.ศ. ๒๔๘๑ ประจำแผนกที่ ๖ กรมจเรทหารบก

พ.ศ. ๒๔๘๑ ประจำแผนกที่ ๑ กรมยุวชนทหารบก

พ.ศ. ๒๔๘๔ สำรองราชการกองบังคับการกองพันทหารราบที่ ๕๔

พ.ศ. ๒๔๘๕ ผู้บังคับการหน่วยฝึกยุวชนทหารที่ ๕๔ สงขลา

พ.ศ. ๒๔๘๖ ประจำแผนกที่ ๑ กรมยุวชนทหารบก

พ.ศ. ๒๔๘๗ รองหัวหน้าแผนกที่ ๖ กรมเตรียมการทหาร

พ.ศ. ๒๔๘๘ สำรองราชการ บก. มณฑลทหารบกที่ ๒

พ.ศ. ๒๔๘๙ รอง ผบ. ร. ๑๔ พัน ๑

พ.ศ. ๒๔๘๙ รอง ผบ. ร. ๔ พัน ๒

พ.ศ. ๒๔๙๐ รอง ผบ. ร. ๑๙ พัน ๑

พ.ศ. ๒๔๙๑ รอง ผบ. ร. ๑๔ พัน ๒

พ.ศ. ๒๔๙๒ ผบ. ร. ๑๔ พัน ๓

พ.ศ. ๒๔๙๒ ผบ. ร. ๔ พัน ๑

พ.ศ. ๒๔๙๓ แม่กองเครื่องมือ แผนกที่ ๔ กรมจเรทหารราบ

พ.ศ. ๒๔๙๕ แปรสภาพเป็นแม่กองเครื่องมือ แผนกที่ ๔ กรมการทหารราบ

พ.ศ. ๒๔๙๖ หัวหน้าแผนก กรมจเรทหารบก

พ.ศ. ๒๔๙๘ ประจำกรมจเรทหารบก

พ.ศ. ๒๕๐๕ ประจำกรมกำลังพลทหารบก

พ.ศ. ๒๕๐๕ ครบเกษียณอายุราชการ เมื่อ ๑ ตุลาคม

เกียรติยศ

ได้รับพระราชทานสัญญาบัตรยศทหาร

๑๒ ธ.ค. ๒๔๖๘	รับพระราชทานยศเป็น	ร้อยตรี
๕ เม.ย. ๒๔๗๒	,,	ร้อยโท
๑ เม.ย. ๒๔๗๗	,,	ร้อยเอก
๑๕ ก.ย. ๒๔๘๖	,,	พันตรี
๑ ม.ค. ๒๔๙๒	,,	พันโท
๑ ม.ค. ๒๔๙๙	,,	พันเอก

ได้รับพระราชทานสัญญาบัตรบรรดาศักดิ์

๑๘ พ.ค. ๒๔๗๕ รับพระราชทานบรรดาศักดิ์ ขุนอาจผจญศึก ถือศักดินา ๖๐๐

๒๙ ก.พ. ๒๔๘๕ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ออกจากบรรดาศักดิ์

เครื่องราชอิสริยาภรณ์

ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์

๒๕ ก.พ. ๒๔๖๘ เหรียญเงินบรมราชาภิเษก

๒๘ มี.ค. ๒๔๗๔ เหรียญงานฉลองพระมหานคร ๑๕๐ ปี

๒๑ ก.ย. ๒๔๗๗ เหรียญพิทักษ์รัฐธรรมนูญ

๔ ธ.ค. ๒๔๙๑ เหรียญตริตาภรณ์มงกุฎไทย

๑๘ พ.ย. ๒๔๙๙ เหรียญตริตาภรณ์ช้างเผือก

ไปราชการทัพ

ในคราวประกาศสงครามกับบริเตนใหญ่ และสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๔๘๗ ถึง ๑๒ มีนาคม ๒๔๘๘

การสมรส

ได้ทำการสมรส กับนางมาลี (ถึงแก่กรรม) มีบุตรธิดารวม ๖ คน

น.ส. อัปสร เก่งพล

น.ส. อารยา เก่งพล

ร.ต. อาม เก่งพล

นาง อรวรรณ ศิริเทียน

น.ส. อัญชลี เก่งพล

ส.อ. อมร เก่งพล

ได้ทำการสมรสใหม่กับนางสุนีย์ บุตรธิดา ไม่มี

พ.อ. อาจ เก่งพล ได้ถึงแก่กรรมที่ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เมื่อวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๑๔ เวลา ๐๖.๐๐ น. ด้วยโรคการหายใจล้มเหลวรวมอายุ ๖๙ ปีเศษ

หัวอกพ่อแม่

ของ ท. เลียงพิบูลย์

เด็กวัยรุ่นในยุคปัจจุบันนี้ ส่วนมากเห็นความกตัญญูกตเวทีต่อพ่อแม่นั้นไม่สำคัญ น้อยนักที่จะรู้ซึ้งถึงจิตใจของพ่อแม่ ซ่อนความรู้สึกในส่วนลึกซึ่งมีต่อเลือดเนื้อเชื้อไขของตัว ได้มอบความรักและความตามใจลูก มีไม่น้อยที่ลูกเคี่ยวเข็ญพ่อแม่ เมื่อต้องการสิ่งใดก็จะเอาให้ได้อย่างใจ หากพ่อแม่ขัดใจก็โกรธ ทำกิริยาท่าทางกระฟัดกระเฟียด หน้างอ ทำกระเง้า-กระงอด บางคนก็ใช้กิริยาดุด่าพ่อแม่เหมือนทาส เพราะจะต้องการสิ่งใดก็จะให้พ่อแม่หามาให้ได้อย่างใจ ท่านได้พบเห็นลูกชนิดนี้แล้วก็ต้องเศร้าใจ ผู้ใหญ่สมัยก่อนยกมือท่วมหัวพลางอธิษฐานจิตว่า เกิดมาชาติใดฉันใดก็ขออย่าให้พบลูกชนิดนี้เลย ขอให้ห่างไกลออกไปร้อยโยชน์แสนโยชน์ ทำบุญกรวดน้ำคว่ำกลาขออย่ามาเกิดเป็นลูกเป็นเต้ากันเลย และพ่อแม่บางคนก็รักลูกจนหลง ถูกลูกดุก็งก ๆ เงิ่น ๆ เพราะตามใจลูกจนเคยตัว เคราะห์ดีที่ลูกพวกนี้ไม่ค่อยจะมีมากนัก นาน ๆ ก็เคยพบเคยเห็นสักครั้งหนึ่ง ทำให้คิดว่ามนุษย์เรานี้มีนิสัยแปลกแตกต่างกันไป เห็นพ่อแม่เป็นขี้ข้าก็มี แต่พวกนี้ไม่มีสิริมงคลและไม่เจริญ ส่วนพวกที่เห็นพ่อแม่เป็นพระที่ควรยกย่องบูชาก็มี แต่พวกนี้จะมีความเจริญรุ่งเรืองเพราะความกตัญญูกตเวที แต่นี่ก็เห็นจะเป็นอกุศลกรรมและกุศลกรรมในอดีตที่ติดตามมาสนอง แต่สิ่งที่ข้าพเจ้าเคยเห็นในยุคนี้เป็นตัวอย่างมากรายซึ่งหนีไม่พ้นอกุศลกรรมอันนี้

หากลูกคนใดดุด่าพ่อแม่ คนสมัยก่อนมักกล่าวว่า ใช้พ่อแม่เหมือนทาสในเรือนเบี้ยซึ่งเป็นมาแต่ครั้งโบราณตลอดมาจนถึงยุคปัจจุบันนี้ ทั้งได้เห็นเองและผู้ใหญ่เล่าให้ฟัง คนที่ดุด่าพ่อแม่ คนผู้นั้นหากมีลูกต่อไปก็จะถูกลูกดุด่าสืบสันดานชั่วเช่นเดียวกันหนีไม่พ้น

เมื่อพูดถึงความกตัญญูแล้วข้าพเจ้าก็อดคิดถึงประวัติของท่านธมฺมวิตกฺโกหรือท่านเจ้าคุณพระยานรรัตนราชมานิตซึ่งข้าพเจ้าอยากจะยกท่านว่า "ยอดแห่งความกตัญญู" ทำ

ให้ข้าพเจ้านึกถึงจดหมายฉบับหนึ่ง แม้จะไม่ลงนามมาก็ดีแต่เมื่อพิจารณาดูแล้วก็เห็นว่า ควรจะหยิบยกบางตอนขึ้นมาให้รู้ว่าพระคุณหัวอกของพ่อแม่นั้น คนในยุคนี้มักจะมองข้ามหัวไป ไม่ใยดีที่จะนำมาพิจารณาหาเหตุผล เรื่องนี้แม้ข้าพเจ้าเองเมื่ออ่านแล้วก็ไม่แน่ใจว่าท่านผู้เป็นเจ้าของเรื่องนี้เป็นหญิงหรือชาย ไม่กล้าเดาชี้ขาดลงไป แต่ก็เห็นจะไม่สำคัญอะไร เพราะเราเพียงต้องการตัวอย่างผู้ที่หูตาสว่างขึ้นจากการหลงผิดคำว่าข้าพเจ้าต่อไปนี้โปรดอย่าเข้าใจว่าผู้เขียน ขอให้ทราบว่าเป็นคำแทนตัวผู้เป็นเจ้าของจดหมายหรือบันทึกฉบับหนึ่งในจำนวนมากมาย ตอนหนึ่งมีใจความว่า

ข้าพเจ้ารู้ตัวภายหลังเมื่อหูตาสว่างแล้วว่า เป็นคนที่มีความทะเยอทะยานที่ผิดทาง ความจริงเรากำลังศึกษาชั้นสูงของมหาวิทยาลัย แต่เพื่อนข้าพเจ้าส่วนมากพ่อแม่เขาส่งไปชุบตัวเมืองนอก จะมีความรู้ติดตัวมามากน้อยเพียงใดไม่ต้องพูดถึง เพราะบางคนก็ไม่ได้ดีกรีอะไรกลับมาเลย บางคนก็ได้ปริญญาชั้นสูง แล้วแต่บุคคล ความประพฤติ และสติ–ปัญญา แต่เมื่อกลับมาถึงเมืองไทยแล้วก็รู้สึกว่าออกจะแสดงตัวว่าสูงกว่าพวกเราเพราะได้ผ่านเมืองนอกมา สำหรับข้าพเจ้าเห็นพ่อแม่เขาส่งลูก ๆ ซึ่งเป็นเพื่อนไปหลายคน ตนเองก็เกิดอยากจะไปเมืองนอกกับเขาบ้าง จึงรบเร้าผู้ปกครองขอให้จัดส่งไปเรียนเมืองนอกเพื่อจะได้ชุบตัวเหมือนอย่างเพื่อน ๆ บ้าง ข้าพเจ้าได้พยายามอ้อนวอนพ่อแม่ขอให้จัดส่งข้าพเจ้าไปศึกษาต่างประเทศ โดยได้ติดต่อทางมหาวิทยาลัยต่างประเทศเตรียมไว้ก่อน ด้วยการแนะนำของเพื่อนที่เคยผ่านต่างประเทศมาแล้วความจริงฐานะ ทางบ้านข้าพเจ้าเมื่อทราบ ภายหลังก็ไม่ได้มีเงินทองมากนัก เพียงแต่พอมีพอใช้ แต่ความทะเยอทะยาน ความอยาก มุ่งมั่นใจจะไปให้ได้มิได้พิจารณาความลำบากทางผู้ปกครองจะมีเพียงใดไม่เคยคิด และยังนึกอยู่เสมอว่าพ่อแม่เรามีเงินพอที่จะส่งให้ไปศึกษาต่อเมืองนอกได้ ความอยาก ความเห็นแก่ตัวตามอารมณ์เป็นใหญ่ เพราะพ่อแม่ตามใจจนเคยตัว จึงอยากหาทางไปชุบตัวให้เหมือนเพื่อนไม่อยากให้น้อยหน้าเพื่อน คิดว่าเมื่อสำเร็จมาจากต่างประเทศแล้วรู้สึกว่าคงโก้ เดินไปไหนตัวคงสูงเด่นกว่าธรรมดาเพราะเขาคงเรียกว่า "หัวนอก" ดูเป็นเรื่องของความรู้สึกอย่างคิดไปตามอารมณ์เหมือนเด็กไม่เดียงสาในเวลานั้น เอาอะไรก็จะเอาให้ได้อย่างใจ ไม่ยอมให้

ขัดใจเพราะพ่อแม่รักและตามใจจนเคยตัวนิสัยเสีย จะพูดให้ถูกก็คิดว่าเวลานั้นเป็นโรคอยากไปนอกขึ้นสมอง เมื่อจบทางเมืองไทยแล้วข้าพเจ้าก็เคี่ยวเข็ญขอเงินพ่อแม่ค่าเครื่องบินค่าใช้จ่าย การกินอยู่ศึกษาในต่างประเทศ คิดแล้วเป็นเงินไม่น้อยต่อปี รู้สึกพ่อแม่เคยตามใจข้าพเจ้าก่อนแล้วคงไม่ขัด แรก ๆ ก็บอกว่าลูกเรียนจบในนี้ก็ดีพอแล้วอย่าไปเรียนนอกเลย เรียนนอกไม่วิเศษมาทุกคนเมื่อไหร่ เรียนในนี้ดีกว่านอกถมไป นอกจากจะเสียค่าใช้จ่ายแพงมากแล้ว พ่อแม่ก็ไม่อยากให้ลูกห่างไกลเพราะเราไม่เคยจากกันนาน ๆ พ่อแม่เป็นห่วงคิดถึงอยู่ ข้าพเจ้าก็เถียงว่า ลูกโตแล้วพ่อแม่ไม่ต้องห่วง ที่ลูกของคนอื่น ๆ ทำไมพ่อแม่เขาจึงไม่ห่วง เขาไปกันได้ พ่อแม่เขาไม่เคยคิดอย่างพ่อแม่เลย เขากลับสนับสนุนไม่เห็นเขาเป็นห่วง

แต่พ่อแม่ก็อ้อนวอนจนอ่อนใจเพราะข้าพเจ้ายืนกระต่ายขาเดียว ดื้อจะไปให้ได้ รู้ว่าพ่อแม่มีข้าพเจ้าเป็นลูกคนเดียว ถึงอย่างไรก็คงตามใจ แต่ที่สุดพ่อแม่เสียอ้อนวอนลูกไม่ได้ก็รับปากว่า จะจัดการส่งข้าพเจ้าไปเรียนเมืองนอกตามที่ข้าพเจ้าต้องการอย่างไม่เต็มใจ

ในที่สุดข้าพเจ้าก็พอใจและมีความดีใจแล้ว เพราะได้มีโอกาสไปชุบตัวเมืองนอกคราวนี้ ความดีใจของข้าพเจ้าทำให้พ่อแม่ต้องหน้าเศร้า ข้าพเจ้าก็คิดว่าพ่อแม่คงเป็นห่วงลูกมากที่ต้องจากห่างไกลออกไปอยู่กันคนละทวีป และดีใจอย่างลิงโลด เตรียมตัวเดินทางตัดเสื้อผ้านำไปใช เมื่อรู้ว่าจะได้ไปนอกโดยทุนของพ่อแม่ ไม่ให้น้อยหน้าเพื่อนในคราวนี้ คืนนั้นข้าพเจ้าไปในงานวันเกิดที่บ้านเพื่อนและบอกทางบ้านว่าคืนนี้ข้าพเจ้าจะกลับดึกเพราะเพื่อน ๆ จะเอารถมารับและมาส่ง อย่าเป็นห่วงข้าพเจ้าเลยและตั้งใจจะประกาศให้เพื่อน ๆ รู้ว่าข้าพเจ้าจะไปเรียนต่อเมืองนอก

แต่ความจริงคืนนั้นข้าพเจ้าไม่สามารถจะอยู่ดึกดังที่บอกทางบ้านไว้ไม่ จึงกลับแต่หัวค่ำ และมาถึงบ้านก็ปรากฏว่าพ่อแม่ไม่อยู่ ไม่ทราบว่าท่านไปไหน และคนในบ้านก็ไม่รู้ว่าข้าพเจ้ากลับมาแต่หัวค่ำ เหตุที่ข้าพเจ้ากลับแต่หัวค่ำคืนนั้นก็เพราะแรก ๆ ก็สนุกสนานสนทนากับเพื่อน ๆ ทั้งตั้งใจจะไปบอกเพื่อน ๆ ว่าข้าพเจ้าจะไปเรียนต่อต่างประเทศ คิดว่าตอนดึกเมื่อจะกลับบ้านค่อยบอกดีกว่า แต่ยังไม่ทันจะบอกก็มีเพื่อนคนหนึ่งพูดกันในหมู่

เพื่อน ๆ ว่า "พวกนักเรียนทุนส่วนตัวความรู้ยังไม่ถึงขนาดถือว่ามีเงินก็ส่งไป พ่อแม่อยู่ทางนี้ก็ส่งเงินไปให้ลูกตามที่ลูกของตัวอ้างความจำเป็นอย่างโน้นอย่างนี้ พ่อแม่ไม่รู้ก็ส่งเงินไปให้เที่ยวเตร่เสียผู้เสียคน เอาเงินไปล้างผลาญสบาย บางคนก็หาที่เรียนไม่ได้แล้วก็เอาแต่สนุกสนานทำให้เสียชื่อจนต้องถูกเนรเทศกลับเมืองไทยเพราะประพฤติตัวเหลกแหลวเสียชื่อก็มีมากรายด้วยกัน พ่อแม่อยู่ทางนี้ไม่รู้ก็จัดหาเงิน บางรายก็ต้องจำนองจำนำข้าวของที่ดินแทบหมดตัว หวังจะให้ลูกมีความรู้หาเลี้ยงพ่อแม่เมื่อแก่ ส่งไปนึกว่าลูกกำลังเรียนดี ที่สุดกว่าจะรู้ว่าผิดหวังเมื่อทางการสั่งให้ส่งกลับประเทศ พ่อแม่ลมจับเมื่อรู้ว่าลูกเป็นกุ๊ยที่เมืองนอก ไว้ผมรุงรังรู้ว่าไปทำเสียชื่อเสียงเมืองไทย รู้สึกว่าคนไปนอกเวลานี้ไม่ค่อยจะมีเกียรติเท่าที่คิดที่นึกนอกจากพวกเรียนดีสอบชิงทุนได้เพราะมีความรู้ดีอยู่แล้ว และคนที่ไปทุนส่วนตัวที่ตั้งใจเรียนจริง ๆ จัง ๆ เพราะเห็นอกเห็นใจพ่อแม่ลงทุนเสียเงินเสียทองก็มีมาก แต่ก็มีไม่น้อยเพราะเอาตัวอย่างชั่วมาใช้ เสียคนง่าย" คำพูดของเพื่อนนั้นสกิดใจข้าพเจ้ามาก ฉะนั้นคืนนั้นข้าพเจ้าจึงกลับแต่หัวค่ำมานอนกระสับกระส่ายเพราะคิดมาก เลิกคิดจะบอกเพื่อน

จนรู้สึกว่าพ่อแม่กลับมายังไม่ดึกมากนัก ห้องนอนพ่อแม่ติดห้องข้าพเจ้าเสียงเปิดประตูเข้าห้อง ได้ยินเสียงพ่อแม่ถอนหายใจเหมือนทุกข์หนัก ข้าพเจ้าพยายามสงบนิ่งฟังว่าท่านทั้งสองจะพูดอะไรถึงข้าพเจ้า ท่านคงนึกว่ายังไม่กลับ เพราะบอกว่ากลับดึก เสียงแม่ถอนหายใจแล้วพูดว่า

"แล้วนี่จะทำอย่างไร รับปากกับลูกว่าจะส่งไปเรียนเมืองนอก เงินก็ยังมีไม่พอถ้าลูกผิดหวังคงเสียใจมาก ทั้งที่รับปากไว้แล้ว ลูกกำลังดีอกดีใจที่จะได้ไปนอก ที่นาแถวรังสิตของเราเวลานี้จะขายเขาก็ให้ราคาต่ำมาก ไม่ขายก็ไม่รู้ว่าจะเอาเงินที่ไหนมาส่งลูกพรุ่งนี้เราลองไปหาสำนักซื้อขายที่ดิน หากยังกดราคาเราก็ต้องไปหาที่อื่นที่เขารับซื้อหรือรับจำนองดูอีกแห่งหนึ่งคงจะได้เพิ่มราคาขึ้นบ้าง เพราะพวกนี้ถ้ารู้ว่าใครร้อนเงินก็มักจะกดราคาให้ต่ำ หากได้ราคาพอสมควรพอจะส่งลูกไปได้งวดแรกพี่ก็ต้องตกลงแล้วเราค่อยคิดกันใหม่"

ข้าพเจ้าได้ยินก็รู้สึกหัวใจเต้นแรงวูบขึ้นมาเพราะไม่เคยรู้เรื่องนี้มาก่อนว่าจะทำให้พ่อแม่เดือดร้อนถึงเพียงนี้ น้ำตาก็เริ่มไหลออกมาเป็นครั้งแรกที่สงสารพ่อแม่ แต่ต้องทนฟังต่อไป ก็ได้ยินเสียงแม่พูดว่า "ถ้าไม่พอน้องก็จะเอาเครื่องเพชรเครื่องทองที่น้องมีอยู่เก็บไว้เอามาขาย ก็พอจะช่วยได้บ้าง แต่ถ้าของเราหมดไปแล้วลูกยังเรียนไม่จบไม่สำเร็จล่ะพี่จะทำอย่างไร" เสียงพ่อถอนหายใจรู้สึกว่าความคิดไม่ปลอดโปร่งนักแล้วตอบออกมาอย่างใช้ความคิดว่า "ถ้าไม่พอจริง ๆ พี่ก็เห็นจะต้องเอาบ้านหลังนี้พร้อมที่ดินไปจำนองที่ธนาคารเพื่อแก้หน้าลูกจนกว่าจะเรียนจบ........" ข้าพเจ้าได้ยินเพียงเท่านี้มันตื้นตันใจ อยากจะลุกขึ้นไปแล้วเข้าไปกราบท่านทั้งสอง แล้วพูดว่า "ลูกไม่ต้องการจะไปแล้วเมื่อพ่อแม่ของลูกเดือดร้อนถึงเพียงนี้ และลูกจะไม่ไปในเงินทุนของพ่อแม่อีกแล้ว ขอโทษให้ลูกด้วย ลูกไม่สามารถจะเห็นพ่อแม่เสียสละให้ลูกถึงเพียงนี้ ลูกยังไม่เคยรู้เลยว่าพ่อแม่คนไหนเขาจะเสียสละให้ลูก ตัวเองต้องเดือดร้อนอยู่ในอกโดยไม่ยอมให้ลูกได้รับรู้" แต่ข้าพเจ้าก็ไม่ได้เปิดประตูห้องนอนออกมาบอกพ่อแม่ตามที่คิด นึกว่าควรจะคิดทำให้ดีกว่านี้ จึงได้แต่เอาหมอนหนุนหัวทับหน้าเอามือรัดไว้ ไม่ให้เสียงสะอื้นร้องไห้ออกจากปากให้พ่อแม่ได้ยิน คืนนั้นไม่สามารถจะข่มความรู้สึกให้หลับได้เพราะจิตใจคิดฟุ้งซ่าน ย้อนหลังคิดถึงเมื่อครั้งยังเป็นนักเรียนกินนอนอยู่โรงเรียนชาวต่างประเทศและต่างศาสนา เขาก็สอนศาสนาของเขา เวลาเมื่ออยู่โรงเรียนเขาสอนให้ก่อนกินอาหารต้องนั่งก้มหน้าระลึกถึงคุณของพระเจ้า ซึ่งได้ทรงประทานอาหารเลี้ยงชีวิตตลอดมา แล้วก็เจิมหน้าโดยใช้นิ้วแตะที่หน้าผากและไหล่ซ้ายขวา เราอยู่โรงเรียนเขาเราก็ต้องทำตามอย่างเขา แม้จะสนใจหรือไม่ก็ตาม

มาคืนนั้นได้ยินเสียงพ่อแม่พูดถึงเรื่องจะหาเงินส่งลูกไปเรียนนอก ตามคำร้องขอของลูกทำให้นึกขึ้นได้ว่าพ่อแม่บังเกิดเกล้าที่รักลูก ตามใจลูก จะเอาสิ่งใดก็หาให้แม้ตัวจะลำบากก็เสียสละเพื่อลูก พ่อแม่นั้นคือพระเจ้าของลูกที่ได้ส่งเงินให้ค่าศึกษาเล่าเรียน จ่ายค่ากินอยู่หลับนอน ตลอดค่าเทอมแล้วเทอมอีก จนกว่าจะสำเร็จ ซึ่งเงินทองค่าใช้จ่ายมาจากพ่อแม่ทั้งสิ้น พระเจ้าของลูกก็คือพ่อแม่ที่ควรแก่การเคารพบูชายิ่ง ลูกควรจะมีความกตัญญูกตเวทีและเห็นอกเห็นใจสงสารพ่อแม่มากขึ้น คำพูดของพ่อแม่เสียดแทงเข้าไปใน

ดวงใจ ด้วยความรักและสงสารมากขึ้นจนไม่สามารถจะทนฟังพ่อแม่ปรับทุกข์กันต่อไป ใช้หมอนใช้ผ้าห่มบีดหูปิดปากข่มความรู้สึก ไม่ให้เสียงสะอื้นออกจากปาก คืนนั้นนอนหลับ ๆ ตื่น ๆ รู้สึกอ่อนเพลีย

เช้าวันนั้น ข้าพเจ้าลุกขึ้นเข้าห้องน้ำสายกว่าวันธรรมดาเพราะนอนหลับเอาจวนรุ่งสว่างจึงตื่นสาย แล้วออกมากินข้าวเช้ากับท่านทั้งสอง ซึ่งกำลังรออยู่ ก็ถูกท่านทักว่าเช้าวันนี้ทำไมหน้าตาซูบซีด หูตาแดง เมื่อคืนนี้ไปมีเรื่องกับเพื่อนมาหรือ กลับดึกไหมลูก ข้าพเจ้าก็เพียงพูดค่อย ๆ เพราะใจยังสั่นสะอื้นอยู่ในอกไม่หายว่า "ไม่มีเรื่องอะไรมากนัก มีเพื่อนเขาพูดว่านักเรียนทุนส่วนตัวที่ไปนอกส่วนมากไปผลาญเงินพ่อเงินแม่ ไม่เคยคิดถึงอกพ่ออกแม่เลย แล้วก็ไปทำชื่อเสียงเสีย บางคนก็ถูกส่งกลับเพราะประพฤติชั่ว สู้พวกสอบชิงทุนไม่ได้เพราะพวกนี้เขามีความรู้ดี เอาใจใส่ในการเรียนไม่เคยทำเสียชื่อเสียง" เสียงพ่อบอกว่า "เท่านั้นก็ไม่ควรเสียอกเสียใจต้องร้องไห้ร้องห่มทำไม เพราะคนไปทุนส่วนตัวที่ดีก็มีมาก คนชั่วก็มี พ่อทราบว่าบางคนชั่วไปจากเมืองไทยแล้ว พ่อแม่ผู้ปกครองคิดว่าส่งไปเมืองนอกแล้วจะดีขึ้นบ้าง แต่กลับไปถูกโรงเรียนไล่ออก กลับไปทำเสียชื่อถึงเมืองนอก ทำชื่อเสียในเมืองไทยยังไม่พอทำให้นักเรียนไทยที่ดีถูกชาวต่างประเทศมองดูพลอยมัวหมองไปด้วย" ข้าพเจ้าจึงบอกว่า ต่อไปนี้จะไม่รบกวนเงินพ่อแม่เรื่องไปนอก จะสมัครสอบชิงทุนมิฉะนั้นก็ไม่ไปดีกว่า พ่อแม่มองดูข้าพเจ้าแล้วก็มองดูตากันทั้งสองท่านแล้วมองดูข้าพเจ้าอย่างสงสัยว่า ทำไมข้าพเจ้าจึงเปลี่ยนใจง่ายและรวดเร็ว เพียงแต่ได้ฟังคำพูดของเพื่อน ๆ เท่านั้น และท่านก็ไม่รู้ว่าข้าพเจ้าได้ยินคำพูดของท่านเมื่อคืนนี้ เพราะไม่บอกว่าได้ยินและพ่อแม่ก็ไม่รู้

นับแต่วันนั้นมา ข้าพเจ้าก็พยายามใช้เวลาศึกษาเล่าเรียน ขยันดูหนังสือให้มากขึ้นกว่าแต่ก่อนซึ่งเมื่อก่อนไม่ได้สนใจมากนัก พยายามเรียนรู้วิชาภาษาต่างประเทศและพยายามทุกอย่างที่เกี่ยวกับวิชาความรู้ในแขนงที่ข้าพเจ้ารัก ทำให้พ่อแม่รู้สึกพอใจและรักเอ็นดูข้าพเจ้ามากขึ้น ที่สุดปีต่อมาก็มีสอบชิงทุนหลายทุน ที่สุดข้าพเจ้าก็สอบชิงทุนได้ทุนที่ดี การไปนอกก็ออกค่าใช้จ่ายทั้งหมดไม่มียกเว้นตลอดทั้งค่าใช้จ่ายส่วนตัว

ประจำเดือนได้สูงเพราะสอบได้ลำดับดีและดีกว่าทุนอื่น ๆ ทั้งไม่มีข้อผูกมัดใด ๆ เพราะเป็นทุนต่างประเทศ ปัญหาเรื่องเรียนต่อต่างประเทศโดยลำแข้งของข้าพเจ้าก็สำเร็จเป็นความจริงขึ้น ทำให้พ่อแม่มีความยินดีกับข้าพเจ้ามาก แม่ดีใจจนน้ำตาไหล ข้าพเจ้าได้ทุนที่ดีจึงมีเงินเหลือใช้ส่วนตัว อยู่เมืองนอกพยายามประหยัดใช้มีเงินเหลือส่งมาให้พ่อแม่ทางบ้านแทนที่พ่อแม่จะส่งให้ข้าพเจ้า จวนจบข้าพเจ้าสำเร็จการศึกษาได้ปริญญาแล้ว ข้าพเจ้าคิดถึงบ้านคิดถึงพ่อแม่ คิดถึงเพื่อนฝูง ที่อดทนก็เพื่อเรียนให้สำเร็จเมื่อรู้ว่าจะได้กลับบ้านก็ยิ่งคิดถึงบ้านมากขึ้นอยากจะให้ถึงบ้านเร็ว ๆ แต่แล้วเวลาเดินทางกลับบ้านเกิดเมืองนอนก็มาถึง ข้าพเจ้าขึ้นอยู่บนเครื่องบินเหมือนตนเองอยู่บนสวรรค์ที่จะได้เห็นหน้าพ่อแม่ที่รักใจจะขาด แม้เครื่องบินจะเร็วเพียงใดแต่ก็ยังช้ากว่าคนใจเร็วอย่างข้าพเจ้า ไม่ช้าเรือบินก็ข้ามทะเลเข้ามาในเขตไทย ข้าพเจ้าดีใจและตื่นเต้นเมื่อได้มองลงมาเห็นวัดวาอารามโบสถ์เหลืองอร่ามด้วยสีทอง เป็นเครื่องหมายของพระพุทธศาสนา ข้าพเจ้าระงับความตื่นเต้นไว้ไม่อยู่ เพราะในไม่ช้าข้าพเจ้าก็จะเห็นได้หน้าพ่อแม่ญาติพี่น้อง นึกวาดภาพคงจะแวดล้อมข้าพเจ้าด้วยความดีใจ เรือบินกำลังจะบินเข้าในเขตของจังหวัดพระนครแล้ว ใจข้าพเจ้ายิ่งเต้นตึกตักเพราะตื่นปีติ เมื่อเข้าเขตพระนครก็เห็นรถยนต์วิ่งขวักไขว่ไปมาบนท้องถนน เมื่อเครื่องถลาลงสนามเข้าจอดตรงลานบิน เมื่อผู้โดยสารกำลังเดินลงจากเครื่องบินข้าพเจ้าติดตามลงมาเป็นคนที่สาม แล้วส่ายตามองดูพ่อแม่ เมื่อผ่านศุลกากรและด่านตรวจคนเข้าเมืองแล้ว ข้าพเจ้ารีบออกมาเหมือนแทบจะวิ่ง แม้จะหอบเข้าของพะรุงพะรังก็ไม่สนใจใครจะมองในแง่ใด ตาส่ายหาหน้าพ่อหน้าแม่ผู้บังเกิดเกล้าที่รักทั้งสอง ข้าพเจ้าเห็นคนมากมายเดินขวักไขว่ที่สถานีดอนเมือง ข้าพเจ้าส่ายตาจ้องดูทางซ้ายทางขวารู้สึกตาพร่าไปหมด พอดีข้าพเจ้ามองเห็นผู้บังเกิดเกล้าส่ายตามองหาข้าพเจ้าเหมือนกัน เห็นจะเป็นเพราะข้าพเจ้าหอบของพะรุงพะรัง พ่อแม่จึงจำข้าพเจ้าไม่ได้ ข้าพเจ้าดีใจตะโกนร้องเรียกไปเสียงดังไม่สนใจใครหมดอายว่า พ่อจ๋าแม่จ๋า แล้วข้าพเจ้าก็โผเข้าไปกอดสะเอวท่านทั้งสองไว้แล้วก็ซบหน้าน้ำตาไหล ด้วยความปลื้มปีติได้เห็นหน้าพ่อแม่อีกครั้งหนึ่ง หลังจากที่ได้จากกันหลายปี พ่อแม่ก็น้ำตาไหลออกมาเช่นเดียวกัน

ข้าพเจ้าพูดได้เพียงว่า "เมื่อคืนนี้ลูกนอนไม่หลับเพราะรู้ว่าวันนี้จะได้พบพ่อพบแม่" เสียงแม่ก็ตอบอย่างกระเส่าทั้งน้ำตาที่ปิติว่า เมื่อคืนพ่อกับแม่ก็นอนไม่หลับเหมือนกันเพราะคิดว่าวันนี้คงจะต้องมาพบลูกเช่นเดียวกัน เรามัวดีใจที่ได้พบกันจนเพลิน แม่จึงเตือนว่า เรากลับไปบ้านกันเถิดแม่ได้แกงเขียวหวานไก่ไว้ให้ลูกแล้ว ตามที่ลูกได้เขียนจดหมายมาบอกว่าอยากกินความดีใจทำให้ข้าพเจ้าลืมธรรมเนียมไทยไป ข้าพเจ้ากราบที่อกท่านทั้งสองด้วยความรักและเคารพฝังอยู่ในความกตัญญูกตเวที เพราะนึกถึงน้ำใจของท่านที่เคยคิดว่าจะยอมเสียสละได้ทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อลูกซึ้งใจ ซึ่งข้าพเจ้าฝังใจอย่างไม่รู้ลืม และคำพูดประโยคหนึ่งของคุณพ่อที่ทำให้ข้าพเจ้าไม่สามารถจะกลั้นน้ำตาไว้ได้ว่า "ลูกรัก ลูกได้สร้างตัวเองด้วยความสามารถของลูก โดยพ่อและแม่ไม่ต้องเดือดร้อนอะไร พ่อและแม่ปลื้มใจมาก" ข้าพเจ้าจำคืนก่อนที่จะเดินทางไปนอกได้ดี ข้าพเจ้าขอเขียนมาเป็นตัวอย่างของความกตัญญูที่เปลี่ยนใจข้าพเจ้าในปัจจุบัน เพราะเห็นใจในความรักลูก เห็นอกของพ่อแม่มาอภินันทนาการแก่ท่านเรื่องหนึ่งที่เกิดขึ้นแก่ชีวิตของข้าพเจ้ามาแล้ว

ผู้เรียบเรียงเขียนข้อความบันทึกนี้ไม่กล้าจะสันนิษฐานว่า ท่านผู้นี้จะเป็นสุภาพบุรุษหรือสุภาพสตรี เพราะท่านผู้บันทึกใช้คำพูดกลาง ๆ ไม่ได้บอกและลงชื่อมาด้วยจะหญิงหรือชายขอท่านผู้อ่านผู้ฟังจงพิจารณาดูเอง แต่เรื่องของท่านผู้นี้ได้ก่อให้เกิดความกตัญญูกตเวทีขึ้นมา จึงเกิดเป็นศิริมงคลขึ้นแก่ตนเองเป็นตัวอย่าง ฉะนั้นผู้เขียนคิดว่าการก่อเกิดอารมณ์ขึ้นทางจิตใจเพราะได้ยินได้ฟัง ได้อ่าน ได้รู้ ได้เห็นสิ่งเหล่านี้ย่อมจะมีทั้งดีและไม่ดีได้เช่นเดียวกัน หากท่านจะป้องกันไว้ก่อนโดยฝึกจิตให้เป็นผู้โกรธยาก ไม่เห็นแก่ตัว เป็นคนอารมณ์เย็น แม้เราจะได้ยินสิ่งไม่ดี แสลงหูจิตใจตั้งอยู่กลาง ๆ ก็จะได้มีเวลาใช้สติปัญญาสมองพิจารณาสิ่งใดดีสิ่งใดชั่ว และปฏิบัติในสิ่งที่ดี จะเป็นตัวอย่างผู้ปฏิบัติดีอย่างน่าเคารพนับถือบูชาตลอดไป.

สวัสดี

ศาสนากับพระสงฆ์

ของ ท.เลี่ยงพิบูลย์

ชาติไทยกับพุทธศาสนาไม่สามารถแยกได้มาแต่ครั้งโบราณดึกดำบรรพ์ เพราะสมัยโบราณเราเชื่อว่าพุทธศาสนามีหลักธรรมอันล้ำเลิศ สามารถทำให้มนุษย์เราได้ศึกษาพระธรรมคำสอนขององค์พระพุทธเจ้า สอนให้เราละความชั่วสร้างความดี ให้กำจัดกิเลสเป็นเครื่องเศร้าหมอง ต้นเหตุแห่งความทุกข์ เว้นความโลภ ความโกรธ ความหลง ใช้ศีล สมาธิ ปัญญา ใช้จิตเป็นพลังกำจัดกิเลสให้ดับสิ้นลงแล้ว จิตก็จะสะอาดเพราะไม่มีความโลภ ความโกรธ ความหลง ไม่มีอิจฉาพยาบาท จิตว่างจากความชั่วของกิเลส ทำให้ใจบริสุทธิ์สงบเป็นความสุขกว่าความสุขใด ๆ ในโลกมนุษย์

เมื่อได้พูดถึงศาสนา เรามีหลักพระรัตนตรัยคือ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ก็คือพระรัตนตรัย นับแต่ครั้งปู่ ย่า ตา ยาย ของเราก็ได้เคยรู้เคยเห็นผู้ใหญ่สมัยก่อนตื่นแต่ดึกไหว้พระแล้วสวดมนต์ สวดจบแล้วก็กราบพระ เช้าใส่บาตร วันโกนวันพระก็ไปฟังเทศน์ฟังธรรมในวัดที่อยู่ใกล้บ้าน คนเฒ่าคนแก่ก็ให้ลูกหลานจูงไปฟังธรรมถือศีล ผู้เฒ่าบางคนก็ยังอุตส่าห์ถือไม้เท้ายันกายไปฟังธรรม และยามเข้าพรรษาก็ค้างแรมที่วัดถือศีล ๘ ตลอดตรัยมาส ทั้งชักจูงลูกหลานให้เข้าหาธรรมแต่เด็ก ๆ ให้เกิดมีจิตใจเลื่อมใสศรัทธา

เมื่อถึงเทศกาลก็ไปร่วมทำบุญกันที่วัด ไม่ว่าหนุ่มสาวเด็กผู้ใหญ่หญิงชายต่างมีจิตใจเลื่อมใสรับศีลจากพระสงฆ์ส่วนมากเป็นสมภาร มารักษาปฏิบัติในศีล ๕ ฉะนั้นจึงคิดว่าวัดอยู่ได้เพราะชาวบ้านและชาวบ้านอยู่ได้เพราะวัด เป็นที่ประชุมฟังธรรมศึกษาปฏิบัติรักษาศีลในสมัยก่อน ฉะนั้นศาสนาพุทธกับชาติไทยจึงแยกกันไม่ได้ ประเทศไทยจึงมีวัดวาอารามแทบทุกตำบลหมู่บ้าน มีมากมายนับแต่ครั้งโบราณถึงยุคปัจจุบันนี้ หากเราได้มีโอกาสท่องเที่ยวไปในต่างจังหวัด ก็จะรู้ได้ว่าพุทธศาสนาได้เจริญในประเทศไทยรุ่งเรืองเพียงใดเราจะได้เห็นได้รู้เมื่อเราได้ท่องเที่ยวไปดูตามโบราณสถานในที่ต่าง ๆ มากมาย ไป

พิจารณาสิ่งสลักหักพัง วัดร้างเก่าแก่ทางต่างจังหวัดมีมากมายแทบทั่วทุกภาคเช่นจังหวัดสุโขทัยหรือกรุงศรีอยุธยาเป็นต้น แสดงถึงว่าการสร้างวัดสร้างพระในสมัยโบราณนั้นสร้างใหญ่โต มีอาณาเขตกว้างขวาง แม้ในป่าดงพงพีก็ยังมีวัดร้าง เห็นซากสลักหักพัง บางแห่งก็เป็นศิลาแลง พิจารณาจะเห็นได้ว่าคนโบราณได้สร้างด้วยความเลื่อมใสศรัทธา จะเห็นได้ที่เป็นบริเวณโบสถ์หรือวิหารแต่ละแห่งมีรากฐานใหญ่โตเพียงใด ความสวยงามวิจิตรพิสดารเพื่อสมัยรุ่งเรืองยังเหลือซากสลักหักพังให้เราได้เห็นให้เราได้รู้ ก็เพราะเหตุคนสมัยก่อนเขาถือเป็นประเพณีไม่มีใครแตะต้องของวัด เขาถือว่าบาป ฉะนั้นคนสมัยก่อนเมื่อเดินผ่านวัดมีทรายวัดติดตามเท้า (เพราะสมัยก่อนยังไม่นิยมใส่รองเท้า) เมื่อจะออกนอกเขตวัดเขาจะปัดทรายที่ติดตามเท้าออกให้หมด ไม่ยอมให้ทรายวัดออกนอกเขต เมื่อถึงบ้านก็จะต้องล้างเท้าให้สะอาดก่อนจึงขึ้นบ้าน ฉะนั้นของวัดคนสมัยก่อนถือเป็นของศักดิ์สิทธิ์ เป็นของร้อนถ้าติดไปบ้านก็ไม่มีความสุขความเจริญ ไม่มีใครแตะต้องจึงมีเหลือไว้เป็นอนุสรณ์ให้คนรุ่นหลังได้ดูได้เห็นได้พิจารณา เมื่อสี่ห้าสิบปีก่อนยังมีพระพุทธรูปปางต่าง ๆ ในวัดร้างไม่มีผู้แตะต้องลักเอาไป นอกจากไปกราบไหว้เคารพบูชา ต่อมาคนใจบาปมากขึ้นเกิดทำลายสถานที่เคารพบูชา ทางการต้องออกกฎหมายควบคุมโบราณวัตถุ ห้ามทำลาย เพื่อสงวนไว้ให้อนุชนรุ่นหลังจะได้รู้ได้เห็น เพราะมนุษย์ใจบาปหยาบช้าในปัจจุบันนี้มากขึ้นมนุษย์จิตใจต่ำขาดศีลธรรมเห็นแก่ได้ แม้แต่พระพุทธรูปที่เคารพบูชาของชาวพุทธและชาวไทย ก็ยังตัดเศียรทำลายจิตใจของคนไทยทั้งชาติเพื่อแลกกับเงินเล็ก ๆ น้อย ๆ ไม่คุ้มค่าที่ถูกสาปแช่ง คิดแล้วก็อนาถใจ เวลานี้มนุษย์จิตต่ำใจบาปมีมากขึ้นทุกวัน มีลักขโมยช่วงชิงลักขุดสมบัติของทางพุทธศาสนามิได้กลัวบาปกลัวกรรมตามสนอง นอกจากนั้นยังมีสงฆ์บางองค์ประพฤติตนทำให้ศาสนาเศร้าหมอง ได้มีบางท่านพูดถึงศาสนาในยุคปัจจุบันนี้ว่าท่านเป็นผู้ถือพุทธศาสนาและเคารพพระพุทธพระธรรมเป็นที่สูงสุดส่วนพระสงฆ์บางองค์ท่านปฏิบัติตนไม่น่าเคารพนับถือ ทำให้ความศรัทธาเสื่อมลงเลยขาดความเคารพนับถือพระสงฆ์ทั่วไป ข้าพเจ้าเคยพูดว่าเป็นธรรมดาพระสงฆ์ก็คือบุคคลธรรมดา เพียงแต่ปลงผมโกนคิ้วทำพิธีนุ่งห่มเหลืองซึ่งเป็นเครื่องหมายว่าเป็นกาสาวพัสตร์ เราก็กราบไหว้ท่านเพราะท่านก็

เป็นหนึ่งในสามของไตรรัตน สงฆ์บางองค์ก็เป็นมนุษย์ปุถุชนที่ยังมีกิเลสหนา แต่สงฆ์ส่วนมากท่านบวชเพื่อดับกิเลส กำจัดความโลภความโกรธความหลง ศึกษาหลักธรรมเพื่อนำไปเผยแพร่ให้รู้บุญบาปชั่วดีให้ผู้ที่ยังไม่รู้ แต่บางองค์ท่านบวชเพื่อสร้างกิเลสประพฤติตนให้เสื่อมเสียก็ต้องมีบ้างเป็นธรรมดาของคนหมู่มาก จะดีทั้งหมดนั้นหาไม่ได้ แต่เรามีสติปัญญาก็ต้องพิจารณาดูว่า องค์ไหนควรแก่การเคารพกราบไหว้เพราะท่านปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ อย่าไปเหมาเสียทั้งหมดก็เสียความเป็นธรรม องค์ที่ท่านปฏิบัติดีปฏิบัติชอบก็จะพลอยรับความมัวหมองไปด้วย

ข้าพเจ้าเคยบอกให้ท่านเหล่านั้นฟังว่าเคยบวชเณรเป็นสงฆ์ มาหลายองค์แล้วที่กำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ในปัจจุบันก็ยังมี ที่ขอลาสึกออกไปเป็นครูบาอาจารย์หาเลี้ยงพ่อแม่มีครอบครอบครัวก็มี ไม่เคยพบท่านปฏิบัติตนเป็นที่เสื่อมเสียในเวลาเป็นสงฆ์เลยล้วนแต่ปฏิบัติตนอยู่ในขอบเขตของศีลวินัยและได้ศึกษาเล่าเรียนในทางธรรม เพื่อจะนำมาใช้ประโยชน์เผยแพร่พระพุทธศาสนาแก่ส่วนรวมต่อไป นี่ข้าพเจ้าเคยบวชให้เณรเป็นพระที่ดีมาแล้ว

ท่านที่พูดว่าขอเคารพนับถือบูชาพระพุทธกับพระธรรมเท่านั้น ส่วนพระสงฆ์นั้นมีความเลื่อมใสน้อยมาก ขอให้พิจารณาด้วยปัญญาอย่าเอาแต่อารมณ์ คิดเสียใหม่เคยมีสุภาพสตรีมาหาข้าพเจ้าผู้หนึ่ง เมื่อสนทนากันแล้วบอกว่าครั้งแรกชอบไปทำบุญที่วัดและได้รู้จักกับพระองค์หนึ่ง ท่านพูดว่า "อาตมานี้ไม่ได้ตั้งใจจะอยู่ในผ้าเหลืองจนตายหลอกนะหากใครรับเลี้ยงอาตมาได้ก็จะสึกออกไปอยู่ด้วย" สตรีผู้นั้นท่านเป็นหม้ายแต่ก็เป็นผู้ที่มั่งคั่งผู้หนึ่ง ได้มาเล่าและยังแสดงกิริยารังเกียจได้บอกว่า "นับแต่นั้นมาความเลื่อมใสในพระสงฆ์ก็น้อยลง"

ข้าพเจ้าก็บอกกับสตรีผู้นั้นว่า "นั่นไม่ใช่สงฆ์ เราเห็นแต่นุ่งเหลืองห่มเหลืองปลอมแปลงแต่ภายนอกจิตใจแฝงไปด้วยกิเลสตัณหา อย่าเพิ่งไปโทษพระสงฆ์ทั่วไปว่าเหมือนกัน จงเลือกเคารพบูชาแต่สงฆ์ที่ท่านปฏิบัติตนสะอาดทั้งภายนอกและภายในยังมีมากเราไปพบพระที่เสื่อมทรามก็ไปท้อใจเสียก่อน โลกนี้ย่อมมีทั้งของดีของเลวเป็นธรรมดาถ้าเมืองไทยเรามีแต่พระสงฆ์ที่เลว ศาสนาก็คงไม่ได้อยู่ถึงปัจจุบันนี้ สมัยก่อนหากสงฆ์ถูก

กล่าวหาอาบัติเป็นปาราชิก ได้ความจริงก็จะถูกจับสึกแล้วสักหน้าเป็นเครื่องหมาย จะบวชอีกไม่ได้ตลอดชีวิต ฉะนั้นพระพุทธเจ้าท่านตรัสรู้ พระธรรมคำสั่งสอนพระสงฆ์ท่านศึกษาเรียนรู้ เพื่อเผยแพร่พระศาสนาให้ถาวรต่อไป ฉะนั้นเราจะขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดไม่ครบองค์ ๓ ไม่ได้ ขอให้นึกว่าสงฆ์ที่ดีนั้นท่านมุ่งหวังแต่จะศึกษาธรรมและได้นำไปเผยแพร่แก่ประชาชนที่ยังไม่รู้ในการปฏิบัติเพื่อพ้นทุกข์ เพื่อสืบพระศาสนาต่อ ๆกันไป ในเรื่องพระสงฆ์ปฏิบัติตนให้เป็นที่เสื่อมเสียในทางศาสนานั้นก็มีเป็นธรรมดาข้าพเจ้าได้รับบันทึกจากผู้รู้เห็นยังไม่ได้เขียน ก็มีแต่ข้าพเจ้าคิดว่าสงฆ์ที่ดีมีมาก และพระที่ทำความเสื่อมเสียที่ข้าพเจ้าได้ไปพบด้วยตนเองกับเพื่อนก็มีเช่น

เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๑๔ ข้าพเจ้ากับพวกเพื่อน ๆ ไปทางภาคอีสาน วันนั้นจำได้ว่า พวกเราได้แวะไปเที่ยวในงานช้างที่จังหวัดสุรินทร์ ได้เห็นพวกทัศนาจรทั้งไทยและต่างประเทศไปจากกรุงเทพ ฯ มากมาย เมื่อเข้าไปในเขตสนามรอบนอกก็มองเห็นรถทัศนาจรบางคันมีพระยืนอยู่บนหลังคารถเป็นกลุ่ม ๆ มีทั้งหลวงพี่หลวงน้าหลวงลุงชะเง้อมองดูช้างอยู่ภายนอกสนาม เห็นมีชาวต่างประเทศยกกล้องขึ้นถ่ายรูปไว้ข้าพเจ้าก็ไม่ทราบเจตนาของผู้ถ่ายจะร้ายหรือดีแต่ก็ทำให้เราไม่สบายใจ

คราวนั้นเราแวะหลายแห่ง สิ่งที่มองเห็นเศร้าใจมากขึ้นก็คือ ได้เห็นผู้นุ่งเหลืองห่มเหลืองโกนหัวโกนคิ้ว ถ้าจะพูดทางพระก็มีทั้งหลวงพี่หลวงอาหลวงน้า ท่านเหล่านั้นก็สะพายกล้องถ่ายรูปคนละกล้องเป็นกลุ่ม ทำกิริยาท่าทางคล้ายจะเป็นช่างภาพผู้ชำนาญ ทั้งยังขอร้องให้สุภาพสตรีหรือสีกาสาว ๆ แต่งตัวทันสมัย เข้าใจว่าจะร่วมเดินทางไปด้วยกันให้เป็นหุ่นประกอบกับทิวทัศน์เพื่อหามุมฉากงาม ๆ แล้วท่านก็ตั้งกล้องให้สีกาแสดงท่าหรือวางท่า ตาก็มองกล้อง มือก็โบกไปมาให้ชิดซ้ายชิดขวาเพื่อจะได้ทิวทัศน์ที่สวยงาม แล้วหมู่หลวงพี่หลวงอาหลวงน้า (ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าท่านอยู่วัดเดียวกันหรือคนละวัด) ด้วยกิริยาท่าทางคล่องแคล่วว่องไวไม่มีกิริยาสำรวมที่พระสงฆ์ควรจะมีติดอยู่เลย ทำตัวคล้ายกับนักข่าวตากล้องหนังสือพิมพ์ ทั้งก้มทั้งเงย เปลี่ยนท่าโน้นท่านี้ถ่ายรูปสีกา คนละแช๊คสอง-แช๊กในท่าต่าง ๆ ไม่สนใจใครจะมองดูคิดในแง่ไหน พวกเราสิบกว่าคนมองดูแล้วต่างก็นึก



ละอายแทน เพราะเราก็อยู่ในพุทธศาสนานึกสังเวชในใจ ยิ่งเห็นชาวต่างประเทศที่มาทัศนาจรแอบถ่ายรูปพระกำลังตั้งท่าตั้งทางอย่างไม่น่าจะเป็นสงฆ์ ความเศร้าใจก็เกิดขึ้นมาและคิดเป็นห่วงว่าชาวต่างชาติเขาถ่ายรูปไปนั้นไม่ทราบว่าเขาจะนำภาพนั้นไปทำอะไร ยิ่งนึกก็มองไม่เห็นความดีมีแต่ความเสียหาย เพียงจะมากหรือน้อยเพียงใดเท่านั้น หากฝรั่งเขานำรูปไปลงในหนังสือพิมพ์เมืองนอกที่เราไม่ได้รู้ไม่ได้เห็นไม่ได้อ่านก็ไม่มีใครแก้ข้อหา ทำให้ผู้ไม่รู้ได้อ่านก็เข้าใจไปในทางไม่ดี ก็จะนำความเสื่อมเสียมาสู่ส่วนรวมของผู้ถือพุทธศาสนาในเมืองไทย และสู่พระที่ท่านปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ สำรวมกายวาจาใจอยู่ในขอบเขตศีลวินัย ๒๒๗ ข้อก็จะพลอยมัวหมองไปด้วย เรามองดูทั้งอุจาดตาและเศร้าสลดใจที่ข้าพเจ้าพูดมานี้ก็พูดในฐานะของชาวพุทธผู้หนึ่ง จิตใจเป็นกลางไม่อยากให้ส่วนรวมเสียหายเพราะคนหมู่น้อยเป็นเสียนหนาม พวกเราก็ไม่เคยรู้จักพระสงฆ์ผู้มีศีลวิบัติเหล่านั้นว่าท่านอยู่วัดไหนที่ใดแต่เมื่อเห็นการปฏิบัติของสงฆ์ส่วนน้อยได้กระทบกระเทือนจิตใจผู้ถือพุทธศาสนา ทั้งเกิดสังเวชแก่ผู้เห็นทั่วไปก็บันทึกไว้ เพื่อเตือนท่านว่าไม่ควรประพฤติตนเที่ยวซอกแซกปฏิบัติสิ่งที่ผู้เห็นแล้วเกิดสังเวช ความจริงคนส่วนมากเมื่อเห็นแล้วก็เศร้าใจแล้วก็ผ่านไปเพราะคิดว่าชั่วชั่งชี ดีชั่งสงฆ์ ไปว่าท่านไม่ได้เพราะว่าท่านเป็นสงฆ์ ท่านจะตกนรกหรือขึ้นสวรรค์ก็ตัวของท่านเอง เราไม่ได้ไปขึ้นสวรรค์หรือตกนรกกับท่านด้วย ถ้าทุกคนคิดแบบนี้ความเสียหายทางส่วนรวมก็จะกว้างออกไป เพราะปล่อยให้ทำไม่ทักท้วงพวกอาศัยพระศาสนาหากินจะมากขึ้นควรช่วยกันรักษา

ศาสนาพุทธในประเทศไทยในปัจจุบันนี้ เป็นที่ยกย่องของชาวต่างประเทศชั้นปัญญาชนสนใจกันมาก ว่าเป็นศาสนาที่ค้นคว้ามาจากธรรมชาติอันลี้ลับ เป็นศาสนาที่สอนคนให้หลุดพ้นจากทุกข์ด้วยใช้พลังปัญญา พลังจิตกำจัดความโลภ โกรธ หลง ทั้งรูปรส-กลิ่นเสียง ดับให้สิ้นซาก ได้ละสิ้นกามกิเลสตัณหามิให้ยึดมั่นว่าสังขารร่างกายเป็นตัวเป็นตนก็จะเหลือแต่ความบริสุทธิ์สะอาดทางใจ ความสุขด้วยจิตใจสงบก็จะเกิดขึ้น ฉะนั้นในปัจจุบันนี้ชาวต่างประเทศหันมาสนใจในพระพุทธศาสนา และได้เข้ามาขอบวชเป็นพระภิกษุสงฆ์ไทยมีมากขึ้น ข้าพเจ้าเคยเดินทางไปวัดหนองป่าพง อำเภอวารินทรชำราบ ได้

พบหลวงพ่อชา สุภทฺโท ท่านสอนทางปฏิบัติอยู่วัดกลางป่า ก็ได้เห็นพระฝรั่งชาวต่างประเทศได้ฉันอาหารสำรวมอยู่ในวัดท่าน ได้ทราบว่าเวลานี้มีเพิ่มขึ้นหลายองค์หลวงพ่อท่านปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ วัดอยู่ห่างไกลในป่าในดงก็ยังมีผู้อุตส่าห์เข้าไปฝากกายศึกษาธรรม เมื่อนึกถึงพระผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบก็เกิดความปีติยินดีเลื่อมใส กราบไหว้ด้วยจิตใจเคารพบูชา แต่เมื่อเห็นพระปฏิบัติตนไม่อยู่ในขอบเขตศีลธรรม เพียงแต่มีเครื่องหมายนุ่งห่มผ้ากาสาวพัสตร์ปฏิบัติแต่ภายนอกภายในยังหนาไปด้วยกิเลสกามตัณหาเกิดความเศร้าใจเพราะท่านไม่ได้บวชใจมาก่อน สำนักท่านอาจารย์ชา สุภทฺโท เมื่อมีผู้ไปขอบวชท่านจะไม่ยอมบวชให้ทันทีเพียงแต่ให้โกนผมนุ่งขาวห่มขาวอยู่ในวัดพวกเตรียมบวชก่อนหลายเดือน ท่านให้ใช้เวลาศึกษาเล่าเรียนให้รู้ถึงหลักธรรม เราบวชเพื่ออะไรจนกว่าจะศึกษาบวชใจให้รู้เสียก่อน แล้วท่านจะบวชกายให้ภายหลัง ส่วนมากในยุคนี้บวชแต่ตัวจิตใจไม่ได้บวช จึงมาทำตนเละเทะอยู่นอกวัดในที่ประชุมชน หากอยู่ในวัดท่านจะปฏิบัติอย่างใดก็ไม่มีใครรู้ เราเห็นแล้วต่างก็พากันสลดใจ ถ้าเราคิดว่าแต่เพียง ใครชั่วก็ตัวใคร ใครดีก็ตัวใคร ตัวใครตัวมันแต่เสียหายพระศาสนาส่วนรวม

เมื่อพวกเรากลับมาถึงกรุงเทพ ฯ ก็ยังอดพูดถึงเรื่องนี้ไม่ได้ บางท่านก็บอกว่าเรื่องอย่างนี้ควรเขียนขึ้นเพื่อประโยชน์ส่วนรวม เพื่อป้องกันพระสงฆ์ที่ท่านตั้งใจปฏิบัติดี ไม่รู้ไม่เห็นจะพลอยมัวหมองไปด้วย ข้าพเจ้าได้พยายามคิดว่าสมควรหรือไม่ควร เพราะการที่มีผู้ปฏิบัติส่วนเสียนั้นมีน้อยเป็นธรรมดา ข้าพเจ้ายังเคารพนับถือบูชาพระสงฆ์ผู้ทรงศีลบริสุทธิ์ ส่วนผู้ที่ปฏิบัติเสื่อมเสียข้าพเจ้าไม่ถือว่าเป็นพระสงฆ์แท้ เช่นพระที่ถ่ายรูปสีกาและพระที่เที่ยวหาซื้อสลากกินแบ่ง ถือว่าท่านยังโลภเป็นสงฆ์ไม่ครบบริบูรณ์พิจารณาแล้วหากเขียนขึ้นจะได้ประโยชน์เพียงใด คิดแล้วคิดอีกก็ยังไม่ตกลงใจ เมื่อกลับจากภาคอีสานแล้วก็ต้องเร่งหนังสือปีใหม่ให้เสร็จเรียบร้อยก่อนเดือนธันวาคม

บังเอิญเมื่อปลายเดือนพฤศจิกายน ท่านอาจารย์พระครูปัญญาภรณ์ โสภนและคุณตริ จินตยานนท์ มีความประสงค์จะให้เขียนประวัติของท่านพระภิกษุ "ธมฺมวิตกฺโก" และคุณตริได้มอบบันทึกประวัติของท่านให้ข้าพเจ้ามาตรวจดู ทั้งที่ข้าพเจ้าเคยทราบมา

ก่อนแล้วและเคารพบูชาท่าน เพราะท่านเป็นพระสงฆ์ที่ควรแก่การเคารพบูชาและเป็นตัวอย่างที่ปฏิบัติดี ได้สละทรัพย์สินหมดทุกสิ่งทางโลก ปลดความโลภ โกรธ หลง ตลอดลาภ ยศ สรรเสริญ รูปรสกลิ่นเสียง ให้หมดสิ้นไป แม้อาหารของท่านฉันเพื่ออยู่เท่านั้นไม่มีรสควรแก่การอยู่เพื่อกินเลย เพียงแต่ฉันอาหารวันละมื้อเดียว อาหารเพียงเพื่อให้อยู่ได้พอเลี้ยงร่างกาย ก็ยากที่จะมีผู้ใดปฏิบัติได้ กินเพื่อตัดกิเลส ตัณหาราคะ ท่านถือความไม่ยึดมั่นถือมั่น ทุกสิ่งไม่เที่ยง อยู่เพื่อปฏิบัติให้หลุดพ้น เป็นทางไปสู่ความสงบเป็นสุขอันแท้จริงในทางธรรม เป็นเนื้อนาบุญของพุทธศาสนาที่ยังมีพระภิกษุผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบเป็นตัวอย่างสูงสุด ข้าพเจ้าผู้เป็นศาสนิกชนผู้หนึ่ง ขอเคารพบูชาพระรัตนตรัยมี พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นสรณะ เป็นดวงแก้วทั้ง ๓ ที่บริสุทธิ์ใสสะอาดปราศจากราคี

พุทธรัตนะ อันมีพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นสรณะ พระศาสดาผู้ทรงค้นพบสัจจธรรม และตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง เพราะรู้แจ้งความจริงว่า สัตว์โลกยังยึดมั่นถือมั่นในสิ่งทั้งปวง พระองค์รู้แจ้งสภาพสัจจธรรมทั้งหลายเกิดขึ้นดับไปไม่ยืนยงมิได้ยึดมั่นในสิ่งใด ทรงสอนให้มีสติรู้ลักษณะของนามและรูปคือมรรค ๘ การเจริญมรรคมีองค์ ๘ เป็นทางบรรลุนิพพาน ต้องเจริญด้วยตนเอง ใครจะเจริญแทนไม่ได้ แม้องค์พระศาสดาจะทรงดับขันธ์ปรินิพพานแล้ว เมื่อผู้ใดมีความเลื่อมใสในพระธรรม เจริญปฏิบัติตามพระธรรม เจริญปฏิบัติตามพระธรรมก็จะบรรลุธรรม นำสู่พระนิพพานเป็นชั้นสูงสุด

พระธรรมรัตนะ พระธรรมหมายถึงคำสอน สัจจธรรมของพระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงตรัสรู้ มิใช่เพียงแต่คำสั่งสอน องค์พระศาสดายังรู้แจ้งความจริงตลอดแห่งกำเนิดแห่งสัตว์โลกทั้งหลาย ตลอดแห่งโลกธาตุแห่งจักรวาล ตลอดดวงดาวบนท้องฟ้า พระองค์ทรงตรัสรู้แจ้งความจริง ก่อนวิทยาศาสตร์ปัจจุบันจะค้นคว้าหาเหตุผลได้ภายหลัง และยังมีอีกมากมายที่พระองค์ทรงตรัสรู้จากหลักธรรมชาติอันลึกลับแต่ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ยังเข้าไม่ถึง นับว่าองค์พระศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นยอดบุรุษแห่งจักรวาลตลอดสองพันกว่าปีผ่านมายังไม่มีบุรุษใดเทียมเท่าได้

สังฆรัตนะ คำว่าสงฆ์ในที่นี้หมายถึงสงฆ์ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เป็นหมู่สงฆ์ที่เป็นสังฆรัตนะนั้น แตกต่างผิดกับสงฆ์ที่เราเคยเห็นปฏิบัติในทางที่ผิดมาแล้ว สังฆรัตนะนั้นได้แก่พระสงฆ์ผู้ที่บรรลุอริยสัจจธรรม ท่านอาจรู้แจ้งความจริงในอริยสัจจธรรมขั้นแรกก็คงเข้าถึงขั้นโสดาบันบุคคล และสูงขึ้นที่สุดก็บรรลุนิพพาน สำหรับอุบาสกอุบาสิกาเมื่อได้ปฏิบัติตามหลักธรรม ก็สามารถจะบรรลุอริยสัจจธรรมได้เช่นเดียวกัน ข้าพเจ้าถือพระรัตนตรัยเป็นสรณะโดยมิได้สนใจสงฆ์ที่ท่านปฏิบัติตนในทางผิด หากจะผิดถูกประการใดข้าพเจ้าขออภัย และขอความกรุณาได้รับความเห็นในทางที่ถูกต้องกว่านี้จะเป็นพระคุณยิ่ง

บัดนี้ท่านผู้เคยคิดเหมาว่าพระสงฆ์ที่ปฏิบัติไม่ดี ประพฤติตนไม่อยู่ในศีลธรรมเป็นที่รังเกียจของสังคมที่ได้พบได้เห็น เป็นที่ดูถูกดูหมิ่นของชาวต่างประเทศ ที่ท่านได้พูดว่าจะเคารพพระพุทธเจ้าผู้ตรัสรู้ด้วยพระองค์เอง และพระธรรมคำสั่งสอนของพระองค์อันถือว่าเป็นอมตะ ผู้ใดได้มีโอกาสปฏิบัติถูกต้อง โปรดกรุณาพิจารณาว่าในรัตนตรัยนั้นมี พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ นั้นจะขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดมิได้ เพราะต่างก็มีความสำคัญตามลำดับ ถ้าไม่มีพระสงฆ์ พุทธศาสนาก็ไม่สามารถจะเผยแพร่กว้างขวางออกไป พระพุทธศาสนาก็ไม่ยั่งยืนสืบต่อกันมา เราก็จะไม่ได้รับมรดกตกทอดมาถึงในปัจจุบันนี้ ฉะนั้นขอให้ท่านจงพิจารณาศึกษาหาเหตุผล พระสงฆ์ที่ท่านปฏิบัติดีเป็นที่เคารพนับถือทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศยังมีอีกมาก อย่าได้เอาบุคคลที่นุ่งเหลืองห่มเหลืองปฏิบัติตนเหมือนโจรปล้นเงียบตามตลาดและที่ชุมนุมชนเวลาเช้า เสียงกระซิบดังกว่าเสียงปืนเที่ยง เป็นพระแต่ภายนอกส่วนใจนั้นชั่วช้าเต็มไปด้วยกิเลสตัณหา เราตัดออกไปเสีย พิจารณาพระสงฆ์ที่ท่านปฏิบัติดีปฏิบัติชอบมีศีลบริสุทธิ์สะอาด บวชทั้งภายนอกภายในเคร่งในศีลและวินัย ให้ความเคารพบูชา ให้ครบองค์รัตนตรัย พวกเราฆราวาสก็จะเป็นมหากุศลอันยิ่งใหญ่การปฏิบัติชอบที่จะครองชีวิตอยู่ในโลกมนุษย์ต่อไป.

สวัสดี.

โขนหนังกับธรรมชาติ

ของ ท. เลียงพิบูลย์

เมื่อสมัยข้าพเจ้ายังเป็นเด็กชอบดูโขนดูหนังตลุงมากกว่า การละเล่นอย่างอื่นในเวลานั้นเพียงแต่ชอบดูเพราะเห็นว่าตลกขบขันสนุกสนาน หนังตลุงพูดตลกให้คนฮามากเราดูอย่างธรรมดา ไม่เอาเนื้อเรื่องมาคิดมาพิจารณาหาเหตุผลหลักธรรมประกอบเข้ากับธรรมชาติเห็นจะเป็นเพราะยังผ่านชีวิตเห็นเหตุการณ์มาน้อย แต่เมื่อได้อ่านประวัติการปฏิบัติของท่านพระภิกษุเจ้าคุณนรรัตน ฯ แล้ว ทำให้ข้าพเจ้ากลับย้อนไปนึกคิดถึงเมื่อครั้งสมัยยังเป็นเด็ก ๆ เวลาดูโขนดูหนังตลุงแล้วมาพิจารณาในเวลานี้ก็เห็นว่าเข้ากับหลักปฏิบัติธรรม หูตาสว่างขึ้นเพราะเนื้อเรื่องในรามเกียรติ์เต็มไปด้วยกิเลสตัณหา เหมือนว่าคนสมัยโบราณท่านได้แต่งไว้สอนให้เราคิด ยิ่งคิดก็ยิ่งเห็นทั่วทุกข์ ตัวกิเลสตัณหา เนื้อเรื่องมากไปด้วยความโลภรักโกรธหลงกว่าเรื่องใด ๆ ที่เคยผ่านสายตาข้าพเจ้ามาแล้ว

สมัยนั้นตามปกติธรรมดานาน ๆ ตามวัดจะมีงานศพ ผู้ดีมีเงินคนมีชื่อเสียงเขาก็ปลูกโรงโขนโรงหนังชั่วคราว การระดมคนสร้างเป็นการใหญ่ทั้งโรงหนังและเมรุกลางแจ้งเมื่อถึงเวลาวันงานก็มีผู้มาชุมนุมมากมาย เสียงกลองดังไปทั่วหมู่บ้านใกล้วัด ชาวบ้านอุ้มลูกจูงหลานมาดูโขนดูหนังไปเที่ยวกันล้นหลาม มีพ่อค้าแม่ค้าขายอาหารจุดตะเกียงเจ้าพายุและตะเกียงวอชิงตันสว่างไสวทั่วไป เป็นงานศพที่สนุกสนานเฮฮา ซึ่งวันธรรมดาที่ในวัดก็จะเงียบสงัด คนที่กลัวผีมักจะไม่ชอบเดินผ่านคนเดียวในยามดึก นี่ก็เห็นว่าทุกสิ่งไม่เที่ยงเมื่อมีงานก็มีคนเดินกันขวักไขว่ไปมา เมื่อหมดงานสถานที่เงียบสงบตามเดิมเป็นสิ่งน่ากลัวนี่ก็เห็นความเจริญความเสื่อมเป็นของคู่กันไม่เที่ยง

สำหรับโรงโขน จำได้ว่าพอโหมโรงยังไม่ทันจะออกตัวพวกเด็ก ๆก็จะไปนั่งออกันแน่นบางครั้งก็ต้องมีคนคอยไล่เด็กออกไปห่าง ๆ เพราะแน่นจนไม่มีทางที่ตัวโขนจะเดินออกมา

จากในโรงและไม่มีที่เต้นตามบท ส่วนมากเป็นเด็กอายุระหว่าง ๑๐ ถึง ๑๒ ขวบ จะมีเล็กกว่าหรือโตกว่าก็มีส่วนน้อย ไม่ว่าจะไปเล่นที่วัดไหนก็แน่นไปด้วยพวกเด็กบนเวที ส่วนเนื้อเรื่องเขา ก็เล่นแต่รามเกียรติ์เรื่องเดียวตลอดมา ตัวเอกก่อเรื่องยุ่งก็มีเพียงทศกัณฐ์และนาง สีดา พระลักษณ์ พระราม มีแต่รบราฆ่าฟันกันตลอดเรื่อง ต้นเหตุเกิดขึ้นเพียงผิดศีลข้อกาเม ฯ ข้อเดียวที่ ทศกัณฐ์ไปลักนางสีดาเมียพระราม แล้วต่างก็ยกพลเข้าประหัตประหารกันยกทัพลิงทัพยักษ์ เสียงร้องเสียงกลองเสียงปี่เสียงพิณพาทเสียงคนพากย์ตัวโขนเพียงแสดงกิริยาท่าทางตามคนบทพากย์คนสมัยก่อนจึงเรียกว่าโขนใบ้ละคอนบ้า ถึงบทตลกคนดูฮาหัวเราะชอบใจ เมื่อหมดงานแล้วสถานที่วัดนั้นก็เงียบสงัดต่อ วนเวียนเช่นนี้ตลอดมา นาน ๆ ก็จะมีพวกผู้มีเงินตายก็จะได้ดูโขนดูหนังกันสักครั้งหนึ่ง ในงานศพบางคราวก็มีสามคืนติดกัน

เมื่อพิจารณาดูเนื้อเรื่องซ้ำ ๆ ซาก ๆ ในโขนก็ดีในหนังตลุงแล้วก็เข้าหลักธรรมชาติตามธรรมดาสอนให้เราเห็นหลักใหญ่ทางโลก มีความรัก ความหึงหวงความเห็นแก่ตัวเป็นกิเลสอยู่ในตัวมนุษย์เราทุกตัวคน เช่นในเนื้อเรื่องมีแต่ต่างฝ่ายต่างโกรธกระทืบตวาดลั่นแล้วก็ยกทัพออกรบราฆ่าฟันทำลายชีวิตกันตลอดเรื่อง ต้นเหตุก็เพราะ ความโกรธทำให้พลรบทั้งสองฝ่าย มีฝ่ายพระรามแลทศกัณฐ์ต่างรบราฆ่าฟันกัน จนฝ่ายทหารยักษ์ทหารลิงล้มตายกันมากมาย ทั้งที่ดูซ้ำ ๆ ซาก ๆ มักจะนำตอนรบกันสนุก ๆ มาเล่น คนดูก็ชอบรบกันมาก ๆ ก็พอใจ ดูแล้วไม่เบื่อตามนิสัยเด็ก ๆ เมื่อเข้าวัยนี้แล้วข้าพเจ้าไม่มีโอกาสดูมานานแล้ว แต่ยังจำท่าทางตัวโขนแสดงท่าพระท่านางท่าลิงท่ายักษ์ได้ดี ยังไม่เลือนลืม แต่เมื่อได้พิจารณาดูแล้วก็จะรู้ได้ว่าชีวิตมนุษย์เราทุกวันนี้มีแต่โลภรักโกรธหลงก็เช่นเดียวกับโขนหนัง มนุษย์เรามีแต่ โมโหโทโสแรง โทสะความหึงหวงอยู่ในกิเลสกามตัณหา เมื่อโกรธขึ้นมาก็ไม่ยอมฟังเสียงใครทัดทานไม่ว่าถูกหรือผิด เพราะถือว่ามีฤทธิ์เดช อำนาจเวทมนต์คาถาล่องหนหายตัวสามารถจะเหาะเหิรเดินอากาศและสามารถจะแผลงศรให้เป็นไฟเผาผลาญข้าศึก ดำดินดำน้ำต่างก็มีของวิเศษมีฤทธิ์เดชมากมายที่จะทำลายฝ่ายตรงกันข้าม นี่เป็นนิยายบรมโบราณเมื่อครั้งสมัยโบราณซึ่งยังไม่มีรถไฟเรือไฟ คนสมัยนั้นยังไม่รู้จักเรือเหาะเรือบินลูกระเบิดปรมาณู

ยังไม่รู้ว่าจะมีมนุษย์สามารถเหาะขึ้นไปบนดวงจันทร์ แต่ในยุคนี้กำลังจะเป็นความจริงขึ้นแล้ว ที่มนุษย์มีฤทธิ์เดชสามารถขึ้นยิ่งกว่าครั้งสมัยรามเกียรติ์ และมนุษย์แบบท่านท้าวทศกัณฐ์มักจะทำตามอารมณ์ของตัว เพราะความโลภรักโกรธหลงแต่แล้วก็พบกับความพินาศฉิบหายในปลายมือ ทศกัณฐ์ได้พาวงศาคณาญาติมาถูกฆ่าตายหมดทั้งโคตร ไม่ว่าจะเป็นลิงหรือยักษ์จะเป็นฝ่ายแพ้หรือชนะต้องได้รับความกระทบกระเทือนด้วยกัน ทั้งผู้คนล้มตายจำนวนมากบ้านเรือนพังทลายผู้คนอดอยากอดอาหารขาดที่อยู่ ที่ไหนมีสงครามที่นั้นคือนรกของมนุษย์ประชาชนที่ต้องผจญภัยร้ายแรงเหมือนตกนรก ส่วนมากไม่ได้รู้ได้เห็นการก่อสงคราม แต่ต้องได้รับก็คือความทุกข์ยากลำบากด้วยกันทั้งสองฝ่ายไม่มีใครหนีทุกข์ไปได้ นี่เป็นหลักสัจจธรรมหรือหลักธรรมชาติที่ทุกท่านพอจะนึกรู้ นึกเห็นว่าเป็นความจริง

เมื่อเราต่าง ก็รู้ว่า ความโกรธ เป็นทางก่อทุกข์ ด้วยกัน ทุกคน แล้วเช่นตัวอย่างในเรื่องรามเกียรติ์ การรบราฆ่าฟันกันตลอดเรื่องไม่เคยมีความสงบ ก็แสดงถึงว่าต่างก็มีความทุกข์หนักด้วยกันตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นพระรามหรือทศกัณฐ์ หาความสุขไม่ได้ทั้งสองฝ่ายชี้ให้เห็นว่านี่แหละโลกของกิเลสตัณหาพาให้มัวเมาหลงใหล ผู้หญิงคือสีดาคนเดียวรบกันตลอดเรื่อง หากทศกัณฐ์มีศีลมีสัตย์เพียงถือศีล ๕ ก็ไม่ไปลักพานางสีดาสงครามก็ไม่เกิดขึ้นพวกไพร่พลก็ไม่ล้มตายมากมาย ก็ไม่ตกอยู่ในทุกข์ยากลำบากภัยของสงคราม หลักธรรมของพุทธศาสนาก็ได้ให้เรารักษาศีล ใช้สมาธิปัญญากำจัดความโลภความโกรธความหลงซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นทางนำเราไปสู่ความทุกข์ แต่ความโกรธได้เป็นสื่อสำคัญส่วนมากเป็นต้นเหตุให้เกิดความทุกข์ ถ้าพิจารณาดูแล้วก็จะรู้ว่ามนุษย์เราเกิดมามีทุกข์ติดมาประจำทุกตัวคนเพียงแต่มากหรือน้อย หรือทำจิตใจตามหลักธรรมของพุทธศาสนาคือทำใจให้อยู่กลาง ๆ ไม่ทุกข์ไม่สุขเท่านั้น จุดที่เกิดทุกข์นั้นอยู่ที่ความรู้สึกทางใจ ความห่วงความกังวลกระวายใจจิตฟุ้งซ่าน เบื่อชีวิตเบื่ออาหารก็เกิดทุกข์กินไม่ได้นอนไม่หลับ ทุกข์เกาะภายในเกิดความรู้สึก ใจคอหงุดหงิด อารมณ์เสียง่าย ก็เบื่อหน่ายชีวิตไม่อยากมีชีวิตอยู่ต่อไป ที่สุดก็ทำลายตัวเองเพราะหาทางออกที่ดีงามไม่ได้

นี่ก็จะเห็นได้ว่าอำนาจของความทุกข์ แทรกเข้าไปอยู่ในจิตใจของมนุษย์เราทุกคนเมื่อไม่รู้จักสลัดปั่ดมันให้ไกล ความโกรธกับความทุกข์นี้มันคอยผลาญชีวิตและทำลายอนาคตมนุษย์เราลงทุกวัน ฉะนั้นหากเราตั้งใจขอร้องให้ผู้ที่สนใจพยายามกำจัดมันให้สิ้นสุดไปเสียจากความรู้สึก แต่ก็ยาก เมื่อไม่สามารถจะกำจัดได้ก็ขอให้เราตั้งต้นใหม่คือปฏิวัติตัวเองแล้วยกเลิกความโกรธความทุกข์ อย่าไปคำนึงถึงมันอีกเพราะความโกรธความทุกข์เป็นความชั่วร้าย หากเรายังไม่สามารถก็ให้ไปพิจารณาดูตามโรงพยาบาล ห้องขัง สถานีตำรวจและศาลสถิตยุติธรรม ตามเรือนจำ ที่เหล่านี้จะเรียกว่าสุขสบายไม่มีเลย เราจะเห็นด้วยตาเมื่อใช้สติปัญญาพิจารณาก็จะรู้ด้วยใจ พวกคนป่วยที่ถูกยิงถูกฟันถูกแทง พวกเหล่านี้ล้วนแต่เกิดจากความโกรธเป็นต้นเหตุ ความทุกข์ความเดือดร้อนเพราะความทรมานติดตามมาภาย-หลัง หรือพวกถูกฟ้องเป็นคดีในศาล ก็เกิดจากความโกรธความโลภความหลงเป็นต้นเหตุ หากท่านยังไม่สามารถจะเลิกได้ก็จงใช้คาถา ๙ คำ ของท่านพระภิกษุพระยานรรัตนราชมานิต พิจารณาดูด้วยปัญญาให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธาในตัวท่านมาแล้วก็คงจะเกิดผลตามมาเมื่อเราได้ปฏิบัติแล้ว ดังที่ข้าพเจ้าได้นำจดหมายบางตอนของคุณประสิทธิ์ การุณยวานิชตอนหนึ่งได้กล่าวถึง

เนื่องจากผมได้ยินกิตติศัพท์พระภิกษุพระยานรรัตนราชมานิต (ธมฺมวิตกฺโกภิกฺขุ) สละทุกสิ่งในทางโลกอย่างเด็ดขาดเวลานี้ได้มุ่งศึกษาปฏิบัติสัจจธรรมเพื่อให้หลุดพ้นจากทุกข์พ้นจากความโลภรักโกรธหลงซึ่งเป็นกิเลสเศร้าหมอง ซึ่งทางโลกมนุษย์ยังหลงงมงาย แต่ท่านได้ปฏิบัติได้ธรรมชั้นสูงแล้ว ผมจึงเกิดศรัทธาจึงหาโอกาสไปพบท่านเพื่อขอคติธรรมบางข้อจากท่าน จึงตกลงไปพบท่านเมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ ได้ทราบว่าท่านไม่รับแขกในกุฏิ ผมจึงคอยรอพบท่านเวลาลงจากกุฏิจะเดินไปโบสถ์เพื่อสวดมนต์ทำวัตรเย็น เมื่อพบท่านจึงกราบแล้วนำผ้าไตรไปถวาย ๑ ไตร แต่ท่านบอกปัดว่า “อาตมาไม่รับของๆ ใครมานานแล้ว อาตมาก็ไม่มีอะไรจำเป็นใช้ ขอให้โยมนำไปถวายพระภิกษุรูปอื่นที่จำเป็นเถิด” แต่ผมกราบนมัสการอ้อนวอนท่านถึง ๓ ครั้งว่า “ได้ตั้งใจศรัทธามาถวายท่านอยู่แล้ว และเพื่อจะอุทิศกุศลไปให้คุณแม่ที่ล่วงลับไป” เมื่อท่านทราบก็ไม่ขัดศรัทธา รับไว้แล้วก็ให้ศีลให้พร

เสร็จ ท่านก็ยื่นผ้าไตรคืนมาพลางพูดว่า "ขอโยมช่วยนำผ้าไตรนี้ไปถวายพระภิกษุที่ท่านจำเป็นต้องการใช้ สำหรับอาตมานั้นมีใช้แล้ว ตามแต่โยมจะเห็นดีเห็นชอบว่ารูปไหนสมควร"

เมื่อท่านรับแล้วคืนมาให้ช่วยนำไปถวายองค์อื่น ก็นึกว่าท่านมีทางออกที่งดงามสำหรับผู้ศรัทธาในตัวท่าน ผมได้นมัสการขอให้ท่านให้คติธรรมเพื่อเป็นแนวจะปฏิบัติในชีวิตประจำวันต่อไป ท่านจึงได้ให้โอวาทเป็นคติธรรมแก่ผม ๙ คำ มีข้อความว่า "ทุกสิ่งไม่เที่ยง อย่ายึดมั่นถือมั่น" ๙ คำนี้เป็นหัวใจของธรรม ขอให้ท่องจำไว้แล้วพิจารณาอยู่เสมอก็จะเห็นความจริง แลปฏิบัติตามแล้วจะเกิดความสุขไม่เดือดร้อนต่อไปตลอดชีวิต

เมื่อข้าพเจ้าได้อ่านแล้วพิจารณาในความรู้สึกสำหรับตนเองซึ่งยังเป็นมนุษย์เดินดินอยู่เพื่อกิน ยังห่างไกลจากท่านผู้ได้ปฏิบัติแล้วในคาถา ๙ คำนี้ ก็จะบรรลุธรรมอันสูงยิ่งยง ข้าพเจ้าเพียงรู้ว่าผู้ปฏิบัติตามได้ก็จะเห็นทางไปสู่ความสุขที่เกิดจากความสงบ เมื่อใดผู้คนปฏิบัติหลักธรรมอันนี้ได้ทั่วไป โลกก็จะสุดสิ้นสงคราม มนุษย์ก็จะอยู่กันด้วยความสงบสุข เพราะต่างเห็นอกเห็นใจกันทั่วไป มนุษย์จิตชั่วก็จะสูญสิ้นไป เมื่อนั้นก็เข้าถึงยุคพระศรีอาริย์ เพราะมนุษย์เจริญทั้งทางโลกและทางธรรม โลกมนุษย์ก็จะเปลี่ยนเป็นสวรรค์ ผิดจากยุคในปัจจุบันนี้โลกกำลังจะเป็นนรก ปัจจุบันนี้เราก็พอจะเห็นทุกข์แทรกอยู่ทุกหนทุกแห่ง นับแต่ท่านผู้มีบุญอำนาจวาสนา นับแต่ชั้นสูงสุดจนต่ำสุดย่อมจะมีทุกข์อยู่ทั่วทุกตัวคนผิดแต่ทุกข์คนละแบบ ทุกข์คนละอย่าง ฉะนั้นข้าพเจ้าเพียงแต่คิดเลิกทุกข์ ปฏิวัติตนเองยกเลิกความทุกข์และเลิกโกรธ เมื่อเราไม่มีทุกข์ ไม่มีโกรธอยู่ในตัวเราแล้ว เราลองคิดว่าคงจะมีโอกาสปฏิบัติตามคาถา ๙ คำคือ "ทุกสิ่งไม่เที่ยง อย่ายึดมั่นถือมั่น" เราโกรธทำให้เกิดทุกข์ เพราะเรายึดมั่น ถ้าเราไม่โกรธเราไม่มีทุกข์ เราทำได้ก็หมายถึงเราปฏิบัติใกล้ท่านเข้าไปครึ่งทางแล้ว เราใช้สติปัญญาพิจารณาดูด้วยตนเอง ก็จะรู้ว่า "ผู้ให้แสงสว่างในทางปฏิบัติ" นั้นท่านให้ข้อคิดเป็นประโยชน์แก่มนุษย์ในยุคปัจจุบันนี้อย่างมากมายถ้าได้อ่านแล้วคิด ผู้เฒ่าผู้แก่สมัยก่อนท่านทำบุญแล้วอธิษฐานขอให้เกิดในยุคพระศรีอาริย์ก็จะเป็นความจริงขึ้นมา เพราะคนดีจะอยู่ได้ คนชั่วจะสูญไป เป็นเรื่องที่น่าคิด

สวัสดี

พระพุทธศาสนามาโปรด

จากหนังสือพิมพ์ศรีสัปดา

เมื่อไม่นานมานี้ เพื่อนชายคนหนึ่งของข้าพเจ้ามีกิจธุระต้องเดินทางไปจังหวัดจันทบุรี พักค้างอยู่ ๒–๓ คืน จึงได้กลับมา มีอะไรต่อมิอะไรจากเมืองจันท์มาฝากข้าพเจ้า ซึ่งเป็นเพื่อนบ้านใกล้เคียงหลายอย่างแล้วเราก็ลงนั่งคุยกัน โดยคุยกันได้นานด้วยเรื่องร้อยแปด ตามประสาคนถูกอัธยาศัยกัน ไม่ว่าจะพูดเรื่องอะไรเออออถูกใจกันไปหมด เริ่มแต่ข่าวสารการเมือง จนถึงเรื่องผีเรื่องสาง และเรื่องธัมมะธัมโม

เรื่องสุดท้ายที่เรานำมาคุยกัน ก็คือเรื่องความศักดิ์สิทธิ์ของพระองค์นั้นว่าเก่งทางนั้น องค์นี้ว่าเก่งทางนี้ พูดกันยืดยาวไป และถึงกับเอาพระที่ติดตัวอยู่ออกมาอวดกันยุ่งไป มีทั้งพระเก่าพระใหม่ เหรียญรูปพระ ตะกรุด ลูกอม ร้อยแปดไปหมด

"เวลานี้กำลังอยากได้เหรียญรูปพระองค์หนึ่ง" เพื่อนของข้าพเจ้าเอ่ยขึ้น

"ทำไม" ข้าพเจ้าถาม "เก่งทางไหน"

"ไปจันท์คราวนี้ไปพบมา อัศจรรย์แฮะ เลยอยากได้เต็มแก่" เพื่อนข้าพเจ้าตอบ

"เก่งทางไหน" ข้าพเจ้าถามซ้ำ "จึงถึงกับอยากได้ ไปเห็นของใครเขามาทำไมไม่ลองหาเช่าล่ะ"

"ไม่มี" เพื่อนข้าพเจ้าเน้นหนัก "ไปหาที่ไหนกันสมัยนี้"

"พระมรณภาพแล้วด้วยหรือ" ข้าพเจ้าถามเรื่อยไป

"ฮือ" เพื่อนข้าพเจ้ารับ "แต่ไม่นานนักหรอก ไม่ถึงยี่สิบปีหรอก เสียดายชะมัดไม่เคยรู้จักท่าน"

"แล้วไง" ข้าพเจ้าซัก "เหรียญรูปท่านเก่งทางไหน ไปเจอมาเองหรือ"

"เจอเอง" เพื่อนข้าพเจ้าตอบ "ไปถึงกำลังดี ได้เจออัศจรรย์เข้าพอดี เด็กเดินเตาะแตะคนหนึ่งตกน้ำ ไม่รู้ตกไปตั้งแต่ตอนไหนแม่มาเห็นลอยปุ๋ออยู่ในน้ำแล้ว ตกอกตกใจกันเสียงเล้งไปหมด ลงไปคว้าเอาขึ้นมา ไม่เป็นอะไรเลย น้ำท่าไม่มีเข้าไปในท้องเหมือนคนว่ายน้ำเป็น นอนลอยน้ำเล่นอย่างสบาย"

"เด็กว่ายน้ำเป็นกระมัง" ข้าพเจ้าแนะ "เคยมีข่าวเด็กคนหนึ่งว่ายน้ำเป็นตั้งแต่อายุขวบหนึ่งหรือหกเดือน จำได้ไหมล่ะ ดูเหมือนชื่อแม่ปทุม"

"อ้ายนี่ว่ายไม่เป็นเลย แต่ไม่จม มีเหรียญพระที่ว่านั่นแหละแขวนคออยู่อันเดียว" เพื่อนข้าพเจ้าตอบ

"เลยเหมาว่าพระองค์นั้นเก่งงั้นหรือ" ข้าพเจ้าซัก ไม่ใช่จะไม่เชื่อ แต่ก็เห็นควรสงสัย

"ก็ต้องใช่แหง ๆ ละ" เพื่อนข้าพเจ้ารับรองยืนยัน แล้วเอ่ยชื่อพระรูปนั้น คือท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทัตโต ซึ่งทำให้ข้าพเจ้าที่เคยได้ยินชื่อท่านมานานแล้วเหมือนกันเกิดอยากได้เหรียญรูปท่านไปด้วย เที่ยวหาอยู่จนทุกวันนี้ ก็ยังไม่ได้ และข้าพเจ้าก็มั่นใจอีกนั่นเองว่าท่านคุ้มครองได้จริงแน่นอน เพราะพุทธานุภาพที่ผ่านองค์ท่าน ซึ่งปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ดังเรื่องที่ข้าพเจ้าเขียนส่งมาแล้ว ๒-๓ เรื่อง

พระพุทธศาสนามาโปรด

ข้าพเจ้ากำลังเป็นความกับคนผู้หนึ่ง ไม่ทราบเรื่องราวจะลงเอยอย่างใด หากเป็นเรื่องของความยุติธรรมข้าพเจ้าก็จะชนะ หากเป็นเรื่องของบุญข้าพเจ้าก็จะชนะอีกเหมือนกัน แต่หากไม่ใช่เรื่องของทั้งสองดังกล่าวแล้วข้าพเจ้าจะแพ้จะชนะอย่างไรไม่ทราบได้ ข้าพเจ้าไม่สนใจ วางใจให้กับบุญกรรมอย่างจริงใจที่สุด จึงสบายมาก

เพื่อนฝูงผู้มีน้ำใจดีเหลือเกินต่อข้าพเจ้า เฝ้าห่วงใยคอยติดตามถามไถ่ มากหน้าหลายตาด้วยกันทีเดียว อะไรที่ใครจะทำได้ก็กุลีกุจอรับไปช่วยทำ จนกระทั่งการดูมด

ดูหมอที่ข้าพเจ้าไม่ถนัดเลย เพราะมิได้สนใจมาก่อน ก็มีผู้มาขอวันเดือนปีเกิดไปดูให้ บาง รายก็มาเข็นพาเอาไปด้วย

มีพระขลังสูงอายุรูปหนึ่งละที่ข้าพเจ้าถูกพาไปจนถึง เมื่อไปถึงแล้วจึงทราบว่า ปรกติท่านไม่รับแขกตอนเช้า และใครไปกวนท่านตอนเช้าท่านจะดุน่ากลัวที่สุด แต่เมื่อไป ถึงแล้วก็ไม่ทราบจะทำอย่างไรท่านก็เห็นแล้วด้วย จำต้องกลั้นใจเข้าไปกราบ และตอบคำ ถามของท่านที่ว่ามาทำไม คือตอบแต่เพียงสั้น ๆ ว่า รู้สึกกำลังเคราะห์ไม่ดีก็เลยมากราบ ท่าน เพราะเราไปกันเป็นกลุ่ม ท่านจึงถามเสียงเย็นแบบดุนั่นแหละว่า คนไหน ข้าพเจ้า กลัวแทบชักเมื่อบอกว่าเป็นข้าพเจ้าท่านเพ่งมองด้วยสายตาอันเป็นประกายกล้า ครู่เดียวก็พูด ว่า 'มีเรื่องอยู่ ถูกมันทำอยู่ด้วย เอาเถอะ คืนนี้จะพิจารณาหาทางแก้ให้ มันร้ายนะไม่ น่าจะทำกันหรอก เอาละ ฉันละ ฉันจะช่วย' สายตาคมกริบของท่านเปลี่ยนเป็นแจ่มใส เปี่ยมด้วยเมตตาไปตั้งแต่เมื่อไร ข้าพเจ้าก็ไม่ทันสังเกต รู้สึกเชื่อมั่นว่าท่านพูดด้วยความ จริงใจที่ว่า 'ฉันจะช่วย' แต่ท่านจะช่วยอย่างไร ข้าพเจ้าไม่ทราบจึงจะขอผ่านไป

เพื่อนคนนั้นบ้างคนนี้บ้างไปดูมาให้หลายกระแส แทบทั้งนั้นสรุปว่าข้าพเจ้า กำลังถูกกระทำอย่างที่ควรจะแย่ รายสุดท้ายที่เป็นเหตุให้ข้าพเจ้าคิดนำมาเขียนส่งมานี้เป็น หมอผู้หญิง ไม่ทราบว่าดูด้วยวิธีใดเพราะหมอพยายามจะให้เราเข้าใจว่า ดูจากวันเดือนปี เกิดและตัวเลขที่ขีด ๆ เขียน ๆ แต่เมื่อพิจารณาจับกันจริง ๆ ก็คิดว่าเป็นการดูแบบนั่งทางใน มากกว่า ข้าพเจ้าได้ไปถึงหมอด้วยตนเองเพราะสนใจกิตติศัพท์มาก

'แหม ท่านน่ะ' หมอพูดอย่างนี้ด้วยเสียงสะบัดสะบิ้ง น่าขันปนน่ารัก 'เมื่อ เด็ก ๆ น่ะนะ เกือบจะถูกเขาเอาไม้กางเขนมาแผนคอแล้วสิ ถ้ายอมให้เขาแผนตอนนั้น ตอนนี้ตายแหงแก๋ ไม่มีพระช่วย' ข้าพเจ้างงอยู่นิดเดียวแล้วก็เข้าใจ เมื่อเด็กข้าพเจ้าเป็น นักเรียนคอนแวนต์พวกแม่ชีฝรั่งรักใคร่สนใจและพยายามเกลี้ยกล่อม เอาอกเอาใจ ทุกวิถีทาง ที่จะเปลี่ยนข้าพเจ้าจากพระพุทธศาสนาให้ได้ แม่หมอจะต้องพูดถึงเหตุการณ์ตอนนั้นแน่ แล้วแม่หมอก็พูดต่อไปด้วยเสียงชัดบ้างไม่ชัดบ้างเหมือนเด็ก ๆ 'เพราะไม่ยอมให้เขาแผนคอ น่ะสิ ตอนนี้ท่านถึงไม่เป็นไร รู้ไหม ใคร ๆ ทำท่านกันใหญ่ แต่ขำ ขำจัง ก่อนจะทำ

ทำไมไม่ดูให้ดีนะ ทำให้เสื่อมกะตัวมันเองหมดท่านมีพระช่วย ทำท่านให้ขำ'

พระช่วย ข้าพเจ้าเชื่อในทันทีว่าแม่หมอคนนั้นดูไม่ผิด พระในพระพุทธ-ศาสนาช่วยข้าพเจ้าจริงๆ ดังที่ได้ช่วยตลอดมา หลายครั้งแล้วที่นำมาเขียนนี้ข้าพเจ้ามิได้เขียนด้วยความอวดดี แต่เขียนเพื่อจะให้ท่านผู้ได้อ่านเชื่อมั่นในพุทธานุภาพ ทำดีทุกอย่างจนสุดความสามารถ ไม่คิดร้ายทำร้าย แม้แต่ต่อผู้คิดร้ายก่อน แล้วพระพุทธศาสนาจะโปรด....

พระพุทธศาสนามาโปรด

วันหนึ่งขณะที่ข้าพเจ้ากลับจากทำงานในตอนเย็น ระหว่างทางที่เดินจากถนนเพชรเกษมเข้าบ้านนั้น เต็มไปด้วยต้นไม้ใหญ่น้อยจำพวกมะพร้าว หมาก และต้นไม้ผลประเภทอื่นๆ ข้าพเจ้าได้พบสุภาพบุรุษที่ข้าพเจ้ารู้จักดีผู้หนึ่ง เขายิ้มให้ข้าพเจ้าอย่างยินดี

"สวัสดี คุณ หมู่นี้ฝนตกจังนะ"

"ค่ะ บางทีมีพายุเสียด้วยซี ทางเข้าบ้านแฉะหมดเลย"

"บ้านสวนก็ยังงี้เอง แต่มันสบายนะครับ คนไม่พลุกพล่านอย่างข้างนอกสงบดี" เขายิ้มมากขึ้น "ผมมีอะไรอวด ที่บ้านถูกล็อตเตอรี่รางวัลที่สอง"

"แหม ดีจัง" ดิฉันแสดงความยินดีทั้งที่อดแปลกใจไม่ได้คุณคนนี้เคยซื้อสลากกินแบ่งที่ไหนกัน "โชคดีนะคะ"

"ถูก แต่ไม่ได้เงินนะ แค่ไม่ได้เสียเงินเท่านั้นแหละ"

"อ้าว!" ดิฉันอุทาน

"คือยังงี้" เขาอธิบาย "เมื่อคืนนี้ฝนตก พายุแรงมาก คุณเคยสังเกตบ้านผมไหม มีต้นมะพร้าวต้นหนึ่งอยู่ฝั่งคลองตรงข้ามบ้านผมน่ะ"

"ค่ะ เคยเห็น มันเอนมาทางบ้านคุณ น่ากลัวจะตาย ถ้ามันโค่นลงมาละก็ฮึย!" ดิฉันนึกแล้วชักเสียวไส้ คลองตรงนั้นเล็กนิดเดียวเท่านั้นเอง พายุแรงๆ ละก็มีหวัง!

"นั่นแหละ ไอ้ต้นนั้นเมื่อคืนมันโค่น"

"ตายละ"

"แต่แปลกนะ คุณ พายุแรงมาก พัดมาทางบ้านผมด้วย ไหงต้นมะพร้าวมันหักกลางตลบกลับไปทางโน้นก็ไม่รู้ สวนของเจ้าของต้นมะพร้าวนั่นเบิ่งไปเป็นกอง ต้นกล้วยระเนระนาดหมด"

"แหม ดิฉันใจหายหมด นึกว่าบ้านคุณแย่แล้ว ทำไมเจ้าของเขาไม่ตัดเสียล่ะคะ"

"ผมบอกเขาตั้งหลายหนว่าถ้ามันโค่นมันต้องลงบ้านผมแน่ เขายักไหล่ทำท่าไม่แคร์ เขาว่ามะพร้าวต้นหนึ่ง ๆ ให้ผลปีละเท่าไหร่ เรื่องอะไรเขาจะตัด"

ดิฉันนึกถึงความเห็นแก่ตัวของคนคนนั้นแล้วก็อยากจะสมน้ำหน้า ต้นไม้ในสวนหักโค่นเสียหายไปมาก เพราะความเห็นแก่ได้เพียงเล็กน้อยของเขา

"คุณเคราะห์ดีจังนะคะ ถ้าบ้านพังไปละก็แย่"

"ผมถึงได้บอกว่าถูกล็อตเตอรี่รางวัลที่สอง บ้านหลังหนึ่งปลูกใหม่ตั้งเท่าไหร่"

"ดิฉันว่ากว่ารางวัลที่สองอีกนะคะ ถึงจะบ้านสวนก็เถอะ ไม้ดี ๆ สมัยนี้แพงมาก เอทำไมต้นมะพร้าวนั่นถึงหักกลับไปฝั่งคลองโน้นได้นะ"

"ผมก็นึกไม่ออก พายุแรง ๆ อย่างนั้น"

"บ้านคุณมีของดีอะไรละมังคะ"

"ไม่เห็นมีอะไรนี่ เครื่องรางของขลังอะไรก็ไม่มี ผมไม่นิยมถือว่าเราทำดีแล้วความดีย่อมคุ้มเอง จริงไหม"

"จริงค่ะ คุณถือหลักพระพุทธศาสนาเปี๊ยบทีเดียว"

"อ้อ" เขาทำท่านึกอะไรขึ้นมาได้ "ว่าจะมีของดีก็มี ผมมีพระบูชาอยู่องค์หนึ่ง พระธุดงค์ท่านให้หลายปีแล้ว เมียผมเขาบูชาอยู่ทุกคืนแต่ผมไม่เคยบูชาเองหรอกนะ คุณแม่ผมท่านก็ตักบาตรทุกเช้าวันละองค์ ทำบุญตามมีตามเกิดครับ จะทำมากกว่านั้นก็ไม่

ไหว เราไม่ใช่คนมีเงิน ผมก็อนุโมทนาในบุญกุศลของท่าน แต่จะให้ผมตื่นขึ้นมาใส่บาตรหกโมงเช้าละก็ไม่รับประทาน"

"แค่นั้นก็ประเสริฐแล้วละค่ะ เราไม่ขัดการทำบุญทำกุศลของผู้อื่น สนับสนุนเท่าที่ควร ดิฉันเห็นคุณซื้อผลไม้ ซื้อโน่นซื้อนี่ ไปฝากคุณแม่ใส่บาตรบ่อย ๆ"

"บางทีท่านสั่งซื้อ บางทีผมเห็นมันน่ากินก็ซื้อไปฝากท่าน"

พอดีถึงบ้านของข้าพเจ้า เราก็แยกทางกันไป แต่คำพูดของชายผู้นั้นทำให้ข้าพเจ้าเก็บมาคิดอยู่นาน เขาว่า "เราทำดีแล้วความดีย่อมคุ้มเราเอง" เห็นจะจริง การบูชาพระพุทธรูปของภรรยาของเขา การตักบาตรทุกเช้าของมารดาของเขา และการมีจิตใจอันเต็มไปด้วยมุทิตาจิตของเขาเอง ช่วยให้รอดพ้นภยันตรายมาได้อย่างน่าอัศจรรย์ทั้งครอบครัว พระพุทธศาสนาอันประเสริฐยิ่งได้ปกป้องผู้ประพฤติดีประพฤติชอบ ยามมีเคราะห์ก็ช่วยบั่นเบาให้เบาบางลง พระพุทธศาสนานี้มีมาเพื่อโปรดมวลมนุษย์อย่างแท้จริง ข้าพเจ้าขอเทิดบูชาพระพุทธองค์ไว้เหนือเกล้า เป็นบุญนักแล้วที่ได้ถือกำเนิดมาในดินแดนแห่งพระพุทธองค์ผู้ประเสริฐ

พระพุทธศาสนามาโปรด

เมื่อปีเศษมาแล้ว เพื่อนหญิงคนหนึ่งพาดิฉันไปหาหลวงพ่อนาคที่วัดระฆังโฆสิตาราม ดิฉันต้องขออภัยที่จำสมณศักดิ์ของท่านไม่ได้ขอเรียกท่านตามอย่างที่ใคร ๆ เรียกคือหลวงพ่อนาค วัดระฆัง ท่านมีอายุมากแล้ว อ้วนขาวแบบคนแก่ที่น่ารัก มิได้ ดิฉันเขียนผิด ดิฉันควรจะเขียนว่าแบบพระแก่ที่น่ารักจะถูกต้องกว่า เพราะท่าทางท่านเป็นพระน่าดู มิใช่แต่เพียงเป็นคนแก่เท่านั้น

ดิฉันขอเช่ารูปเจ้าพระคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต) ขนาดหน้าตัก ๖ นิ้วจากท่าน และท่านทำพิธีมอบ ด้วยการถามชื่อและถามวันเดือนปีเกิด แล้วเอากระแจะจันทร์มาเจิมที่ฐานพระ ต่อจากนั้นท่านก็ให้ดิฉันเข้าไปรับ เมื่อรับแล้ว ท่านบอกว่า จะพรมน้ำมนต์ให้ ดิฉันหมอบลงตรงหน้าท่าน แล้วท่านก็เริ่มประพรมน้ำมนต์ พึมพำอะไร

ไม่ทราบตลอดเวลาที่นาน เมื่อเสร็จเรียบร้อยแล้ว ท่านยิ้ม บอกว่าสมเด็จฯ ท่านเสด็จมาทำน้ำมนต์รดให้ด้วยนะเมื่อตะกี่น่ะ แล้วหลวงพ่อท่านก็กล่าวต่อไปว่า คุณเคราะห์ร้ายนี่แต่ไม่เป็นไร อย่ากลัว พระคุ้มครองอยู่ เทวดาก็รักษาอยู่ ไม่เป็นอะไรหรอก แล้วท่านก็มองดูเพื่อนดิฉัน บอกเราว่า ไม่มีใครเคยจับได้ว่าคนคนนี้พูดไม่จริง จึงไม่ต้องกลัวอะไร ซึ่งประโยคนี้ของหลวงพ่อ พวกเพื่อนดิฉันที่ไปด้วยกันหัวเราะชอบอกชอบใจ บอกว่าหลวงพ่อท่านหมายความว่า ดิฉันโกหกเก่งเป็นยอด จนไม่มีใครเคยจับได้ ดิฉันก็ขำเหมือนกัน จะหมายความเช่นนั้นก็ได้เหมือนกันเฉพาะประโยคนั้น

เพื่อนดิฉันเล่าเรื่องมีผู้เป็นหืดมานานหลายสิบปี อยากจะหาย หลวงพ่อท่านบอกว่าให้รักษาด้วยวิธีง่ายๆ แต่อาศัยคุณพระช่วย แล้วจะหาย ท่านบอกให้รับประทานน้ำข้าว ทุกวัน วันละ ๑ ชามโคมหรือชามก๋วยเตี๋ยว ใส่เกลือตัวผู้พอให้เค็มรับประทานได้ และต้องรับประทานติดต่อกัน ๑ ปีเต็ม หยุดไม่ได้เลย ถ้าหยุดวันไหนแม้เพียงวันเดียวก็ต้องนับเริ่มต้นใหม่หมด ก่อนจะรับประทานทุกครั้งให้สวดนโม ๓ จบ เมื่อไปแนะนำให้ผู้เป็นหืดรับประทาน ได้แนะนำให้ระลึกถึงหลวงพ่อนาควัดระฆังผู้บอกยานี้ด้วย

ที่ดิฉันนำมาเขียน เพื่อลงในหน้า "พระพุทธศาสนามาโปรด" ก็มิได้เกี่ยวกับเรื่องอื่น เกี่ยวกับเรื่องยาหืดนี้โดยตรง เพราะผู้รับประทานน้ำข้าวผสมเกลือตัวผู้ตามคำของหลวงพ่อนาค วัดระฆัง จนครบ ๑ ปี โดยไม่ขาดเลย ได้รับผลที่ตัวเองแน่ใจว่าโรคหืดที่เป็นทรมานมาแต่เด็กจนทอดอาลัยตายอยาก ไม่คิดว่าจะหายได้แล้วในชีวิตนั้นนั้น บัดนี้ได้หายไปแล้ว และน่าจะไม่ใช่หายอย่างที่แพทย์แผนปัจจุบันมักจะอธิบายว่าเป็นการพักชั่วระยะ เจ้าตัวว่ารู้สึกว่าหายจริงๆ

ถ้ารับประทานแต่น้ำข้าวใส่เกลือตัวผู้พอเค็มๆ เท่านั้นครบ ๑ ปีไม่สวดนโม ๓ จบตามคำแนะนำของหลวงพ่อท่าน โรคหืดจะหายหรือไม่หนอ ดิฉันไม่ได้ทดลอง และมั่นใจว่าไม่ต้องทดลอง ไม่หายแน่ หายก็ต้องหายเพราะประกอบด้วยใจที่ถึงพระเป็นสรณะสวดนโมอย่างใจแน่วแน่ และระลึกถึงหลวงพ่อนาควัดระฆังผู้แนะนำด้วยกตัญญูกตเวที หรือจะมีท่านผู้ใดคิดจะลองรักษาโรคหืดที่เป็นกันมากหน้าหลายตา โดยรับประทานแต่น้ำข้าว

ใส่เกลือตัวผู้ ไม่ต้องนึกถึงพระ ไม่ต้องสวดนโม ๓ จบ ให้ครบ ๑ ปี แล้วได้ผลอย่างใด จะช่วยเผยแพร่ให้เป็นความเข้าใจถูกก็จะดีอย่างยิ่ง สำหรับดิฉันนั้นทำไมจึงมั่นใจเอาจริงนักก็ไม่ทราบว่า ที่ผู้รับประทานน้ำข้าวกับเกลือตัวผู้หายโรคหืดไปแล้วนั้น หายเพราะพระพุทธศาสนาโปรด เพราะสวดนโม ๓ จบและระลึกถึงหลวงพ่อนาควัดระฆัง

พระพุทธศาสนามาโปรด

เมื่อ ๕–๖ ปีมาแล้ว ข้าพเจ้าได้ติดตามพระมหาเถระรูปหนึ่งไปในระหว่างการตรวจราชการคณะสงฆ์ภาคอีสาน ในคณะมีบรรพชิต ๒–๓ รูป และคฤหัสถ์ ๓–๔ คน จังหวัดแรกที่ไปคืออุดร แล้วก็ขอนแก่น หนองคาย สกล อุบล ศรีสะเกษ ฯลฯ การเดินทางครั้งนั้นทำให้ข้าพเจ้า ได้รู้จักวัดวาอารามทั้งใหญ่น้อยในภาคอีสานหลายแห่ง และส่วนมากเป็นวัดกรรมฐาน ทั้งในป่า ทั้งบนดอย ที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่งก็มีอยู่ ที่ทำให้เห็นความอัศจรรย์ของพระพุทธศาสนาก็เด่นชัดจะขอยกตัวอย่างเพียงวัดหนึ่ง คือวัดดอยธรรมเจดีย์ จังหวัดสกลนคร ซึ่งท่านเจ้าอาวาสเป็นที่เคารพเลื่อมใสสูงสุดองค์หนึ่ง อยู่ในภาคอีสานนั้น ชื่อท่านอาจารย์กงมา เมื่อคณะที่มีข้าพเจ้ารวมอยู่ด้วยไปถึงสกลนคร ไม่มีผู้ใดทราบว่าท่านผู้เป็นประธานในคณะจะไป แม้แต่เจ้าหน้าที่ทางบ้านเมือง ทางศาสนาก็มิได้ทราบ ท่านไปถึงอย่างเงียบ ๆ ด้วยรถโดยสารโปเกที่พอหาได้ วัดที่ท่านแวะเข้าไปพักฉันเพลได้รับทราบคำปรารภของท่านว่าอยากจะได้ขึ้นดอยธรรมเจดีย์ ก็ได้จัดการขอยืมรถศึกษาธิการจังหวัดมา ๒ คัน เป็นจี๊ปใหญ่ ๑ คัน เล็ก ๑ คันโดยที่ศึกษาธิการก็มิได้ทราบว่าใครเป็นใคร จัดหามาให้เพราะได้รับคำขอร้องเท่านั้น และก็ได้มีน้ำใจนำขึ้นดอยธรรมเจดีย์ด้วย โดยศึกษา ฯ นั่งรถคันเดียวกับข้าพเจ้า พระทุกรูปนั่งอีกคันหนึ่งนำไปข้างหน้า ระหว่างรถขึ้นดอย ศึกษา ฯ ได้เล่าว่า เมื่อเย็นวานท่านอาจารย์กงมาท่านได้ลงจากดอยมาสั่งไว้ว่า วันนี้คือวันที่เรากำลังขึ้นดอยกันอยู่นั้นจะมีพระผู้ใหญ่มาเยี่ยมวัด ให้ศึกษา ฯ เตรียมการต้อนรับ ศึกษาธิการนั้นปรกติมีหน้าที่นี้อยู่แล้วเพราะเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษา ฯ อยู่ในแต่ละจังหวัด ศึกษา ฯ เล่าแล้วก็ลงท้ายว่า ที่มานี่ท่านเป็นใครก็ไม่ทราบผมขึ้นไป

ส่งท่านแล้ว ก็จะลงมารอพระที่ท่านอาจารย์ท่านว่าจะมา ข้าพเจ้าจึงบอกว่า น่าจะไม่มีพระผู้ใหญ่ที่ไหนอีกแล้ว องค์ที่กำลังนำท่านไปนี้แหละ ท่านเป็นสังฆมนตรี แล้วข้าพเจ้าก็ซักถามเกี่ยวกับท่านอาจารย์กงมาเป็นการใหญ่ เพราะไม่เคยได้ยินชื่อเสียงกิตติศัพท์ของท่านมาก่อน แต่เมื่อมาได้ฟังที่ศึกษาฯ เล่าว่าท่านลงจากดอยมาสั่งให้เตรียมรับพระผู้ใหญ่ในวันนั้นก็สนใจ และเมื่อได้พบองค์ท่านบนดอย ก็ยิ่งอัศจรรย์ใจ เพราะท่านเรียกชื่อข้าพเจ้าได้ โดยที่ไม่เคยพบปะรู้จักมักจี่มาก่อน ทั้งครั้งนั้นก็เป็นครั้งแรกที่ข้าพเจ้าเคยไปอีสาน ไม่มีใครรู้จักข้าพเจ้า วันนั้นท่านอาจารย์ท่านนำยาเม็ดเล็ก ๆ สีดำกับน้ำผึ้งแท้ครึ่งแก้วมาวางให้ข้าพเจ้า และบอกว่าให้รับประทานเสียปรารถนาอะไรให้อธิษฐานเอา ข้าพเจ้าอธิษฐานใหญ่เพราะอัศจรรย์ใจเกี่ยวกับท่านเสียแล้ว เป็นที่น่าเสียดายอย่างยิ่งที่หลังจากนั้นไม่กี่วันท่านก็มรณภาพ อัฐิของท่านกลายเป็นพระธาตุตั้งแต่ไฟยังมอดไม่สนิท จึงเป็นที่นับถือเชื่อถือกันว่า ท่านเป็นพระอรหันต์องค์หนึ่งในยุคปัจจุบัน

ความจริง ข้าพเจ้าตั้งใจจะเล่าถึงเรื่องที่ข้าพเจ้าคิดว่า เป็นการมาโปรดของพระพุทธศาสนา แต่ก็ได้เล่าเรื่องอื่นที่เกี่ยวพันกันมาค่อนข้างยาว จะขอเล่าต่อไป คือก่อนเดินทางกลับ ได้ขึ้นไปบนเขาพระวิหาร หน้านั้นเป็นหน้าฝน ไม่มีรถรับจ้างคันใดยอมขึ้น ต้องอาศัยรถเจ้าของบริษัทไม้ขึ้นไป เป็นรถทรัคใหญ่น่ากลัว ขึ้นไปแล้ว รถเสียลงไม่ได้ ต้องอาศัยค้างกับตำรวจตระเวนชายแดนบนนั้น ต้องอาศัยข้าวของเขาหุงถวายพระ ขอพริกกะปิเขาตำน้ำพริกได้ถ้วยหนึ่ง มีปลาแห้ง ๆ นิดหน่อย ทำถวายท่านไป ตัวเองดูแล้วไม่รับประทาน กว่าจะรถดีกลับได้ก็บ่ายโข รวมแล้วข้าพเจ้าอดอาหาร ๕ เวลา เพราะวันก่อนทั้งวันก็เกิดไม่อยากรับประทานอะไร นอกจากขนมหวานที่หยิบใส่ปากง่าย ๆ คำ ๒ คำ ไม่นึกว่าจะขึ้นไปติดอยู่บนเขาพระวิหาร พอถึงมื้อที่ ๕ แทบตายเอาเลย และข้าพเจ้าเป็นโรคหิวแล้วร้ายมาก แรงจะหมดไปเลย มือไม้แขนขาจะยกไม่ได้เลย เคราะห์ดีได้ลงจากเขามาเสียทัน พอรถจอดที่เชิงเขา เพื่อรอเปลี่ยนรถใหม่ ข้าพเจ้าก็หมดแรงเรียบ คิดตกใจว่าแล้วจะทำอย่างไรต่อไป เพราะในป่าไม่มีอาหารเลยและจะต้องรอรถอีกนานสักเท่าไรก็ ไม่ทราบ เวลานั้นข้าพเจ้าจะกระดิกมือไม้แขนขาไม่ได้แล้ว จึงลงนอนกลางถนนดินโคลน

หน้าตาเฉย ในใจก็คิดอยู่ว่า จะทำอย่างไรในเมื่อจะไปไม่ไหวแล้ว จะไปไม่ไหวแล้วจริง ๆ ยิ่งนานก็ยิ่งแย่ แม้เมื่อพระผู้ใหญ่ท่านเดินผ่านมา ข้าพเจ้าก็ไม่มีแรงแม้กระทั่งจะหดเท้าหนียังไม่ไหว กำลังวุ่นวายตกใจอยู่นั่นเองก็มีเสียงเรียก มีจานใส่ไก่ย่างตัวเล็ก ๆ มาด้วย ๑ ตัว ได้ทราบว่าเจ้าของไม้เขาเกิดนึกอย่างไรไม่ทราบ ปุบปั๊บฆ่าไก่ย่างไฟมาให้สด ๆ ร้อน ๆ เพื่อนข้าพเจ้าต้องฉีกใส่ปากให้ทีละคำ เพราะมือไม้ข้าพเจ้ากระดิกไม่ได้แล้ว หมดไก่ตัวเล็ก ๆ ไปครึ่งตัว แรงก็เริ่มมี ข้าพเจ้าเริ่มกระดุกกระดิกได้ หัวเราะได้และขยับลุกขึ้นนั่งได้ ต่อจากนั้นไม่นานก็มีรถมารับเข้าเมือง

ผู้ที่รู้จักข้าพเจ้าดี เมื่อทราบเรื่องนี้ ก็เข้าใจได้และบอกได้ว่า เป็นผลแห่งบุญที่ข้าพเจ้าได้ทำไว้ไม่น้อยนัก ในเรื่องให้ข้าวปลาอาหารเกือบจะเรียกได้ว่าข้าพเจ้าให้มาตลอดชีวิต เพราะได้รับคำอบรมสั่งสอนจากผู้ใหญ่จากพระสงฆ์องค์เจ้าในเรื่องทาน ได้ตั้งอกตั้งใจปฏิบัติตามจนสุดความสามารถ และมั่นใจว่าได้รับผลตอบแทนแน่นอนในครั้งที่เล่าแล้วนี่เอง ถ้า ไม่ใช่เพราะพระพุทธศาสนามาโปรดแล้ว จะเพราะอะไรเล่า พระพุทธศาสนาทำให้ข้าพเจ้ารู้จักการทำบุญให้ทาน ผลแห่งบุญแห่งทานจึงมาช่วยข้าพเจ้าได้ทันเวลา และจะมาช่วยทุกคนผู้ทำเช่นกัน

พระพุทธศาสนามาโปรด

ท่านผู้อ่านคงได้เคยผ่าน พระคาถาชินบัญชร ที่เคยลงใน 'ศรีสัปดาห์' แล้ว ตอนแรกดิฉันก็มิได้สนใจ ต่อมามีเวลาว่างก็บังเอิญได้พบอีก ยิ่งคุณอาภัสราบรรยายว่า การอ่านวันละ ๓ จบ จะแก้อัปมงคลได้หมดสิ้น ปรารถนาจะให้ทุกข์ร้อนใดหายไปก็จะได้ดังปรารถนา ดิฉันจึงได้ลองอ่านดู เพราะจะลองว่าลืมการอ่านคำบาลีที่เคยเรียนมาบ้างแล้วหรือยัง ได้ลองครั้งแรกก็ติดใจข้อความและสำเนียงอันไพเราะในพระคาถา ท่านผู้อ่านที่ยังมีหนังสือเล่มนั้นอยู่ ลองเปิดอ่านอย่าให้ติดกัก และดังพอประมาณ ท่านจะเข้าใจได้ดีทีเดียวว่าเพราะเหตุใดดิฉันจึงได้ใช้คำว่าติดใจ

ดิฉันท่องนโม ๓ จบ นึกถึงพระศรีรัตนตรัยและท่านเจ้าพระคุณสมเด็จฯ เจ้าของพระคาถา แล้วอธิษฐานว่า ขอให้การยังชีพของดิฉันเป็นไปโดยปกติสุข ไม่ควรเสียขออย่าเสีย และที่ควรได้ขอให้ได้ ขอประสบแต่ความดีงามและเป็นที่รักของทุกคนที่ได้พบปะคุ้นเคย และเริ่มอ่านอย่างเร็วและสนุกมาก กี่จบก็ไม่ทราบ จนพอใจจะเลิกเอง นั่นแหละจึงอ่านพระคาถา

หลังจากนั้น ๒--๓ วัน เพื่อนมาเยี่ยม ได้นำรองเท้าข้างหนึ่งของน้องชายของดิฉัน ซึ่งหายตอนไปพักร้อนที่ชายทะเล ตำบลวัดเขาเต่า หัวหิน ตอนนั้นก่อนกลับบ้านได้ระดมสมุนเด็ก ๆ ที่ไปด้วยทั้งหญิงชายช่วยกันหาก็ไม่พบ สงสัยว่าประดาหมาไทยที่เลี้ยงไว้ที่บ้านพักนั้นจะคาบไปทิ้งเสียที่ไหน จึงซื้อรองเท้าคู่ใหม่ให้น้องชายสวมกลับบ้าน ทำไมตอนนี้คนที่บ้านพักของเพื่อนจึงหาพบ มิหนำซ้ำยังฝากมาส่งคืนให้จนถึงบ้าน

พอเพื่อนคนนั้นกลับไปได้สักครู่ ย่าก็มาหา เอาถุงใส่สตางค์มาคืนให้ ย่าบอกว่าเทเอาชานอ้อยออกมาตากแดดจึงได้เห็นถุงนี้อยู่ในเข่งที่ใส่ชานอ้อยไปจากบ้านของดิฉัน (ที่บ้านของดิฉันขายน้ำอ้อยค่ะ) ย่าเอาไปตั้งไว้หน้าบ้านของท่านตั้ง ๓ วันก่อนจะเทออกผึ่งแดด และเด็ก ๆ ก็ลงไปย่ำและนั่งเล่นทุกวัน ไม่ยักมีใครหยิบไปเสียก่อน แม้ว่าสตางค์ในถุงที่ดิฉันไปลืมไว้ในเข่งนั้นจะมีไม่มาก แต่ขณะรับถุงคืนดิฉันก็ขนลุกทีเดียวค่ะ ทำไมจึงประจวบเหมาะกันอย่างนี้ ใครจะเข้าใจว่าอย่างไรก็ช่าง ดิฉันเข้าใจว่าเพราะพระคาถาบทนี้นั่นเองที่บันดาลให้สิ่งของทั้งสองอย่างนี้กลับคืนมาสู่ดิฉันได้อีกเหมือนดังปาฏิหาริย์

ท่านผู้อ่านคงไม่ลืมว่าดิฉันได้ขอความเป็นที่รักด้วย ความจริงดิฉันต้องการเพียงอย่างที่เขาพูดว่ามี 'นะเมตตา' ตามธรรมดาของคนค้าขาย แต่ได้ขอความเป็นที่รัก จึงมีชาย ๒ คนมานั่งแช่อยู่ในร้านของดิฉันทั้งวัน ๆ และทุกวัน ๆ แสดงกิริยาหน้าตาบางอย่างให้ดิฉันนึกรำคาญอยู่บ้าง จึงได้ทบทวนดูว่าดิฉันได้เคยแสดงท่าทีหรืออะไรอื่นที่ชวนให้เขาทำดังนั้นหรือไม่ ก็ตอบได้ว่าไม่เคย ดิฉันไม่สวยและค่อนข้างขึงขังแบบชาย ซ้ำยังคุมร้านคุมคน แทบจะไม่ยิ้มก็ว่าได้ จึงหาสาเหตุอื่นไม่ได้ นอกจากเป็นความอัศจรรย์ของ

พระคาถาบทที่ฉันท่องอยู่ทุกวันและวันละหลาย ๆ จบนั้น เพราะก่อนท่องพระคาถาและแม้จนบัดนี้ก็ไม่เคยมีเหตุการณ์ดังนี้เกิดขึ้นเลย

วันต่อมาดิฉันจึงต้องเปลี่ยนคำอธิษฐานไปบ้าง และชายทั้ง ๒ คนนั้นก็หายไปเมื่อใดหลังจากท่องพระคาถาเปลี่ยนคำอธิษฐานกี่วันดิฉันก็ลืมเสียแล้ว ลืมที่จะสังเกตเพราะไม่ค่อยสนใจมากนักแต่การที่ชายทั้งสองหายหน้าไปนี้ ดิฉันเองก็ไม่แน่ใจว่าจะเนื่องจากคำอธิษฐานใหม่หรือไม่ เพราะโดยปกติ คนเรามักจะทนความเฉยของใครไม่ได้นาน นายสองคนนั้นก็อาจจะเอือมของแกไปเองก็เป็นได้เหมือนกันอันนี้ดิฉันก็ไม่แน่ใจ ขอให้ท่านผู้อ่านแต่ละท่านพิจารณาเองจะดีกว่า

ท่านผู้อ่านคงได้เคยทราบเรื่องหลวงพ่อทวดที่ท่านมักจะคุ้มครองผู้เดินทางที่นึกถึงท่าน ให้รอดพ้นจากความตายในอุบัติเหตุระหว่างเดินทาง สำหรับดิฉัน เมื่อสมัยอยู่ ม.ศ. ๕ ก็จำไม่ได้ บิดาไม่สบาย ดิฉันต้องออกไปทำงานที่ร้านแทนท่าน งานเสร็จ ๗ โมงเช้ากว่า ดิฉันเข้าห้องสอบ ๘.๓๐ น. งานทำให้ตัวเหม็นเหงื่อเพราะต้องออกกำลังมากจึงต้องอาบน้ำและแตะโอเดอโคโลนจ์ให้หายเพลียเพราะเรื่องมากดังนี้ จึงออกจากบ้านสายพอขึ้นรถได้ก็เหงื่อตกใหม่เพราะรถแน่น รถติด ดิฉันยืนทอดอาลัยอยู่บนรถคิดว่า ยังไงก็ไม่ทันเข้าห้องสอบแน่ พอดีเหลือบเห็นว่าที่หน้ารถมีรูปหลวงพ่อทวดใส่กรอบติดอยู่ จึงสำรวมใจอธิษฐานว่า "กำลังจะเข้าสอบจึงต้องขอรบกวนท่านสักครั้ง ลูกสายเพราะต้องไปช่วยงานบิดา มิได้นอนใจเลย ขอให้ท่านบันดาลให้ลูกเข้าสอบทันด้วย

ทันทีนั้นคนขับก็สตาร์ทรถและแล่นผ่านรถแถวอื่น ๆ ขึ้นสะพานพุทธ ฯ และแล่นต่อไปอย่างเร็วมาก จนดิฉันอดจ้องมองรูปท่านมิได้และยืนขนลุกเกรียว ๆ อยู่ตลอดเวลาที่รถแล่นตะลุย ไม่ค่อยจอดรับส่งคนตามป้ายเลย

อีกครั้งหนึ่งเมื่อปีที่แล้ว ดิฉันออกจากบ้านแต่เช้า แต่รถที่จะขึ้นได้ไม่มีมาเลยสักคัน บังเอิญเช้านั้นมีวิชาที่ต้อง test บ่อย ๆ โดยไม่บอกล่วงหน้า พอนึกได้ว่าอาจจะ test วันนั้นก็ออกจะสายเสียแล้วกลุ้มใจขึ้นมาทันที จึงขอให้หลวงพ่อทวดได้โปรดให้เข้าทันอาจารย์เข้าห้องสอนด้วย เพราะ test ต้นชั่วโมง

เมื่อมาถึงคณะดุนาฬิกาก็เห็นว่าสายไป ๑๕ นาที จึงรีบวิ่งเข้าห้องเล็คเช่อร์ ปรากฏว่าอาจารย์ยังเตรียมเครื่องมือปฏิบัติการของนักศึกษาอยู่ จึงยังไม่เข้าสอน พอดิฉันเข้าถึงที่ประจำและลงนั่งอาจารย์ผู้สอนก็ตรงมาเข้าห้องทันที ขณะนั้นทั้ง ๆ ที่เหงื่อท่วมตัวเพราะความกระหืดกระหอบจะมาให้ทัน ดิฉันก็ยังขนลุกยินดีในความโชคดีของตนเอง ที่หลวงพ่อท่านได้โปรดเมตตาให้พ้นจากความเป็นความตายมาได้ทุกครั้ง ท่านผู้อ่านคงเห็นด้วยว่าความเป็นความตายของนักศึกษาอยู่ที่การ test การสอบพวกนี้จริง ๆ

เมื่อกลางปีที่แล้วดิฉันต้องเริ่มวิชาใหม่ ซึ่งคิดคะแนนรวมกับวิชาต้นปีซึ่งได้สอบจบไปแล้ว วิชาต้นปีนั้นดิฉันตกอย่างไม่เป็นท่าดิฉัน 'แพ้' วิชานี้เรียนที่ใดเป็นตกไม่เป็นท่าที่นั้น ตั้งแต่ชั้นมัธยมมาแล้วไม่เคยสอบได้เลย ตั้งแต่รู้วิชานี้มา เมื่อเริ่มเรียนวิชากลางปีดิฉันจึงต้องพยายามให้ได้คะแนนดีจึงจะถัวกับวิชาต้นปีแล้วสอบได้ ดิฉันต้องมีเครื่องเตือนใจ จึงได้ตัดภาพขาวดำจากหนังสือพิมพ์มาสอดไว้ในสมุดเรียน เป็นภาพภายในอุโบสถวัดเบญจมบพิตร มีพระพุทธชินราชเป็นพระประธาน ต่อมาเวลาเรียน ใคร ๆ ก็บ่นว่ายุ่ง ไม่รู้เรื่องง่วงไม่รู้ว่ามาเหนือไปใต้อย่างไร เรียนแล้วจับต้นชนปลายไม่ถูกและเป็นวิชาใหม่ที่เพิ่งเคยเห็นหน้าค่าตากันปีนี้เอง ดิฉันเองกลับรู้เรื่องดี และพอพูดให้เพื่อนฟังได้อย่างงู ๆ ปลา ๆ ทั้งที่ไม่เคยรู้เรื่องวิชาไหนจนพูดให้ใครฟังได้สักที มีแต่จะคอยตามไปฟังเวลาคนอื่นพูดกัน

ความมหัศจรรย์ของหลวงพ่อพระพุทธชินราช ยังมีมากกว่านี้อีกวันหนึ่งอาจารย์ test ปฏิบัติการในห้องปฏิบัติการโดยโดยไม่มีใครรู้ตัวล่วงหน้า ขณะอาจารย์สั่งให้นักศึกษาประจำที่และอธิบายการตอบดิฉันก็ตั้งใจระลึกถึงท่านว่า "ลูกตั้งใจเรียนมาโดยตลอด ตั้งใจปฏิบัติการร่วมกับเพื่อน ๆ ขออำนาจบารมีของท่านได้บันดาลให้ลูกนึกถึงกฎเกณฑ์และจุดตำแหน่งที่สำคัญต่าง ๆ และเขียนบรรยายได้ถูกต้อง"

ใน ๑๐ นาทีที่อาจารย์ให้เวลาต่อคำถามเพียงข้อเดียว ดิฉันบรรยายไปหนึ่งหน้าและอธิบายจุดตำแหน่งต่าง ๆ ได้ตามที่นึกภาพเห็นทั้งที่ไม่เคยอ่านผ่านเลยจากหนังสือคู่มือ เพียงแต่ได้ยินเพื่อนพูดกันและฟังอาจารย์พูดคร่าว ๆ พอหมดเวลาเพื่อนบ่นกันว่าทำไม่ได้ และทำไม่ได้กันมาก ส่งกระดาษเปล่ากันเป็นสิบ ๆ คน ดิฉันจึงได้แต่ยืนพิศวงว่า ดิฉันทำได้เพราะ

อะไร คนที่เรียนดีกว่า ตั้งใจกว่า ทำปฏิบัติการคล่องกว่าเขายังบ่นว่านึกไม่ออก ดิฉันจึงยืนเซ่ออยู่คนเดียวขณะที่ใคร ๆ เขาหัวเราะกันเอิ๊กอ๊ากเพราะขำข้อสอบของอาจารย์ที่ถามข้อเดียวกินความได้หมดตั้งแต่เรียนมา

ดิฉันได้ ๑๐๐ คะแนนจากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนนในการ test ครั้งนั้น นับเป็นเกียรติเป็นศรีแก่ดิฉันอย่างยิ่ง เพราะตั้งแต่รู้จักการเรียนการสอบ ดิฉันยังไม่เคยได้คะแนนคะแนนเต็มวิชาใดเลย มีแต่เกือบได้กับเกือบตกตลอดมา

ท่านผู้อ่านคงไม่ประหลาดใจว่า เรื่องแรกดิฉันว่าดิฉันเป็นคนค้าขาย แต่เรื่องหลัง ๆ กลับเป็นนักเรียนนักศึกษาไปเสียแล้ว ไม่มีข้อห้ามว่า เป็นนักเรียนหรือนักศึกษาแล้วจะขายของไม่ได้ ใช่ไหมคะ

เรื่องของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทั้ง ๓ นี้ ท่านผู้อ่านบางท่านอาจจะได้ประสบด้วยตนเองแล้ว และน่าสนใจกว่าที่ดิฉันเล่า ดิฉันจึงขออนุญาตทราบเรื่องของแต่ละท่านบ้าง เขียนมาให้ได้อ่านกันทั่ว ๆ บ้างนะคะ

ขอเล่าเพิ่มเติมอีกเรื่องหนึ่ง ดิฉันไปรถติดอยู่ที่เชิงสะพานพุทธ ฯ ฝั่งพระนครตอนกลับจากเรียน เมื่อสามสี่วันมานี่เอง ท่านผู้อ่านทุกท่านคงรู้จักความทรมานชนิดนี้เป็นอย่างดี อึดอัด โมโห ร้อน เหม็นน้ำมันเครื่อง รำคาญจนบอกไม่ถูก จึงนั่งนึกถึงเรื่องฟุ้งซ่านต่าง ๆ แทนเพื่อให้เพลินเสียขณะหนึ่ง จนนึกขึ้นได้ว่าออกจะนึงถึงใครและอะไรต่าง ๆ มากเลยเถิดไปถึงไหน ๆ แล้ว จึงหันมาท่องพุทโธแทนนานพอดู รถจึงได้เลี้ยวซ้ายขึ้นสะพาน พอเลี้ยวก็เครื่องดับ คนขับรถเมล์สตาร์ทแล้วก็ดับอยู่หนแล้วหนเล่า ดิฉันนึกทอดอาลัยตายอยากที่จะต้องเดินกลับไปขึ้นรถคันหลัง และรอให้รถติดอีกต่อไปนาน ๆ กว่าจะได้มาถึงสะพานพุทธ ฯ อีก ขณะนึกก็ยังท่องพุทโธอยู่ตามความเคยชิน พอนึกได้กำลังท่องพุทโธอยู่ ก็สงสัยทันทีว่าบารมีสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะให้ผลทันตาเห็นได้ไหม ทันใดคนขับก็สตาร์ทเครื่องดังโครกครากและพารถเขย่าขึ้นสะพานไปได้ทันใจ

ท่านผู้อ่านผู้ใดจะคิดว่าเป็นเรื่องบังเอิญ ท่านก็มีสิทธิที่จะคิดดังนั้นได้ สำหรับดิฉันถือเป็นบารมีพระพุทโธ

อีกเรื่องหนึ่งเกี่ยวกับบารมีพระคาถาชินบัญชร ขอเล่าแทรกไว้ตอนท้ายนี้อีกนิด ตามประสาคนหลงๆ ลืมๆ ทหารกับตำรวจยกพวกมาตีกันเย็นวันหนึ่งในร้านของดิฉัน ทหารเรือเสียเปรียบเย็นวันรุ่งขึ้นทหารเรือก็ยกพวกมาเต็มสองโต๊ะใหญ่ และส่งตัวแทนไปเดินท้าพวกตำรวจที่อยู่ในร้านกาแฟใกล้ๆ สุดปัญญาที่กำลังผู้หญิงอย่างดิฉันจะจัดการได้แล้ว ดิฉันจึงให้เด็กเฝ้าร้านอยู่ใกล้ๆ บันได ถ้ามีเรื่องให้วิ่งขึ้นบันไดหลบไป ปล่อยให้ฆ่ากันเป็นผีเฝ้าร้านให้เราเสียให้หมดก็ดีเหมือนกันสั่งแล้วก็เดินเข้าบ้านไปนั่งตัวสั่นงันงก ท่องพระคาถาชินบัญชรตกๆ หล่นๆ ขาดๆ เกินๆ พักหนึ่งเด็กก็ขึ้นไปบอกว่า ทหารเรือพกมีดพกปืนพวกนั้น ยกโขยงกันออกไปจากร้านแล้ว

ท่านที่อ่านคอลัมน์นี้จบลงทุกครั้ง คงคิดเหมือนดิฉัน คือพอจะทำอะไรตามใจตัวเองที่ค่อนข้างจะไม่ดีไม่งาม เป็นต้องนึกว่า พระท่านเห็น พระท่านรู้ทันความคิดของเรา ถ้าเราเป็นคนไม่สะอาด ไม่ผ่องแผ้ว พระจะไม่เมตตา ไม่รักษาให้พ้นจากความวิบัติจะละเลยไม่คุ้มครองเรา

ขอขอบพระคุณศรีสัปดาห์ที่ได้เปิดหน้านี้ขึ้น ทำให้ดิฉันได้มีโอกาสประกาศพระคุณและพระเมตตาของท่านผู้ศักดิ์สิทธิ์ยิ่งมีบารมียิ่งทั้งสามท่านนี้

พระพุทธศาสนามาโปรด

เมื่อ หลายอาทิตย์มาแล้ว ข้าพเจ้าเคยเขียนเล่าว่าข้าพเจ้ากำลังเป็นความกับคนผู้หนึ่ง พูดถึงความยุติธรรมข้าพเจ้าจะต้องชนะ พูดถึงบุญข้าพเจ้าจะต้องชนะ แต่ถ้าพูดถึงกรรมเก่านอกความรู้เห็นเป็นอีกปัญหาหนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้าไม่อาจทราบได้ว่าจะแพ้หรือชนะ ซึ่งข้าพเจ้าก็มิได้เดือดร้อน มีความสบายด้วยพระคุณของพระพุทธศาสนาอบรมไว้แล้วอย่างที่ตัวข้าพเจ้าเองกล้ารับรองว่าได้ผลสมควร

ไม่นานมานี้ ข้าพเจ้าได้พบพระภิกษุรูปหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ขึ้นชื่อกันในความรู้ความสามารถในสิ่งที่เราปุถุชนไม่อาจรู้ไม่อาจสามารถได้ ข้าพเจ้าได้เรียนเล่าให้ท่านฟังถึงเรื่องราวโดยย่อพอเข้าใจ และเรียนถามท่านว่าผลจะเป็นอย่างไร เพราะถึงอย่างไรข้าพเจ้าก็คือปุถุชนที่ยังอดอยากรู้อยากเห็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับตนเองล่วงหน้าไม่ได้เหมือนกัน ความ

จริงข้าพเจ้ารู้อยู่เสมอว่าพระภิกษุรูปนี้ ท่านไม่เคยให้คำพยากรณ์อะไรแก่ใคร ท่านให้แต่ธัมมะจริง ๆ ธัมมะล้วน ๆ แต่ความยิ้มแย้มแช่มชื่นของท่านทำให้ข้าพเจ้าอดลองดูสักครั้งไม่ได้ และผลก็คือท่านยิ้มละไมตอบว่าคุณก็เป็นผู้ฝันแม่นไม่ใช่หรือ ไปฝันเอาเองก็แล้วกันว่าผลจะเป็นอย่างไร

ความอัศจรรย์มีอยู่ว่า คืนนั้นเอง หลังจากไม่ได้ฝันมาแล้วราว ๖ เดือน ข้าพเจ้าก็ฝันอย่างชัดเจน จดจำได้แม้จนบัดนี้ ข้าพเจ้ายืนอยู่คนเดียวในบริเวณบ้าน หน้าโรงรถ มองต่ำลงเบื้องหน้าแทบเท้าของข้าพเจ้ามีคนผู้นั้นนอนเหยียดยาวอยู่ และขณะนั้นเองความรู้สึกก็อุทานบอกข้าพเจ้าว่า ตาย ! เราตีเขาตายแล้วหรือนี่ แต่ในมือข้าพเจ้าว่างเปล่าไม่มีอาวุธ และข้าพเจ้าก็มิได้รู้ตัวว่าตีเขาตั้งแต่เมื่อไหร่ พอความรู้สึกบอกว่า เราตีเขาตายแล้วหรือ ก็เกิดอยากรู้ว่าตายจริงหรือเปล่า จึงก้มลงจับตัวเขาท่อนบน จะเป็นส่วนไหนก็ไม่แน่ พอจับเท่านั้นก็รู้สึกทันทีว่า กระดูกในร่างนั้นหลุดร่วงอ่อนปวกเปียกอยู่ในหนังทั้งหมดแล้วแสดงว่าถูกทุบตีจนแหลกเหลวทีเดียว เพียงเท่านั้นภาพนั้นก็ดับไปต้องเรียกอย่างนั้นเพราะข้าพเจ้ายังคงหลับต่อจนเช้ามิได้ตื่นเลย

รุ่งเช้า ข้าพเจ้าเที่ยวเล่าอวดใครต่อใครอย่างตื่นเต้นมิใช่ตื่นเต้นว่าสามารถตีคนผู้นั้นได้จนกระดูกแหลกกระดูกเหลว ข้าพเจ้าไม่เคยมีจิตใจประทุษร้ายต่อผู้ใด ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่คิดร้าย พูดร้าย ทำร้ายข้าพเจ้าหนักหนาเพียงไหน ข้าพเจ้าเกิดมาด้วยบุญที่ภาคภูมิใจนักที่มิได้มีใจมัวหมองด้วยมลทินโทษเช่นนั้น แม้แต่ต่อคนผู้นั้นที่พยายามจะทำลายข้าพเจ้าทุกวิถีทาง ทั้ง ๆ ที่ข้าพเจ้าได้พยายามทำดีเพื่อเอาชนะทุกวิถีทางก็ตาม ใจของข้าพเจ้าก็มิได้เคยคิดจะตอบแทนเขาด้วยร้ายเลย

รุ่งขึ้นนั้นเองข้าพเจ้าได้พบหมอดูลายมือลือชื่อผู้หนึ่ง ที่ไม่เคยรู้จักกันมาก่อน ไม่รู้เรื่องราวอะไรของข้าพเจ้าเลย แต่ข้าพเจ้าตั้งคำถามว่า เป็นความจะแพ้หรือชนะ หมอดูพิจารณาอยู่พักแล้วตอบว่าศัตรูของคุณทั้งหมดจะแพ้ภัยตัวเองแน่นอน ข้าพเจ้าพยายามแย้งไม่เชื่อก็คงยืนยันอยู่เช่นนั้น เลยทำให้คิดถึงฝันว่า เขานอนตายแหลกเหลวโดยไม่มีใครทำร้ายก็คงจะแพ้ภัยตัวเอง

ความตื่นเต้นของข้าพเจ้าอยู่ที่ว่า ข้าพเจ้าได้ประจักษ์อีกครั้งหนึ่งแล้วในความอัศจรรย์ของพระพุทธศาสนา ข้าพเจ้าอยากจะได้รับคำพยากรณ์เกี่ยวกับอนาคต และท่านผู้ที่จะสามารถให้คำตอบได้อย่างเชื่อถือได้ที่สุด ก็มิยอมปริปากให้คำตอบแก่ข้าพเจ้าหากแต่เพียงบอกดังได้กล่าวแล้วข้างต้น เมื่อฝันแม่นก็ไปฝันเอาเอง แล้วราวกับปากพระร่วงคืนนั้นทีเดียวมิได้ชักช้าไปเลย ข้าพเจ้าก็ฝัน ทั้งฝันเกี่ยวกับที่ต้องการทราบเสียด้วย จะไม่ให้ข้าพเจ้าตื่นเต้นในความอัศจรรย์ของพระพุทธศาสดาได้อย่างไร พระภิกษุรูปนั้นท่านเป็นพระในพระพุทธศาสนาที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบยิ่งความอัศจรรย์ของพระพุทธศาสนาที่ประจักษ์แก่ข้าพเจ้าครั้งนี้ ก็โดยผ่านท่าน ข้าพเจ้ามั่นใจเช่นนี้ และเชื่อว่าหากพิจารณาอย่างไม่อคติแล้วอาจจะมีผู้เห็นด้วยกับข้าพเจ้าอีกไม่น้อย.

ตักบาตรแล้วกรวดน้ำ

โดย "คามหุโณ"

การกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลนั้นแต่เดิมเป็นของพราหมณ์ แต่พระพุทธเจ้าทรงดัดแปลงมาใช้ในพิธีทางพระพุทธศาสนา อ่านเรื่องนี้แล้วท่านจะรู้ว่าถวายของพระด้วยวาจาก็ได้ และกรวดน้ำด้วยภาษาไทยเราก็ได้อีกเหมือนกัน

ในทางภาษา กรวดน้ำแปลว่าหลั่งน้ำ แต่เดิมมา คือสมัยการเขียนหนังสือไทยใช้ปทานุกรมของกระทรวงธรรมการเป็นหลัก คำนี้เขียนสะกดได้สองรูปคือกรวดและตรวจ แต่ในปัจจุบัน ใช้พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานเป็นหลัก พจนานุกรมฉบับนี้ ยอมรับคำเดียวคือคำว่ากรวด

การกรวดน้ำคือ การหลั่งน้ำดังได้บอกไว้แล้ว แต่เป็นการหลั่งน้ำอุทิศส่วนกุศลที่ใช้ในการทำบุญ ไม่ใช่เป็นการกรวดน้ำซึ่งชาวบ้านบางคนใช้กรวดให้แก่กันและกัน เพราะนั่นเป็นอกุศล ผู้กรวดไม่ได้กรวดจริงแต่ใช้คำนี้มาด่ากัน ประชดประชันกัน ที่จะเขียนต่อไปนี้หมายถึงการกรวดน้ำในการทำบุญ

เวลากรวดน้ำ ถ้าเป็นในเมืองไทยทุกวันนี้ นิยมกรวดภายหลังทำบุญ ถ้าเป็นการทำบุญเป็นพิธีก็กรวดตอนพระสงฆ์เริ่มยถาสัพพี แต่ถ้าเป็นการทำบุญเล็ก ๆ น้อย ๆ ในชีวิตประจำวันเช่นตักบาตร ก็กรวดภายหลังจากนั้น คือพอตักบาตรที่ถนนหน้าบ้านเสร็จ เก็บขันข้าวและภาชนะอย่างอื่นเข้าบ้านแล้วก็กรวดในเช้าวันนั้น หรืออย่างช้าก็ในตอนเย็นวันนั้น แต่ถ้าเป็นในสมัยพระพุทธเจ้า เท่าที่อ่านพบเห็นจากพระสูตรหลายแห่งชาวบ้านสมัยนี้กรวดกันตอนถวายของพระสงฆ์

การกรวดน้ำใน เวลาทำบุญ ของชาวบ้านสมัย พระพุทธเจ้า ใช้ในกรณี สองอย่าง คือในเมื่อ

๑. ของนั้นใหญ่เกินไปยกถวายใส่มือพระสงฆ์ไม่ได้

๒. ของนั้นไม่มีตัวตน สัมผัสจับต้องไม่ได้

อย่างแรกเช่นกุฏิวิหารเป็นหลัง ๆ ที่ผู้ทำบุญสร้างถวายพระสงฆ์ในวัด หรือไม่ก็เป็นที่ดินเช่นเรือกสวนไร่นาเป็นแปลง ๆ เป็นต้น ซึ่งมีผู้อุทิศถวายเป็นสมบัติของสงฆ์เพื่อให้สงฆ์ได้ผลประโยชน์บำรุงพระศาสนา อสังหาริมทรัพย์เหล่านี้เคลื่อนที่ไม่ได้ ยกขึ้นถวายใส่มือพระสงฆ์ก็ไม่ได้ เจ้าภาพก็กรวดน้ำถวายแทน จับเต้าน้ำขึ้นแล้วหลั่งน้ำลงใส่มือพระสงฆ์ที่เป็นประธาน ถ้าในพิธีนั้นมีพระพุทธเจ้าประทับอยู่ด้วย ก็หลั่งน้ำลงที่พระหัตถ์พระพุทธเจ้า พร้อมกับว่าคำกรวดน้ำให้สงฆ์ได้ยินกันทั่วว่า "ข้าพเจ้าขอถวาย (ระบุชื่อสิ่งของ) แก่พระสงฆ์".

วิธีนี้ เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก องค์ปฐมบรมราชจักรีวงศ์ และสมเด็จพระอนุชาธิราชเจ้าทรงสร้าง และบูรณะปฏิสังขรณ์วัดวาอารามและพระเจดีย์ขึ้นในกรุงเทพ ฯ แล้ว ก็ทรงมอบถวายสงฆ์ซึ่งมีสมเด็จพระสังฆราชสมัยนั้นเป็นประธาน โดยวิธีหลั่งน้ำจากพระเต้าษิโณทกลงที่พระหัตถ์พระพุทธปฏิมา พร้อมกับมีพระราชดำรัสทรงมอบถวายสงฆ์

ในเมืองไทยทุกวันนี้ วิธีนี้เปลี่ยนมาเป็นกล่าวมอบให้ คำกล่าวนั้นปรากฏอยู่ในเอกสาร ก็เรียกว่าเป็นหลักฐานกว่ากรวดน้ำมอบให้เฉย ๆ อย่างไรก็ดี การกรวดน้ำมอบสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้แก่กันนั้น ก็เป็นการยืนยันว่าผู้ให้ได้มอบกรรมสิทธิ์เป็นเด็ดขาดแก่ผู้รับ ลงได้กรวดน้ำให้แล้วถือว่าเป็นเด็ดขาด เรียกคืนอีกไม่ได้ เหมือนการตัดขาดไมตรีกันระหว่างหงสาวดีกับอยุธยาที่สมเด็จพระนเรศวรทรง ทำด้วยการ หลั่งน้ำจาก พระเต้าสุวรรณ พิงคารให้เห็นเป็นเด็ดขาดฉะนั้น

อย่างที่สอง ที่ว่าของที่จะมอบให้ไม่มีตัวตนนั้น หมายถึงบุญกุศลซึ่งเป็นนามธรรมจับต้องไม่ได้ โดยผู้ทำบุญประสงค์จะอุทิศบุญกุศลที่ตนได้กระทำไปให้ผู้ล่วงลับคือตาย

ไปแล้ว ซึ่งคนเหล่านั้นเป็นที่รัก ที่เคารพและเคยมีพระคุณกับตนมาก่อน อยากจะให้ได้บุญด้วย ก็ไม่รู้จะหยิบยื่นบุญให้ได้อย่างไร ทั้งผู้ล้มหายตายจากไปแล้วก็ไม่มีตัวตน ตัวคนที่เหลืออยู่ที่พอจะเรียกว่าตัวตนได้ก็มีแต่กระดูก จึงต้องมอบให้ด้วยวิธีกรวดน้ำ

การกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลเดิมเป็นพิธีของพวกพราหมณ์ พระพุทธเจ้าทรงดัดแปลงมาใช้ในพิธีทางพระพุทธศาสนา พราหมณ์เขานำอาหารไปเซ่นสังเวยบรรพบุรุษในแม่น้ำวักน้ำใส่มืออุทิศให้ พระพุทธเจ้าทรงเปลี่ยนวิธีนั้นมาเป็นการบริจาคทานทำบุญแล้วให้เจ้าภาพทำบุญกรวดน้ำอุทิศกุศลให้ แต่เขากรวดให้ตอนก่อนพระจะลงมือฉัน การกรวดน้ำตอนนั้นจึงเป็นการมอบให้ทั้งสองอย่างแก่ผู้รับสองประเภท คือ กรวดน้ำมอบถวายอาหารพระสงฆ์และในขณะเดียวกันก็อุทิศส่วนกุศลแก่คนตายด้วย

จะแทรกเรื่องที่ผู้เขียนเคยประสบมาไว้ในที่นี้เล็กน้อย กล่าวคือ ครั้งหนึ่งผู้เขียนไปช่วยท่านพระครูเลี้ยงพระที่วัด อาหารประเภทข้าวหม้อแกงหม้อที่ชาวบ้านนำมาร่วมทำบุญกับหลวงพ่อท่านพระครูมีมากเหลือเกิน แต่ละอย่างเหมือนกันก็มี ต่างกันก็มี ถ้วยชามแทบไม่พอใส่ โต๊ะอาหารโต๊ะหนึ่ง ๆ ถ้านับถ้วยชามและจานใส่อาหารก็ร่วม ๒๐ -๓๐ พระฉันโต๊ะละประมาณ ๑๐ รูป อาหารตั้งโต๊ะเรียบร้อยแล้ว จึงนิมนต์เข้านั่งโต๊ะ ทีนี้ประเคนของลำบากเหลือเกิน เพราะอาหารมาก โต๊ะก็ตัวใหญ่หยิบเอื้อมไม่ถึง

ในกรณีเช่นนี้ ถ้าเป็นสมัยพระพุทธเจ้าง่ายนิดเดียว คือ ใช้วิธีกรวดน้ำใส่มือพระสงฆ์องค์หนึ่งองค์ใดแล้วบอกท่านว่าอาหารทั้งหมดนี้ถวายท่าน แต่ครั้นผู้เขียนจะทำอย่างนั้นก็เกรงคนอื่นจะไม่เข้าใจ เพราะการกรวดน้ำแบบนี้ไม่ค่อยมีใครทำกันแล้ว ผู้เขียนก็เลยยืนประนมมือแล้วกล่าวมอบถวายสั้น ๆ ว่า "พระคุณเจ้าขอรับ อาหารทั้งหมดนี้ เจ้าภาพถวายให้ท่านฉันได้ นิมนต์ฉันได้ขอรับ"

ปรากฏว่าพระท่านลงมือฉันอย่างว่าง่ายโดยไม่ต้องประเคน เพราะท่านเข้าใจเรื่องที่ผู้เขียนทำดีอยู่แล้ว มีแต่ชาวบ้านบางคนเท่านั้นที่ไม่เข้าใจ ถามผู้เขียนว่า "เอ๊ะ ไม่ได้ประเคนใส่มือพระ พระฉันได้หรือ ?" ผู้เขียนก็เลยเทศน์ให้ฟังว่า "เฮ้ย! เซ่อไปได้ การถวายของพระนั้น ถวายด้วยกายคือประเคนด้วยมือก็ได้ ถวายด้วยวาจาคือพูดก็ได้"

เขียนเรื่อยเจื้อยมาเสียไกล เข้าประเด็นตามชื่อเรื่องเสียบ้าง กล่าวคือตักบาตรแล้วควรกรวดน้ำหรือไม่ ? ขอเรียนว่าถ้าคิดว่าตัวเองเกิดมาในโลกนี้ไม่เคยได้อาศัยใครเลยพอลืมตาอ้าปาก และเริ่มเดียงสาก็มองเห็นตนอยู่คนเดียวในโลก จะไม่กรวดน้ำก็ได้ แต่ถ้านึกถึงคนอื่น อยากจะให้คนอื่นซึ่งตายไปแล้วมีความสุขใจเหมือนที่ตนได้รับอยู่ก็ควรกรวดให้

การทำบุญคือการทำความดี ผลของความดีคือความสุขใจไม่เดือดร้อน คนทำความดีชื่อว่าเป็นคนดี วิสัยคนดีคือคนมีจิตใจไม่คับแคบ เมื่อมีความสุขก็อยากให้คนอื่นมีความสุขด้วย การกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้คนอื่นซึ่งตายไปแล้ว ไม่ว่าจะได้รับหรือไม่ เป็นการขยายปริมณฑลของบุญหรือความดีนั้นให้มีรัศมีกว้างออก นี่อย่างหนึ่ง

อีกอย่างหนึ่ง การทำบุญแล้วนึกถึงคนอื่นโดยวิธีกรวดน้ำให้นั้นเป็นห่วงสัมพันธ์ของครอบครัวสายห่วงนี้พระพุทธเจ้าเรียกว่ากตัญญู กตัญญูเป็นธรรมะสาขาสายเดียวกับปัญ-ญา คือสำนึกรู้ถึงบุญคุณคนอื่นเป็นเครื่องผูกมัดน้ำใจคนไว้ไม่ให้เห็นว่าเกิดมาแล้วต่างคนต่างอยู่ ไม่ให้สายตาคนมองกันเหมือนเป็ดมองดูลูกของมัน (ว่า "ลูกใครก็ไม่รู้") หรือลูกเป็ดมองดูพ่อแม่ของมัน (ว่า "พ่อแม่ใครก็ไม่รู้")

สรุปว่าถ้าทำได้ ก็ควรกรวดน้ำ ถ้าจะมีใครถามว่าเขียนมาเสียเยอะแล้ว ไม่เห็นบอกคาถากรวดน้ำ ขอเรียนว่าไม่จำเป็น จะกรวดด้วยภาษาอะไรก็ได้ที่คนกรวดฟังรู้เรื่อง ผู้เขียนเองนิยมกรวดเป็นภาษาไทย เพราะคุณตาที่ตายแล้วเป็นคนไทย ผู้เขียนก็เป็นคนไทย กรวดเป็นภาษาไทยฟังง่ายดี

จะว่าคำกรวดน้ำอย่างไรก็สุดแต่ใครจะเห็นสมควร แต่ถ้าจะว่าเป็นไทยอย่างผู้เขียน คำกรวดน้ำของคนหนึ่งจะให้เหมือนของอีกคนหนึ่งก็เห็นจะไม่ได้ เพราะแต่ละคนมีความสัมพันธ์กับผู้ตายแตกต่างกันเวลากรวดน้ำให้คุณตาผู้เขียนก็ว่า

"คุณตาครับ เมื่อแม่ผมตายจากผมและพ่อผมทิ้งผมไปมีเมียใหม่ คุณตาก็อุ้มชูผมมาจนผมเติบใหญ่จึงตายจากผม ผมนึกถึงพระคุณเหลือล้นของคุณตาไม่เคยลืม วันนี้ผมทำบุญ (ระบุเรื่องที่ทำ) ผมขออุทิศกุศลนี้ถึงคุณตาด้วยครับ"

มรณานุสสติมีปัญญา

"โดย ประสก"

เคยอ่านเรื่องที่คนอื่นแสดงความคิดเห็นกันในหน้าหนังสือพิมพ์ จำได้ว่าเป็นหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เกี่ยวกับคำศัพท์ที่นำมาใช้เป็นชื่อคอลัมน์ประเภทบอกข่าวสังคม คำศัพท์นั้นคือคำว่า "มรณานุสสติ"

คำนี้ ถ้าจำไม่ผิดดูเหมือนหนังสือพิมพ์สยามรัฐจะใช้ก่อนใครอื่น แต่ถ้าจำผิดขออภัย เพราะจำได้ว่าได้เห็นจากที่สยามรัฐนี่ก่อนที่อื่นจริง ๆ ต่อมาหนังสือพิมพ์อื่นนำไปใช้บ้าง และดูเหมือนจะในคอลัมน์ของคุณ "กระแช่" ในหนังสือพิมพ์ไทยรัฐอีกเหมือนกัน

ต่อมามีผู้แสดงความคิดเห็นทักท้วงว่าคำที่ใช้เป็นชื่อคอลัมน์ว่า "มรณานุสสติ" นั้นไม่ถูก ที่ถูกควรเป็นว่า "มรณัสสติ" แล้วผู้ทักท้วงนั้นดูเหมือนจะคัดตำราทางศาสนาพุทธมาอ้างด้วย

คนอ่านหนังสือพิมพ์คงสงสัย ที่ว่าอย่างนี้เพราะจำได้ว่ามีคนโทรศัพท์มายังเจ้าหน้าที่ที่สำนักงานสยามรัฐนี่หนหนึ่งแล้วเรื่องก็มาถึงผู้เขียน คือผู้เขียนถูกจูงมือไปพูดโทรศัพท์ให้ตอบคำถามผู้อ่านทางโทรศัพท์ผู้เขียนก็ตอบเขาไป

ตลอดเวลาดังกล่าว ผู้เขียนไม่เคยคิดจะนำเรื่องนี้มาเขียน เพราะคิดว่าคงเป็นเรื่องเล็กน้อยหยุมหยิม ประกอบกับมีเรื่องอื่นเข้ามาติดพันอยู่แต่ต่อมาเห็นว่าเรื่องนี้ยังเป็นปัญหาถกเถียงกันอยู่เพื่อนฝูงที่ร่วมทำงานกันอยู่ที่สยามรัฐนี่ เมื่อถูกใครเขาทักท้วงเข้าก็ดูจะหวั่นไหว เปล่าเลย, ไม่ได้หมายความว่าโกรธคนทักท้วง แต่หมายถึงความสงสัยใคร่รู้ว่ามันอะไรกันแน่ มักถูกหรือเปล่าที่ใช้ว่า "มรณานุสสติ" อย่างนั้น

เพื่อประโยชน์อันจะเกิดขึ้น เรื่องข้างวัดวันนี้ ผู้เขียนจึงเขียนถึงเรื่องนี้ จะคัดตำราออกมาเป็นดุ้น ๆ เหมือนฟืนที่ถูกตัดมาจากป่าให้ดูกันก่อนเป็นไร

ตำรานี้คือนวโกวาทที่ สมเด็จ พระมหาสมณ เจ้ากรม พระยาวชิรญาณวโรรส ทรงนิพนธ์รวบรวมหมวดธรรมะต่าง ๆ ไว้ อนุสสติอยู่ในหมวด ๑๐ อนุสสติ ๑๐ นี้ สมเด็จพระมหาสมณ ฯ ทรงนำมาจากคัมภีร์วิสุทธิมรรค ภาคหนึ่ง คัมภีร์นี้พระพุทธโฆษาจารย์ นักเขียนอรรถกถามีชื่อชาวอินเดียยุคหลังพระพุทธเจ้านิพพานแล้ว เป็นผู้แต่ง และอนุสสตินั้นคือ

๑. พุทธานุสสติ–ระลึกถึงคุณของพระพุทธเจ้า
๒. ธัมมานุสสติ–ระลึกถึงคุณของพระธรรม
๓. สังฆานุสสติ–ระลึกถึงคุณของพระสงฆ์
๔. สีลานุสสติ–ระลึกถึงศีลของตน
๕. จาคานุสสติ–ระลึกถึงทานที่ตนบริจาคแล้ว
๖. เทวตานุสสติ–ระลึกถึงคุณที่ทำให้เป็นเทวดา
๗. มรณัสสติ–ระลึกถึงความตายที่มาถึงตน
๘. กายคตาสติ–ระลึกทั่วไปในกายให้เห็นว่า ไม่งาม น่าเกลียด โสโครก
๙. อานาปานสติ–ตั้งสติกำหนดลมหายใจเข้าออก
๑๐. อุปสมานุสสติ–ระลึกถึงคุณ
พระนิพพาน ซึ่งเป็นที่ระงับกิเลสและกองทุกข์

โปรดสังเกต จะชี้ให้ดู ข้อหนึ่งเป็นลำดับไปถึงข้อหก กับข้อสุดท้ายคือข้อที่สิบ ใช้คำว่า "อนุสสติ" ต่อท้ายทั้งนั้น มีอยู่ ๓ ข้อ คือ ๗–๘–๙ เท่านั้น ที่ใช้คำว่าสติต่อท้าย

จะแทรกนอกเรื่องนิดหน่อยคือข้อ ๙ นั้นผู้เขียนคัดจากนวโกวาท ทุกตัวอักษรอย่างนั้นจริง ๆ คือ "อานาปานสติ" เข้าใจว่าปรูฟผิด ที่ถูกน่าจะเป็นว่า "อานาปาณัสสติ" มากกว่า

ทีนี้เข้าเรื่องประเด็นอันเป็นปัญหา คือทำไมในเจ็ดข้อนั้น จึงใช้อนุสสติต่อท้าย แต่ทำไมอีกสามข้อจึงใช้สติสั้น ๆ และอนุสติกับสติมันต่างกันอย่างไร ?

อนุสสติ ถ้าจะเขียนตามภาษาไทยจริง ๆ ไม่เกี่ยวกับเขียนศัพท์ธรรมะต้องเขียนว่า "อนุสติ" คือตัดตัว ส. เสือทิ้งตัวหนึ่ง คำนี้เป็นคำเดียวและมีความหมายอย่างเดียวกับที่เรานำมาใช้ในภาษาไทยอีกคำหนึ่งคือ "อนุสรณ์" นั่นเอง

ไอ้หนุ่มมันคิดถึงคู่รักของมัน ความคิดถึงของมันเรียกว่าอนุสติ (เขียนตามหลักภาษาไทย) คุณตาผู้เขียนตายจากผู้เขียนไปนานแล้ว แต่ผู้เขียนยังคิดถึงท่านอยู่นี่ก็อนุสติ

ความระลึกถึงสิ่งที่อยู่ไกลไปจากตัวเรา ซึ่งเรายังไม่มี หรือมีก็เคยมีมานานแล้ว เช่นปีก่อนเคยทำบุญ ความระลึกนึกถึงอย่างนี้เรียกว่าอนุสติ

ส่วนความนึกถึงตัวเอง คือความตายที่ติดมากับตัวของทุกคนตั้งแต่เกิดก็ดี นึกถึงลมหายใจและอวัยวะทุกส่วนที่เป็นของตนว่าอีกไม่ถึงร้อยปีมันก็จะกลายเป็นดินเป็นหญ้าก็ดีเรียกว่าสติ

สั้น ๆ ก็ว่าอนุสติระลึกถึงสิ่งที่อยู่ไกลหรือภายนอกตัวเรา ส่วนสติระลึกถึงสิ่งที่อยู่ใกล้คือตัวเรา

พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ศีล ความเสียสละที่เราเคยทำมา คุณธรรมที่ทำให้คนเป็นเทวดาและคุณพระนิพพาน เป็นสิ่งที่อยู่ไกลจากปุถุชน จึงต้องอนุสติให้เกิด ส่วนอีกสามนั้นอยู่ที่คอหอยของเรานี่เอง

เมื่อเป็นเช่นนั้น คอลัมน์บอกข่าวความตายในหน้าหนังสือพิมพ์ ควรจะใช้อย่างไร

ก่อนตอบคำถามนี้ต้องถามเจ้าของคอลัมน์เขาดูก่อนว่า "มรณานุสสติ" นี่เป็นชื่อเฉพาะหรือเป็นชื่อทั่วไป เขาตอบว่าเป็นชื่อเฉพาะผู้เขียนว่างั้นก็แล้วไป เพราะชื่อเฉพาะนั้นอยู่นอกเหนือกฎเกณฑ์ของไวยากรณ์ภาษาทั้งสิ้น เขาจะเขียนอย่างไร ต้องการจะให้อ่านออกเสียงอย่างไร ไม่เกี่ยวกับนักภาษาหรือคุณมหาเปรียญที่แก่จัดในเรื่องภาษาไทย

ถามเจ้าของคอลัมน์เพื่อควักดูเจตนารมณ์ให้เห็นแจ้งว่า "ชื่อมรณานุสสตินี้คุณหมายถึงตัวคุณนึกถึงความตายของคุณว่าเราจะต้องตายหนอ ๆ หรือเปล่า"

เขาตอบว่าเปล่าเลย เจตนารมณ์ที่แท้จริงคือต้องการบอกข่าวตายของคนอื่น ให้คนอื่นได้ ๆ ทราบว่าเพื่อนฝูงคนนั้นคนนี้ของเราไปเมืองผีแล้วนะเว้ย ถ้าจะเป็นการนึกถึงก็เป็นเรื่องของความนึกถึงความตายของคนอื่น ซึ่งอยู่ไกลไปจากตัวเราบางทีไม่รู้จักกันด้วยซ้ำ

ผู้เขียนจึงบอกว่า ถ้าอย่างนั้นใช้มรณานุสสตินั่นถูกแล้ว อย่าไปใช้มรณัสสติเข้าเดี๋ยวพระกรรมฐานจะเข้าใจผิดว่าคุณนี่น่าจับไปบวชเรียนวิปัสสนาอยู่ด้วยกันจังเลยเพราะนึกถึงความตายของตัวเองอยู่ทุกวัน เหมือนพระกรรมฐาน

อย่าไปแก้เป็นมรณัสสติเป็นอันขาด—ผู้เขียนกำชับ

(จากสยามรัฐรายวัน)

ทะเลทรายในชาดก

โดย "ประสก"

อกิลาสุโน วัณณปเถ ขนันตา อุทังคเณ ตัตถาปปั่ง อวินทุง เอวัง มุนิ วิริยพลูปปั่นโน อกิลาสุวินเท หทยัสส สันติง ผู้ฉลาด พรั่งพร้อมด้วยพลังแห่งความเพียรไม่เกียจคร้าน ย่อมพบทางสันติ ดุจเดียวกับพ่อค้าเกวียนผู้ขุดบ่อไม่ท้อถอยในทะเลทรายได้พบน้ำฉะนั้น

ภาษาบาลีที่ผู้เขียนแปลภาษาไทยกำกับไว้ดังความข้างต้นนั้น เป็นพระพุทธภาษิต อยู่ในวัณณปถชาดก ในทุติยวรรค แห่นิบาตชาดก

คำว่า "นิบาต" แปลว่าชุมนุม คือชุมนุมเรื่องชาดกเหมือนหนังสือชุมนุมพงศาวดาร นิบาตชาดกเป็นคนละอย่างกับปัญญาสชาดก ซึ่งพระสงฆ์เชียงใหม่แต่งจากนิทานพื้นเมืองขึ้นภายหลังซึ่งมีอยู่ ๕๐ เรื่องโดยเลียนแบบมาจากนิบาตชาดก

ที่ว่าเลียนแบบจากนิบาตชาดก เพราะดำเนินเรื่องเบื้องต้น และลงท้ายเรื่องเหมือนกัน ต่างแต่สถานที่และตัวละครในเรื่องเท่านั้นเช่นขึ้นต้นก็ว่าพระพุทธเจ้าเสด็จประทับอยู่ที่นั่นที่นี่ ทรงปรารภนั้นเหตุนี้ แล้วตอนจบก็ว่าตัวละครชื่อนั้นชื่อนี้กลับชาติมาได้แก่คนนั้นคนนี้

นิบาตชาดกมีอยู่ในพระไตรปิฎกที่เป็นส่วนพระสูตรเล่มที่ ๒๗-๒๘ มีแต่ตัวบาลีพุทธภาษิตล้วน ๆ ไม่มีรายละเอียดเกี่ยวกับฉาก สถานที่และตัวละครในเรื่อง แต่รายละเอียดเช่นว่ามีอยู่ในอรรถกถาชาดกซึ่งมีอยู่ทั้งหมดถึง ๑๐ เล่ม

ผู้ใคร่ทราบรายละเอียดเช่นที่พระพุทธเจ้าว่า "ผู้ฉลาด... เหมือนพ่อค้าเกวียนในทะเลทรายได้พบบ่อน้ำ" นั้นเป็นอย่างไร ต้องไปอ่านดูในอรรถกถา ดังจะนำรายละเอียดของพระพุทธภาษิตในชาดกดังกล่าวข้างต้นมาแปลและเรียบเรียงให้อ่านต่อไปนี้

พระโพธิสัตว์เป็นชาวเมืองพาราณสี (ชื่ออะไรไม่แจ้ง) เป็นหัวหน้านายกองเกวียนห้าร้อยเล่มบรรทุกสินค้าไปขายต่างเมือง หนทางที่ไปจะต้องข้ามทะเลทรายที่กันดาร (มรุกันตาร) ประมาณ ๖๐ โยชน์ทรายนั้นอ่อนมากขนาดใช้มือกำขึ้นมาจะไหลร่วงออกจากมือหมด พอสาย ดะวันกล้า แดดจัด ทรายจะร้อนเหมือนเปลวถ่านเพลิงไม่มีใครข้ามไปได้ พ่อค้าเกวียนผู้จะเดินทางข้ามด้วยกองเกวียนจึงต้องบรรทุกเครื่องเสบียงเช่นว่า ฟืนน้ำ น้ำมันและข้าวสารเป็นต้นไปให้เพียงพอ

เวลาออกเดินทางในทางทะเลทราย คือกลางคืน พอสว่างถึงกลางวันจะหยุดพัก ล้อมเกวียนเข้าเป็นวง ทำปะรำ (มณฑป) ไว้เบื้องบน พอสายัณห์ตะวันอ่อนจนพระ-อาทิตย์อัศดง กินอาหารเย็นเสร็จ และพื้นทรายเย็นลงนั่นแหละจึงจะออกเดินทาง

หัวหน้า นายกองเกวียนที่นำเกวียนบรรทุกสินค้าข้ามทะเลทรายไปขายครั้งนี้ ได้เดินทางข้ามทะเลทรายมาแล้วเป็นระระทาง ๕๙ โยชน์ (๙๔๔ ก.ม.) เหลืออีกโยชน์เดียว หรือ ๑๖ ก.ม. ซึ่งจะใช้เวลาเพียงหนึ่งราตรีก็จะข้ามพ้นทะเลทราย เมื่อราตรีมาถึงจึงกินอาหารและดื่มน้ำที่เหลืออยู่พอดีมื้อเดียวหมดแล้วจึงออกเดินทาง

ผู้ขับเกวียนเล่มนำหน้าเป็นคนนาทาง (นิยามโก) ผู้นำทางอาศัยดาวบนท้องฟ้าเป็นเครื่องบอกทิศทาง ส่วนหัวหน้านายกองเกวียนและพ่อค้าเกวียนเล่มอื่น ๆ ขับเกวียนตามหลัง เสียงคนนำทางตะโกนบอกเป็นระยะ ๆ ไม่ขาดว่า "เฮ้ย! ขับมาทางนี้-มาทางนี้เว้ย!"

แต่เพราะเหตุที่เดินทางข้ามทะเลทรายกันดารมาหลายวัน แต่ละคนจึงเหนื่อยอ่อนไปตาม ๆ กันเสียงคนนำทางที่ตะโกนอยู่โหวก ๆ ก็ค่อยเงียบลง เพราะตัวเขาเองก็หลับเหมือนตายเช่นเดียวกับคนอื่น

เขาตื่นตกใจขึ้นเมื่อเกือบอรุณรุ่งสาง แดดเรื่อขึ้นเหนือขอบฟ้าทางทิศตะวันออก งัวของเขาถึงมันจะเหนื่อยเต็มที แต่มันก็ยังซังกะตายลากเกวียนไปเอื่อย ๆ อยู่ มันไม่รู้ทาง

เพราะเจ้าของคนนำทางหลับมันจึงพาเกวียนและขบวน เกวียนที่ตาม หลังทั้งหมด กลับมาที่เก่าที่ซึ่งเคยพักอยู่เมื่อทิวาวานนี้ มาถึงที่นั่นสว่างพอดี

"เฮ้ย!" คนนำทางร้องเสียงหลง "เดินทางผิดกลับมาทางเก่าเสียแล้ว กลับเกวียนเร็ว"

"กัสมา นิวัตเตม อุทกังปิโน ขีณัง อิทานิ วินัฏฐัมหา" เสียงพ่อค้าเกวียนตามหลังตะโกนตอบด่าภายหลังรู้เรื่องว่าอะไรเป็นอะไรแล้ว (ตรงกับภาษาไทยว่า "กลับหา (ห่า) อะไรกันเล่า น้ำจะกินก็หมดแล้ว ฉิบหายละซีทีนี้")

พ่อค้าเกวียนทั้งหมดจึง หยุดเกวียน ปลดแอก จากคอวัว แล้วลงนอนมือก่ายหน้าผากอยู่ใต้เกวียนนึกถึงความหิวและความตายที่จะมาถึง

แดดยังไม่สาย พื้นทรายยังไม่ร้อน หัวหน้านายกองเกวียนจึงออกดุ่มเดินไปรอบ ๆ บริเวณที่ขบวนเกวียนพักอยู่ เขาไปพบหญ้าแพรกสดเข้ากอหนึ่ง

"เบื้องล่างลงไปแต่นี้ต้องมีน้ำ" เขาหวังอย่างนั้น

จากนั้นการช่วยกันขุดบ่อน้ำกลางทะเลทรายก็เริ่มขึ้น ขุดลึกลงไป โดยลำดับลึกถึง ๖๐ ศอกก็ยัง ไม่พบน้ำ พบแต่แผ่นหินคล้ายหินดาด พอเห็นแผ่นหินคนทั้งสิ้นก็หมดหวัง สิ้นเรี่ยวแรง ถึงสลบไสลไปเพราะความเหนื่อยอ่อน

"เอ็งไปหยิบเอาค้อนเหล็กมา" หัวหน้านายกองเกวียนซึ่งยัง ไม่ท้อถอยสั่งคนใช้ของตน ชายรับใช้ไปหยิบค้อนมาให้นาย

"ทุบแผ่นหินตรงนี้ให้แตก" นายสั่ง "เออ! ยังงั้น ๆ--แรง ๆ ขึ้นหน่อย"

เสียงค้อนเหล็กกระทบแผ่นหินดังกึกก้องกึกกังอยู่ครู่หนึ่ง แผ่นหินก็แตกร้าวเป็นรอย แผ่นหินนั้นบีบกดสายน้ำที่ ไหลอยู่ทางเบื้องล่างให้พุ่งฉูดเป็นเกลียวออกมา บรรดาพ่อค้าเกวียนทั้งหมดก็เลยพากันชื่นฉ่ำหัวใจและกาย เพราะได้พบน้ำ ดังที่พระพุทธเจ้าได้นำไปตรัสเปรียบความแห่งพระพุทธภาษิตดังกล่าวข้างต้น

ตรัสชาดกจบแล้ว พระพุทธเจ้าหันไปตรัสกับพระหนุ่มรูปหนึ่ง ซึ่งภายหลังบวชแล้ว บำเพ็ญเพียรอย่างไรก็ไม่พบความสำเร็จ จึงเกิดเบื่อหน่าย ท้อแท้ใจ ใคร่จะสึก

พระพุทธเจ้าตรัสว่า "เธอก็ได้ชื่อว่าเป็นลูกพระตถาคตผู้มากด้วยความเพียร แต่เหตุไฉนจึงไม่ให้ใครเขาเรียกว่าพระขยันเหมือนพ่อ ก่อนนี้เธอคือคนใช้ผู้ภักดีของเรา เราเคยข้ามทะเลทรายมาด้วยกัน"

พระหนุ่มหน้าแช่มชื่น หายหม่นหมองถวายบังคมแทบพระบาท เปล่งคำปฏิญาณถวายชีวิตแก่พระศาสนาต่อพระพักตร์พุทธองค์ ต่อมาไม่ช้านาน เธอผู้นั้นได้สำเร็จเป็นพระอรหันต์พ้นทุกข์พ้นโศกของโลกไปอีกท่านหนึ่ง.

(จาก สยามรัฐรายวัน วันเสาร์ที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๑)

บทความคึกฤทธิ์หน้า ๕

โดย ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช

ใครได้เห็นภาพพระดาไล ลามะออกบิณฑบาตที่อำเภออ่างศิลา จังหวัดชลบุรีหรือยังครับ

ถ้ามองแต่ผิวเผินก็จะเห็นว่าไม่แปลกประหลาดอันใดนัก เพราะเป็นเพียงแต่ภาพพระรับบาตรซึ่งเห็นกันอยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน

แต่ถ้าคำนึงว่าพระองค์ที่กำลังรับบาตรนั้นเป็นพระดาไล ลามะ แล้ว ก็ออกจะแปลกประหลาดอยู่มาก

พระดาไล ลามะ เป็นพระธิเบต มีศีลมีวินัยและปฏิปทาแตกต่างไปจากพระสงฆ์ไทยเป็นอันมาก

เมื่อพระดาไล ลามะ มาถึงเมืองไทยนั้น ท่านมิได้ครองจีวรด้วยซ้ำไป แต่สวมเสื้อคลุมสีแดงเหมือนเสื้องิ้ว

เวลาพระดาไล ลามะ อยู่บ้านเมืองของท่านนั้น ท่านสวมรองเท้าบู๊ตแบบจีน แต่เมื่อมาถึงดอนเมืองท่านได้ลดลงเป็นรองเท้าคีบ เห็นจะเป็นเพราะอากาศเมืองไทยร้อน

เมื่อท่านมาอยู่เมืองไทยไม่กี่วัน ท่านก็เริ่มห่มผ้าแบบพระไทย แต่เมื่อได้มาเห็นภาพนี้แล้ว ก็เกิดความรู้สึกว่าท่านได้กลายเป็นพระไทยไปอย่างดูกันไม่ออกทีเดียว

พระดาไล ลามะ นั้นท่านมิใช่พระธรรมดา คือมิใช่พระซึ่งอุปสมบทเมื่ออายุครบ ๒๐ แต่ท่านเป็นพระมาตั้งแต่จำความได้

เพราะตามความเชื่อถือของคนธิเบตนั้น เมื่อพระดาไล ลามะ ผู้เป็นประมุขสงฆ์และเป็นประมุขของประเทศธิเบตในขณะเดียวกันมรณภาพไป ท่านก็จะไปจุติในร่างใหม่

เป็นหน้าที่ของพระเถระผู้ใหญ่ของธิเบต ซึ่งเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ ของธิเบตด้วยจะต้องประชุมกันนั่งทางในหานิมิตที่จะแสดงว่าพระดาไล ลามะ ไปจุติที่ไหน

สำหรับพระดาไล ลามะ องค์นี้ เขาว่ากันว่า พระธิเบตได้แลเห็นนิมิตเป็นเขาลูกหนึ่งตั้งอยู่ริมทะเลสาบ

เมื่อแลเห็นนิมิตเช่นนั้นแล้ว คณะสงฆ์ธิเบตก็ส่งคนออกติดตาม ผู้ที่ออกตามนั้นนำเอาเครื่องอัฏฐบริขารของพระดาไล ลามะ องค์ที่มรณภาพไปด้วย

แต่เครื่องอัฏฐบริขารของพระดาไล ลามะ นั้นทำไว้เป็น ๒ ชุด ชุดหนึ่งเป็นของจริง และชุดหนึ่งเป็นของปลอม

คณะผู้ออกเที่ยวหาพระดาไล ลามะ ซึ่งประกอบด้วยพระเถระธิเบต และฆราวาสได้ออกเดินทางท่องเที่ยวไปไกลในทิศต่าง ๆ ในที่สุดก็ไปพบภูเขาซึ่งตั้งอยู่ริมทะเลสาบตรงตามนิมิตที่ได้เห็นในประเทศจีน

ณ ที่นั้นมีหมู่บ้านเล็ก ๆ แห่งหนึ่ง และมีเด็กผู้ชายซึ่งได้เกิดหลังจากที่พระดาไล ลามะ องค์ก่อนมรณภาพไปเล็กน้อย

คณะผู้ออกเที่ยวหาพระดาไล ลามะ สังเกตเห็นเด็กชายผู้นั้นมีลักษณะต้องตรงกับที่ได้กำหนดไว้แต่ดั้งเดิม จึงนำเอาเครื่องอัฏฐบริขารของพระดาไล ลามะ ทั้ง ๒ ชุดนั้นเข้าไปให้เด็กเลือก

เด็กก็เลือกเอาแต่เครื่องอัฏฐบริขาร ซึ่งเป็นของแท้มิใช่ของปลอม ถูกต้องทุกอย่าง

เมื่อเห็นดังนั้น คณะบุคคลจากธิเบตก็ทดลองเด็กด้วยวิธีต่าง ๆ เพื่อเอาให้แน่ใจ

เป็นต้นว่าลอง พูดจาซักถามเด็กด้วยคำถามหลายประการ เด็กนั้นก็ตอบได้จนเป็นที่พอใจ

คณะผู้ออกเที่ยวหาชาติใหม่ของพระดาไล ลามะ จึงตกลงซื้อเด็กนั้นจากบิดามารดาของเด็กแล้วนำเด็กนั้นกลับมายังประเทศธิเบต

คณะสงฆ์ธิเบตได้นำเด็กนั้นไปเลี้ยงไว้ยังวัดโปตาลาอันเป็นวัดของพระดาไลลามะและประกาศให้สงฆ์และชนทั้งปวงทราบว่า พระดาไล ลามะ ได้จุติแล้ว และขณะนี้กลับมาอยู่ที่วัดโปตาลาตามเดิม

พระดาไล ลามะจึงได้เป็นบรรพชิตและเป็นประมุขสงฆ์พร้อมกับเป็นประมุขแห่งประเทศธิเบตมาตั้งแต่ยังเป็นเด็กเล็กด้วยประการฉะนี้

ถ้าจะพูดกันตามคติความเชื่อถือของพุทธศาสนาในธิเบตแล้ว พระดาไล ลามะนั้น ก็มีแต่องค์เดียวตั้งแต่ไหนแต่ไรมา

เมื่อแรกเริ่มนั้นดูเหมือน พระโพธิสัตว์ อวโลกิเตศวรจะ ได้ลงมาจุติ ในธิเบตเป็นพระดาไล ลามะ

ตั้งแต่นั้นมาพระดาไล ลามะ ที่มรณภาพก็กลับมาเสวยชาติเป็น พระดาไล ลามะใหม่ติดต่อกันมาไม่ขาดสาย

ใครที่เชื่อว่าคนเราตายแล้วกลับมาเกิดใหม่ก็ขอจงได้ถือเอา พระดาไล ลามะองค์นี้เป็นหลักฐานพยานเถิด คนธิเบตเขาเชื่อกันอย่างนั้น

ส่วนคนที่ไม่เชื่อว่าตายแล้วเกิดใหม่ก็ขอได้พึงรู้ไว้เถิดว่า พระดาไล ลามะนั้นท่านมิใช่พระธรรมดาสามัญ

พระดาไล ลามะ เป็นทั้งพระทั้งเจ้า

ในทางธรรมคนธิเบตถือว่าท่านเป็นพระและเป็นประมุขสงฆ์ของธิเบต

ในทางโลก คนธิเบตเขาถือว่าท่านเป็นพระเจ้าแผ่นดิน เป็นประมุขของประเทศเป็นผู้ปกครองแผ่นดินโดยตรง

ด้วยเหตุนี้ ศีล วินัย และ ปฏิปทา ของพระดาไล ลามะ เมื่อครั้งท่านยังอยู่ในธิเบตจึงจะเหมือนกับศีล วินัย และปฏิปทาของพระไทยไม่ได้

เรื่องที่น่าสังเกตและน่าสนใจอย่างยิ่งจึงมีอยู่ว่า เมื่อพระดาไล ลามะ มาเมืองไทยและเมื่ออยู่เมืองไทยไปได้ไม่กี่วัน ท่านก็เริ่มกลายเป็นพระไทยไป จนดูจากภาพแล้วเกือบจะดูไม่ออกว่าท่านเป็นพระธิเบตและเป็นพระโพธิสัตว์กลับชาติมาเกิด

ถ้าจะให้สรุปอย่างใดก็เห็นจะต้องสรุปว่า

พระภิกษุสงฆ์ในเมืองไทยนั้นท่านตั้งอยู่ในศีลในวินัยอันบริสุทธิ์ มีปฏิปทาอันหมดจดงดงามเป็นที่เลื่อมใส่แก่คนที่ได้มาประสบพบเห็น ไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นสมณะหรือฆราวาส

หากผู้ใดเป็นสมณะ ในพระพุทธ ศาสนา เข้ามาเมืองไทย ได้แลเห็นศีล และวินัย ตลอดจนปฏิปทาของพระภิกษุสงฆ์ในเมือง ไทยแล้วก็ย่อมจะเกิดความปีติเลื่อมใส และยอมปฏิบัติตามพระสงฆ์ไทยโดยไม่มีความรังเกียจแต่อย่างใดเลย

เครื่องทรงของพระดาไล ลามะ ที่เมืองธิเบตนั้น ประกอบด้วยเสื้อปักด้วย ไหมสีต่าง ๆ เป็นลวดลายวิจิตรงดงามมาก นอกจากนั้นก็ยังมีเครื่องทรงมงกุฎและอื่น ๆ ประดับกายอีกหลายอย่าง

เมื่อท่านมาเมืองไทยแล้วท่านยอมนุ่งห่มด้วยผ้าสามผืนและถือบาตรออกบิณฑบาต ก็ย่อมจะแสดงให้เห็น ได้แต่อย่างเดียวว่า

การปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบและปฏิบัติตรงนั้นถึงในที่อื่นจะได้คลายไปบ้างแล้ว ก็ยังคงเหลืออยู่ในเมืองไทยของเรานี้อย่างสมบูรณ์

ถ้าหากพิจารณาตามนี้แล้ว ก็เป็นเครื่องเจริญศรัทธาได้มาก

(จาก สยามรัฐรายวัน วันศุกร์ที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๕)

บทความคึกฤทธิ์หน้า ๕

โดย ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช

ที่บ้านผมบนดอยขุนตาลมีคนสวนอยู่คนหนึ่ง ซึ่งคุยกับต้นไม้อยู่เสมอ ไม่ว่าจะพรวนดินหรือรดน้ำต้นไม้ เขาก็คุยกับต้นไม้จนกว่าจะเสร็จงาน เคยได้ยินเขาถามต้นไม้ว่า

"จะเอายังไงก็ให้ว่ามา จะให้เย็นนอกเย็นในยังไงก็บอก จะได้รดน้ำให้ถูก"

ต้นไม้จะตอบเขาว่าอย่างไรนั้นผมไม่ได้ยิน

แต่ใครที่เคยไปเที่ยวบ้านผมบนดอยขุนตาลแล้วคงจะยืนยันได้ว่า ต้นไม้ดอกไม้บนนั้นงามกว่าที่อื่น

หนังสือพิมพ์ ออฟเซอร์เวอร์จากลอนดอนฉบับวันที่ ๒๐ เดือนนี้ ลงบทความเรื่องคนสวนสำคัญคนหนึ่งของอังกฤษชื่อนายเฟรด สตรีเตอร์

นายเฟรด สตรีเตอร์มีอาชีพเป็นคนสวนมาตั้งแต่อายุ ๑๒ ขวบ ขณะนี้อายุ ๙๔ ปี

ตำแหน่งงานสุดท้ายคือหัวหน้าคนสวน มีคนสวนอยู่ใต้บังคับบัญชาหลายสิบคนที่คฤหาสน์ใหญ่แห่งหนึ่งของอังกฤษ อยู่ในหน้าที่นี้ติดต่อกันมาถึง ๔๕ ปี

นายสตรีเตอร์มิใช่คนสวนธรรมดา เพราะได้ออกรายการของอังกฤษ เรื่องการทำสวนติดต่อกันมาเป็นเวลา ๑๕ ปีแล้ว

ปรากฏว่า เสียงของนายสตรีเตอร์ที่ออกทางวิทยุนั้นไพเราะถูกหูอย่างยิ่ง มีคนคอยฟังทั่วประเทศไม่ว่าจะสนใจในเรื่องทำสวนหรือไม่ก็ตามที

นายสตรีเตอร์มีเคล็ดในการเลี้ยงต้นไม้อยู่อย่างหนึ่งคือ

แกพูดกับต้นไม้

นายสตรีเตอร์บอกกับหนังสือพิมพ์ว่า

"ผมพูดคุยกับต้นไม้เสมอ คนอื่นเขาได้ยินเขาก็หัวเราะผมแต่ต้นไม้มันฟังจริง ๆ นะครับ ผมพูดอะไรมันก็ทำตามทุกทีกับไอ้บางต้นที่มันเนือย ๆ ไม่ออกดอกออกผลนั้น ผมก็พูดกับมันว่า 'ไม่เอาน่า ไอ้เพื่อนยากมีอะไรก็บอกกันมั่งซี่ จะเอายังไง ดื่มกันหน่อยไหม ?' ต้นไม้มันไม่มีกำลังจะเคลื่อนไหวได้นี่ครับ แต่ถ้าให้น้ำมันกินให้อิ่ม แล้วรอสักชั่วโมงสองชั่วโมง ไปดูมันอีกทีมันจะยักคิ้วให้"

พอจับความได้หรือยังครับว่าต้นไม้มันชอบให้คนไปคุยด้วย

แต่ถ้าหลักฐานที่ผมให้มาแล้วยังไม่พอก็ยังมีอีกจะเป็นไรมี

ข่าวต่างประเทศเมื่อวันศุกร์ที่แล้วบอกว่า

ผู้เชี่ยวชาญในการคมนาคม (Communications Expert) ของสหรัฐคนหนึ่งชื่อนาย เจมส์ แอตกินส์ กำลังจะเริ่มการทดลองเล่าเรื่องตลกให้ต้นมะเขือเทศฟัง

ถึงปัจจุบันนี้ในสหรัฐได้มีผู้พยายามติดต่อกับต้นไม้มาหลายวิธีแล้ว เช่น เปิดเพลงคลาสสิคให้ต้นไม้ฟังหรือติดต่อกับต้นไม้ด้วยกระแสจิต

ที่จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัยของเราเองก็เคยมีอาจารย์ท่านหนึ่งทดลองแผ่เมตตาจิตกับต้นไม้มาแล้ว

เอาต้นไม้ชนิดเดียวกัน ขนาดเท่ากันมาปลูกใส่กระถางไว้ต้นละกระถางพร้อมกัน

แล้วแผ่เมตตาจิตให้ต้นหนึ่ง

อีกต้นหนึ่งไม่แผ่ให้(ใจด๊า–ใจดำ)

ปรากฏว่าต้นที่อาจารย์แผ่ เมตตาจิตให้นั้นเจริญงอกงามเป็นบ้า

ต้นที่ ไม่ได้รับเมตตาจิตนั้นก็แกรน ไปเป็นธรรมดา

อย่างไรก็ตาม นายแอตกินส์จะลองติดต่อกับต้นไม้ด้วยวาจา

จะทดลองกับต้นมะเขือเทศที่ ปลูกพร้อม กันสองต้น

ต้นหนึ่งนั้น นายแอตกินส์จะเล่าเรื่องตลกให้ฟังทุกวัน แต่อีกต้นหนึ่งจะไม่เล่า

พอถึงเดือนกันยายนหน้าซึ่งเป็นเวลาที่ผลมะเขือเทศสุกนาย แอตกินส์ก็จะ เก็บผลมะเขือเทศจากทั้งสองต้นมาเปรียบเทียบกัน เพื่อทดสอบดูว่าลูกมะเขือเทศที่ได้ฟังเรื่องตลกมาสามเดือนนั้นจะแตกต่างกับลูกมะเขือเทศที่ไม่ได้ฟังเรื่องตลกอย่างไรบ้าง

เปล่าครับ นายแอตกินส์แกไม่ได้เห็นว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องตลกเลย แต่แกเห็นว่าเป็นเรื่องจริงจังอย่างยิ่ง

นายแอตกินส์บอกกับหนังสือพิมพ์ว่าได้เคยเอาเครื่องมือวิทยาศาสตร์คือ เครื่องจับเท็จไปใส่กับต้นไม้แล้วให้คนพูดกับต้นไม้ฟังแล้ว

ปรากฏว่าต้นไม้ไม่มีปฏิกิริยา เกิดอารมณ์เกิดความรู้สึกเมื่อได้ยินเสียงคนพูดอย่างแน่นอน

ความจริงเรื่องการติดต่อกับพืชหรือต้นไม้ด้วยวาจานี้คนไทยยอมรับ ว่าทำได้และและได้ผลมานานแล้วเหมือนกัน

ก่อนต้นข้าวจะออกรวงนั้นชาวนาไทย ได้ทำขวัญ ข้าวและกล่าว ถ้อยคำ วาจา อันอ่อนหวานต่อต้นข้าวมาเป็นเวลาช้านานหนักหนาแล้ว ไม่รู้ว่ากี่ร้อยปี

หลักฐานยังไม่พอหรือครับ ?

ไม่เป็นไร ยังมีอีก

ที่มุมบ้านผมด้านหน้านั้นมีต้นหางนกยูงใหญ่อยู่ต้นหนึ่ง

เคยออกดอกเต็มต้นมาทุกปี

ถึงปีนี้ผมเริ่มอ่านหนังสือพิมพ์สยามรัฐให้มันฟัง

เริ่มด้วยบทบรรณาธิการ และบทความหลัก ๆ ก่อน เช่นปกิณกะการเมืองหมุนตามโลก

ปรากฏว่าเดือนเมษายนที่แล้ว หางนกยูงไม่ออกดอก มีแต่ใบ

ผมก็เปลี่ยนเป็นบทความอื่น

อ่านบทความตาหมอหลอ ส.ธ.น. และดำเนินสะดวกให้มันฟังสลับกันไป

ใบหางนกยูงที่เคยหุบเมื่อตอนกลางคืนและแผ่ออกตอนกลางวันนั้น หุบทั้งวัน

แปลว่ามันนอนทั้งวัน

ผมก็เอาบทความนร นรปกอ่านให้มันฟังใบที่ตรงยอดต้นเริ่มเหลือง

เอาบทความของขรรค์ชัย บุนปานอ่านให้มันฟัง

ใบเหลืองลงมาถึงกลางต้น

เอาบทความของอนันต์ สายศิริวิทย์อ่านให้มันฟัง

ใบร่วงพรูทั้งต้นเลยครับ

เอาสาระบันเทิงของจันทน์ผาอ่านให้มันฟังถึงสองอาทิตย์

ไม่มีอะไรดีขึ้นเลย

แต่ผมลองหยิกผิวที่ลำต้นมันดูเห็นยังเขียวอยู่

ผมก็ใช้มาตรการขั้นสุดท้าย

เอาบทความคึกฤทธิ์หน้า ๕ อ่านให้มันฟัง

สามวันเท่านั้นยืนต้นตายเลยครับ

เดี๋ยวนี้หางนกยูงต้นนั้นก็ยังยืนตายอยู่ใครผ่านบ้านผมในซอยพระพินิจ ตรอกสวนพลูก็ดูเอาเองก็แล้วกัน

เดี๋ยวจะหาว่าผมโกหก

(จาก สยามรัฐรายวัน วันจันทร์ที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๑๔)

อันตรายที่จะพึงเกิดกับนัยตา

นายแพทย์อเนก เพทวณิช

มนุษย์เราจะดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างสุขสบาย จำต้องอาศัยอวัยวะสัมผัสทั้งห้า คือ ตา, หู, จมูก, ลิ้น. และผิวหนัง (กาย) ในจำพวกอวัยวะสัมผัสนี้ ตานับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะว่าสามารถทำให้มนุษย์ได้เรียนรู้จักโลกอันกว้าง รวมทั้งความสวยสดงดงามต่าง ๆ ของธรรมชาติ และช่วยให้มนุษย์ ได้รู้จักหลบหลีกภยันตรายต่าง ๆ จากภายนอกอันจะอุบัติขึ้น นอกจากนั้น ตายังเป็นเครื่องประกอบในความสวยงามของมนุษย์ และประการสุดท้ายที่นับว่าตาเป็นสิ่งที่มีค่ายิ่งของมนุษย์ คือ เมื่อดวงตานั้นเกิดพิการ จะด้วยสาเหตุใด ๆ ก็ตาม จนถึงกับบอดเสียแล้ว วิทยาศาสตร์การแพทย์สมัยปัจจุบันซึ่งนับว่าเจริญที่สุดนี้ ก็ไม่สามารถจะหาสิ่งใดมาเปลี่ยนทดแทนดวงตาที่บอดนั้นให้คืนดีเหมือนอย่างเดิม เช่นอวัยวะอื่น ๆ ได้ ดังนั้นดวงตาจึงเป็นสิ่งที่มนุษย์จำต้องทะนุถนอม และรักษาไว้

สาเหตุของโรคตาบอด ตามที่สมาคมป้องกันตาบอดของอเมริกาได้กล่าวไว้มีด้วยกันดังนี้:—

๑. การติดเชื้อโกโนเรีย ในเด็กทารกเกิดใหม่

๒. โรคซิฟิลิส

๓. การผิดปกติของลูกตาแต่กำเนิด

๔. การอักเสบของลูกตาในวัยเด็กอันเนื่องจากการติดเชื้อ

๕. โรคริดสีดวงตา

๖. อุบัติเหตุและอันตรายของลูกตาอันเนื่องจากอาชีพ การศึกษา ชีวิตและสงคราม

จากสาเหตุดังกล่าวแล้ว จะเห็นได้ว่า โรคตาบอดพอจะมีทางป้องกันได้ โดยเฉพาะในหัวข้อที่ว่าด้วยอุบัติเหตุของลูกตา ซึ่งสามารถเกิดได้ทุกเวลา หากเมื่อเกิดขึ้นแล้วการรักษาให้หายเหมือนปกตินั้น ทำได้ยากมาก วิธีที่ดีที่สุดก็คือการป้องกัน ซึ่งกระทำได้ไม่ยาก ถ้าหากเราได้รู้ถึงสาเหตุตามที่จะได้กล่าวต่อไป รวมทั้งอาการและการปฐมพยาบาลด้วย คือ:-

(๑) อุบัติเหตุซึ่งอาจจะเกิดกับลูกตาในอาชีพกสิกรรม

พวกที่มีอาชีพตัดต้นไม้, ตัดฟืน อุบัติเหตุที่อาจพบได้เป็นพวกเศษไม้ทิ่มลูกตา ทำให้แก้วตาหน้าเป็นแผล หรือถ้าถูกอย่างแรงทำให้แก้วตาหน้าฉีกขาด หรืออาจเป็นมาจากกิ่งไม้ฟาดลูกตาเหล่านี้เป็นต้น พยาธิสภาพที่เกิดขึ้น ย่อมสุดแต่ความรุนแรงของกิ่งไม้ที่ฟาด จึงอาจพบได้ตั้งแต่เลือดออกภายในลูกตา จนกระทั่งถึงลูกตาแตกสำหรับพวกชาวนานั้น อุบัติเหตุมักเกิดจากถูกใบข้าว, ฟางข้าว, บาดหรือทิ่มลูกตา ทำให้แก้วตาหน้าเป็นแผล หรืออาจได้รับอันตรายจากสัตว์เลี้ยงประเภทวัว ควายใช้หางฟาดถูกนัยตา

(๒) อุบัติเหตุซึ่งอาจจะเกิดกับลูกตาในวงการอุตสาหกรรม

ประเทศไทยเรานั้น การอุตสาหกรรมนับว่าเพิ่งจะเริ่มพัฒนาการดังนั้นโรงงานต่าง ๆ จึงยังมีไม่มาก และอุบัติเหตุเกี่ยวกับนัยตาจึงไม่ค่อยพบนัก แต่สำหรับประเภทที่ต้องตัดเหล็ก, ตะไบเหล็ก ช่างเครื่องยนต์เหล่านี้ อุบัติเหตุที่พบ ส่วนมากเนื่องจากเศษเหล็กเข้าตาและยังคงอยู่ที่แก้วตาหน้า ทำให้เกิดแผล หรือเศษเหล็กใหญ่ ๆ กระเด็นถูกลูกตา ทำให้เลือดออกภายในลูกตา จนถึงกับทะลุเข้าไปยังภายในลูกตา

ประเภททำเหมืองแร่ ก็คล้าย ๆ กัน เศษหินกระเด็นเข้าไปฝังในลูกตา หรือแรงระเบิด ทำให้เศษดินและหินฝังในลูกตา ก็อาจพบได้

บุคคลประเภทที่เชื่อมเหล็กหรือเป่าแก้ว จำต้องมองแสงสีแดงอยู่เป็นเวลานาน ๆ มักทำให้เกิดเป็นต้อกระจก ส่วนพวกต้องมองแสงสีม่วงจากไฟฟ้าทำให้เกิดการอักเสบของเยื่อตาและแก้วตาหน้า และถ้ารุนแรงมากก็มีการอักเสบของชั้นรับภาพภายในลูกตา และอุบัติเหตุจากพวกรังษี คือ ต้อกระจก จำพวกที่มีอาชีพในโรงถลุงตะกั่ว, โรงงานสี, และสาร

เคมี อุบัติเหตุพวกนี้เนื่องจากสารมีพิษ และสารเคมี, พวกพิษจากตะกั่ว นั้นทำให้ตาบอด เนื่องจากเส้นประสาทตาเหี่ยว หรือสีบางชนิด พิษของมันทำให้แก้วตาหน้าทึบแสง

โรงงานทำน้ำกรด, โรงปูน, ด่าง และพวกแกสแอมโมเนีย อุบัติเหตุมักเนื่องจาก กระเด็นเข้าลูกตา กรดหรือด่างจะทำลายเยื่อบุตา และแก้วตาหน้า ทำให้ทึบแสง และ อักเสบ กลายเป็นแผลเป็นทึบแสงตลอด

ในโรงงานอุตสาหกรรมบางแห่ง แสงสว่างไม่ถูกสุขลักษณะและสภาพของการ ทำงานเป็นต้นว่า แสงสว่างน้อยไป คนงานก็จะเกิดการอักเสบของลูกตา และเมื่อทำงานไป นาน ๆ ก็เกิดโรคตากระตุก

(๓) อุบัติเหตุอันเกิดจากชีวิตประจำวัน

อุบัติเหตุที่พบได้บ่อย ๆ จากสิ่งแปลกปลอมเข้าลูกตา ได้แก่ เศษผง, ขี้บุหรี่, ทราย โดยเฉพาะเด็ก ๆ อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นพบได้บ่อยมาก เพราะเด็กชอบเล่นยางสติ๊ค, ยิง ปืน, ลูกดอก, ลูกศร, ไม้ซาง, ดินสอ ฯลฯ สิ่งเหล่านี้พลาดถูกลูกตา ทำให้เลือดออกภาย ในลูกตา หรืออาจทำให้ลูกตาแตก ทะลุ เป็นเหตุให้ตาบอดได้ และอาจพบอุบัติเหตุจาก เปิดขวดอาจระเบิด จุกกระเด็นถูกลูกตาเหล่านี้เป็นต้น ทำให้เลือดออกภายในลูกตา หรือ เศษแก้วฝังภายในลูกตาได้ก็จัดอยู่ในประเภทอุบัติเหตุ ซึ่งเกิดจากชีวิตประจำวัน

(๔) อุบัติเหตุกับลูกตาในการกีฬา หรือเหตุอื่น ๆ

ได้แก่ฟุตบอลล์, ชกมวย เทนนิส, แบดมินตัน, กอล์ฟ เป็นต้น อุบัติเหตุที่พบ ย่อมสุดแต่ความรุนแรงที่มากระทบกับลูกตาจึงอาจพบได้ตั้งแต่เลือดออกภายในลูกตา, แก้วตา หน้าฉีกขาด, ชั้นรับภาพภายในลูกตาลอกหลุด ลูกตาแตก หรือกระดูกกระบอกตาแตกหรือ หัก เหล่านี้เป็นต้น

สำหรับนักตกปลา เบ็ดอาจจะเกี่ยวลูกตา ทำให้หนังตาฉีกขาด, เลือดออกภาย ในลูกตา และลูกตาแตก

ข้าพเจ้าขอยกตัวอย่างอุบัติเหตุของลูกตาในบ้านเรา จากสถิติของแพทย์หญิงประเจียด บุนนาค แผนกจักษุ ฯ ร.พ. ศิริราช ซึ่งได้รวบรวมไว้จากผู้ป่วยที่รับเข้าไว้รักษาในแผนกจักษุ ฯ ในระยะเวลา ๙ ปี ดังนี้

จำนวนผู้ป่วยทั้งหมดที่ได้รับอุบัติเหตุที่ลูกตา มีถึง ๑๐๒๕ คน จากจำนวนนี้ เมื่อคิดเปอร์เซ็นต์ที่ตาบอด มีถึง ๕๑.๕๒ % และเปอร์เซ็นต์ของสาเหตุที่เกิดอุบัติเหตุได้แก่

ถูกไม้แทง ๓๒ % ถูกใบข้าว ใบหญ้าบาดลูกตา ๑๐ % ตะปูกรรไกร มีดทิ่มลูกตา ๑๕ % ลูกขนไก่ ยางสติ๊คถูกตา ๑ % ถูกชก ๔ % ถูกนกจิก ควายขวิด ๔ % ถูกลูกปืนแก๊ป, หิน ๗ % ถูกเศษแก้วสังกะสี ๕ % และสาเหตุอื่น ๆ อีก ๑๔ %

สาเหตุอันเนื่องจากการอุตสาหกรรม, กรด, ด่าง, เข้าลูกตานั้นรวมไว้ในสาเหตุอื่น ๆ

อาการ

อาการที่เกิดเฉพาะผิวของลูกตา ได้แก่เศษไม้, เหล็ก ผงเข้าตาแก้วตาดำถลอก กรดด่างเข้าลูกตารวมทั้งพวกที่มองแสงสีม่วง หรือสีแดงสว่างมาก ๆ จากการเชื่อมโลหะ พบว่าตาแดง น้ำตาไหลตลอดเวลา ลืมตาไม่ขึ้น มองแสงไม่ได้ ปวดตา ปวดศีรษะ โดยเฉพาะพวกกรดด่างแก๊ส พวกนี้จะกัดแก้วตาชั้นหน้าให้ทึบแสง เยื่อบุตาใสอักเสบติดกัน สุดท้ายลูกตากลอกไปมาไม่ได้แก้วตาหน้าทึบแสงจนมองอะไรไม่เห็น

จำพวกมองแสงสว่างจากการเชื่อมโลหะนาน ๆ ทำให้มีอาการอักเสบของชั้นรับภาพ ทำให้มองเห็นเป็นจุดดำตรงกลางตลอดเวลาหรือทำให้สนามสายตาแคบลง

อันตรายจากรังสีและแร่เรเดี่ยม ทำให้หนังตาบวม แดง ขนตาร่วง จนกระทั่งแก้วตาอักเสบด้วย

การปฐมพยาบาล

(๑) จำพวกเศษเหล็ก, ผง, เข้าตา ต้องเขี่ยเอาออก ถ้ามีแก้วตาหน้าถลอก

ต้องใช้ขี้ผึ้ง ยาปฏิชีวนะ ป้ายตาและปิดตาไว้ตลอด ๒๔ ชม. รุ่งขึ้นอาการก็จะดีขึ้น ถ้ายังไม่ดีขึ้นควรรีบปรึกษาจักษุแพทย์โดยตรง

(๒) จำพวกกรดด่าง ปูนขาวเข้าตา พวกนี้รุนแรงมาก มักจะทำให้ตาบอด การปฐมพยาบาลชั้นแรกสำคัญมาก โดยรีบล้างตาด้วยน้ำสะอาดให้เร็วที่สุดที่จะทำได้ และต้องล้างนาน ๆ เพื่อให้น้ำชำระล้างเอากรดหรือด่างออกไปให้หมด จากนั้นอาจจะล้างด้วยน้ำยาซึ่งจะทำให้กรดหรือด่างหมดฤทธิ์ เป็นต้นว่าถูกกรดควรใช้น้ำยาโซเดียมไบคาบอเนต ๓% ล้าง ถูกด่างใช้น้ำยากรดบอริค ๓% ล้างพวกถูกปูนขาวใช้น้ำยาแอมโมเนียมตาเตรด ๑๐% ล้าง หลังจากนั้นป้ายตาด้วยขี้ผึ้งปฏิชีวนะกันติดเชื้อ ปิดตา รีบพาไปโรงพยาบาลที่มีจักษุแพทย์เพื่อรับการรักษาที่ถูกต้องต่อไป

จำพวกที่ถูกแสงสว่าง ก็ควรป้ายยาขี้ผึ้งปฏิชีวะนะ ปิดตา ใส่ยาแก้ปวด แล้วควรไปปรึกษาจักษุแพทย์

(๓) อันตรายเกิดจากของไม่มีคม (ทู่หรือทื่อ) ได้แก่ จำพวกที่เลือดออกใต้เยื่อบุตา ตาข้างนั้นแดงจัด

จำพวกเลือดออกในลูกตา ตาแดง เคืองตา ลืมตาไม่ขึ้น เส้นเลือดภายในลูกตาดำเป็นสีแดง ถ้าออกมากเป็นสีดำ มีอาการปวดตา หรือปวดศีรษะ ตามองไม่เห็น

จำพวกแก้วตาหน้าฉีกขาด จะมีอาการปวดตา ลืมตาไม่ขึ้น น้ำตาไหลตลอดเวลา กลัวแสง สายตามัวลง

ถ้าแก้วตาหลุด หรือชั้นรับภาพลอกหลุด ปวดตา สายตามัวเห็นภาพเพียงครึ่งเดียว หรือมองภาพเห็นปนสีแดงมีประกายแบบฟ้าแลบ

การปฐมพยาบาล ในประเภทนี้ ชั้นแรก คือปิดตาและพันตาข้างนั้นไว้ให้แน่น ให้ยาระงับปวดแล้วรีบส่งเข้าโรงพยาบาล เพื่อให้จักษุแพทย์รักษาต่อไป

(๔) อันตรายอันเกิดจากของมีคมที่ลูกตา

ลูกตาจะทะลุ ม่านตาออกมาจุกที่ปากแผล หรือวุ้นภายในลูกตาไหลออก แก้วตาอาจจะแตกกลายเป็นต้อกระจก หรือบางครั้งอาจจะเหลือเป็นสิ่งแปลกปลอมค้างในลูกตา

อาการจะพบว่า ปวดตา น้ำตาไหล ลืมตาไม่ขึ้น และมองอะไรไม่เห็น

การปฐมพยาบาล ปิดตาและพันตาไว้ให้แน่น รีบส่งโรงพยาบาลเพื่อว่าจักษุแพทย์จะได้เย็บลูกตาหรือรอยฉีกขาด ถ้ามีสิ่งแปลกปลอมค้างอยู่ จักษุแพทย์ก็จะเอาออกโดยวิธีผ่าตัด ต่อจากนั้นจึงให้การรักษาทางยา

(๕) อันตรายสุดท้าย ได้แก่อันตรายที่เกิดมากระทบลูกตาอย่างแรงมาก จนทำให้พวกกล้ามเนื้อและเอ็นที่ยึดลูกตาฉีกออก ทำให้ลูกตาเคลื่อนที่ ถ้าแรงมากกระดูกกระบอกตาหักหรือแตก

ตาข้างนั้นก็บวมช้ำ โปนออกหรือลูกตาเอียงไปข้างหนึ่งข้างใดปวดศีรษะ มองอะไรเห็นเป็นสองภาพ

และถ้าอันตรายนั้นเกิดในส่วนลึกเป็นต้นว่าถูกยิง ก็ทำให้เส้นประสาทขาดหรือกระโหลกศีรษะส่วนฐานแตก ตาข้างนั้นก็จะปวดทันที

การปฐมพยาบาล ให้ยาระงับปวด แล้วรีบส่งเข้าโรงพยาบาลโดยเร็ว

การป้องกัน การป้องกันอุบัติเหตุนั้น เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ซึ่งทุกคนปฏิบัติกันได้ ซึ่งมีแนวทางดังต่อไปนี้

(๑) จำพวกเด็กเล็ก ๆ อยู่ในวัยซุกซน บิดามารดาหรือผู้ปกครอง ควรเอาใจใส่ อบรมถึงอันตราย อันจะเกิดกับลูกตา จากของมีคม ยางสติ๊คลูกศร ไม้ซาง ก้อนหิน เป็นต้น และถ้าหากพบเด็กกำลังเล่นประเภทนี้ ก็ควรจะห้ามปรามและให้เล่นอย่างอื่นจะดีกว่า

(๒) โรงงานอุตสาหกรรม ควรจัดเกี่ยวกับสุขภาพของตาดังนี้

ก. จัดการตรวจตา และสายตาคนงานทั้งหมด ว่าสายตาเป็นอย่างไร และเป็นโรคเกี่ยวกับตาอย่างไรบ้าง ถ้าสายตาไม่ดี หรือมีโรคตา ควรจัดการรักษาเสียให้หาย สายตาไม่ดีก็ควรจะจัดหางานที่เหมาะสมกับสายตาของเขาให้ใหม่ ถ้าทำไม่ได้ ก็ควรแนะนำให้เปลี่ยนอาชีพใหม่ให้ถูกต้อง

ข. คนงานที่ต้องทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักร ที่มีเศษเหล็ก กระจาย หรือเชื่อมโลหะ ควรจัดให้มีแว่นใส่ป้องกันสะเก็ดเหล็กเข้าตาหรือแว่นตัดแสงใส่เวลาเชื่อมโลหะ

ค. ควรปรับปรุงแสงสว่างในโรงงาน ให้เพียงพอและถูกต้องกับสุขลักษณะ

ง. ให้การศึกษาแก่คนงาน ถึงอุบัติเหตุ และอันตรายต่าง ๆ อันอาจจะเกิดขึ้นกับตา รวมทั้งให้คำแนะนำและการปฐมพยาบาลเบื้องต้น

จ. วางกฎเกณฑ์ของโรงงานเพื่อให้คนงานได้ปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด เช่นเวลาทำงานต้องสวมแว่นตาป้องกันเวลาทำงาน เป็นต้น

ฉ. ควรจัดให้มีห้องปฐมพยาบาล มียา เครื่องมือ เครื่องอุปกรณ์การแพทย์พอที่จะรักษาขั้นแรกหรือปฐมพยาบาลได้ทันท่วงที และถ้าเป็นมาก จะต้องส่งโรงพยาบาลโดยรวดเร็ว

(๓) ในด้านกสิกรรม ควรจัดให้มีการรักษาและคำแนะนำการป้องกันเกี่ยวสุขภาพของตาแก่ชาวกสิกร ให้ทราบถึงอุบัติเหตุและอันตรายต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นขณะทำไร่ไถนาได้ รวมทั้งการปฏิบัติตนให้ถูกต้อง และแนะนำให้รีบมาโรงพยาบาลโดยเร็ว

สุดท้ายนี้ขอให้ทุก ๆ ท่าน ได้โปรดระลึกไว้เสมอว่า ดวงตานั้นเป็นสิ่งที่มีค่าที่สุดแก่ชีวิตของท่าน ซึ่งทุกคนควรจะทนุถนอมและรักษาไว้เป็นอย่างดี หากท่านทั้งหลายรวมทั้งท่านเจ้าของโรงงานต่าง ๆ ได้ให้ความร่วมมือในการป้องกันอุบัติเหตุ และอันตรายอันพึงจะเกิดขึ้นกับลูกตาเป็นอย่างดีแล้ว ประเทศชาติก็จะมีพลเมืองที่มีดวงตาดี ย่อมทำคุณประโยชน์แก่ชาติบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้าตามควรอีกด้วย.

โรคตาต่าง ๆ ที่ทำให้ตาบอด

นายแพทย์ อเนก เพฑวณิช

ปัญหาเรื่องตาบอดนับว่าเป็นเรื่องสำคัญสำหรับประเทศเรา ซึ่งกำลังอยู่ ในระหว่างพัฒนา โดยเฉพาะในประเทศที่ขาดแคลนแพทย์ฐานะประชากรค่อนข้างยากจน จำนวนคนตาบอดก็มีมาก สำหรับประเทศเรานั้น ข้าพเจ้าไม่ทราบว่ามีจำนวนเท่าไรต่อประชากรแสนคนหรือมีจำนวนทั้งหมดในประเทศเรา ตัวอย่างของประเทศที่เจริญแล้วเช่น ในประเทศเบลเยี่ยม มีจำนวนตาบอดเพียง ๔๓ คน ต่อประชากรแสนคน เยอรมันนี ๖๐ คน ต่อแสนคน และในอังกฤษ ๑๗๕ คน ต่อประชากรแสนคน ในอินเดียมี ๕๐๐ คน ต่อประชากรแสนคน ซึ่งจากจำนวนคนตาบอดนั้น จะมีจำนวนมากในประเทศที่การอนามัยไม่ดีฐานะยากจน หรือประเทศที่ร้อน แห้งแล้ง มีฝุ่น แมลงหวี่แมลงวันมาก

สาเหตุส่วนใหญ่ที่ทำให้ตาบอดในบ้านเราได้แก่ โรคอักเสบของเยื่อบุตา และแก้วตาหน้า ต้อกระจก ต้อหิน โรคขาดอาหาร กามโรคและอันตรายจากหมอเถื่อน โรคต่าง ๆ เหล่านี้มีโอกาสป้องกันได้ เพื่อเป็นประโยชน์ตามสมควร ข้าพเจ้าขอบรรยายแต่ละโรคเพื่อความเข้าใจพอเป็นสังเขปดังต่อไปนี้

(๑.) **โรคเยื่อบุตาอักเสบ** ที่ชาวบ้านเรียกกันตาแดง โรคนี้เกิดจากการติดเชื้อ ในเด็กแรกเกิด ตาแดงนั้นส่วนมากเนื่องจากเชื้อโกโนเรีย ส่วนน้อยจากเชื้อโรคตัวอื่น ๆ เด็กนั้นได้รับเชื้อจากมารดาขณะคลอด ตามปกติแล้วหลังคลอด เด็กจะได้รับยาหยอดตาป้องกัน ยาพวกนี้เป็นพวกซิลเวอร์ไนเตรท หรือยาพวกปฏิชีวนะทุกราย แต่ถ้าเชื้อนั้นรุนแรงหรือไปคลอดในที่ไม่ถูกหลักอนามัย หรือคลอดโดยหมอตำแยตามบ้านเด็กก็เกิดโรคเยื่อบุตาอับเสบ จะพบว่าเด็กมีตาแดง หนังตาบวมทั้ง ๒ ข้าง มีขี้ตามาก หรือบางครั้งก็เป็นน้ำหนองปนเลือดไหลปกคลุมตา เด็กลืมตาไม่ขึ้น หากปล่อยปละละเลยไม่รักษา โรคนั้นก็ลุกลามต่อไป

ทำให้แก้วตาดำอักเสบกลายเป็นแผลทลุ การอักเสบก็ลามเข้าไปข้างในลูกตา ก็ทำให้ตาบอดได้

การป้องกันรักษา ในขณะตั้งครรภ์ควรจะฝากท้องให้ถูกต้องตามหลักอนามัย โดยฝากท้องที่โรงพยาบาล หรือสุขศาลา เพื่อว่าแพทย์จะตรวจครรภ์ รวมทั้งกามโรค ถ้าพบว่าเป็นโรคก็จะได้รีบให้การรักษา เมื่อถึงเวลาคลอดก็ควรไปคลอดที่โรงพยาบาล หรือสุขศาลา แพทย์จะได้หยอดยาตาป้องกันโรค หรือเมื่อกลับจากโรงพยาบาลหรือสุขศาลาแล้วเด็กมีอาการตาแดง ขี้ตามาก ลืมตาไม่ขึ้น บิดาหรือมารดาควรรีบพาไปปรึกษาจักษุแพทย์

(๒) **โรคแผลแก้วตาดำ** โรคนี้พบได้บ่อยและเป็นสาเหตุอันหนึ่งทำให้ตาบอดได้ โรคนี้มักจะพบเกิดเนื่องจากพวกฝุ่นเข้าตา หรือในพวกชาวนาถูกใบหญ้า ใบข้าว ฟางข้าว บาดตา หรือในบางคนจะไม่มีประวัติในพวกเด็ก ๆ มักจะพบเกิดเนื่องจากโรคขาดอาหาร เลี้ยงไม่ถูกหลักอนามัย เมื่อเป็นแล้วมีอาการเคืองตา ปวดตาข้างนั้น บางครั้งก็อาจจะปวดศีรษะน้ำตาไหลตลอดเวลา ถ้าสังเกตลูกตาข้างนั้นจะเป็นตาแดงมีเป็นฝ้าขาว ๆ บริเวณตาดำ เมื่อเกิดเป็นโรคนี้แล้วไม่ควรรักษาเองควรรีบปรึกษาจักษุแพทย์เพื่อจะได้รักษาให้ถูกต้อง หากรักษาเอง แผลนั้นก็ลุกลามออกไป และกินทลุทำให้ลูกตาแฟบและบอดได้ หากว่าแผลไม่ลุกลาม แต่ก็จะเกิดเป็นแผลเป็นทึบมาก ก็ทำให้มองไม่เห็นเช่นกัน ฝ้าขาว ๆ ที่เกิดขึ้นนั้นตรงกับที่ชาวบ้านเรียกว่าตาถั่ว

(๓) **โรคริดสีดวงตา** โรคนี้เป็นโรคที่รู้จักกันมานานแล้ว ตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นโรคติดต่อและอาจจะทำให้ตาบอดได้ ตาบอดนั้นเป็นผลตามหลังโรคริดสีดวงตานาน ๆ โรคนี้เกิดจากเชื้อไวรัส เมื่อเป็นแล้วมีอาการคันตา ตาแดง เคืองตา น้ำตาไหล ถ้าพลิกหนังตาด้านในดูโดยเฉพาะหนังตาบน จะเห็นเยื่อบุตาแดง มีเป็นเม็ด ๆ ขรุขระคล้ายเม็ดสาคูเกิดขึ้น หากปล่อยทิ้งไว้ก็เกิดมีแผ่นเยื่อที่ประกอบด้วยเส้นเลือดฝอยเล็ก ๆ แผ่ลงมาคลุมตาดำ ในเวลาเดียวกันเยื่อบุหนังตาก็กลายเป็นแผลเป็น เป็นเหตุให้ขนตาเก ถ้ามากกว่านั้นก็ทำให้ขอบตาพลิกเข้าข้างใน ขนตาแยงลูกตา ทำให้ลืมตาไม่ขึ้น โรคนี้สำหรับบ้านเราพบมากในภาคอีสาน เพราะอากาศร้อน มีฝุ่นมากและแห้งแล้ง ทำให้โรคนี้กระจายติดต่อ

ไปได้ทั่ว ๆ การติดต่อติดโดยใช้ผ้าเช็ดหน้า หรือผ้าเช็ดตัวร่วมกันหรือติดจากแมลงหวี่ด้วย เหตุนี้เมื่อคันตา สงสัยว่าจะเป็นโรคริดสีดวงตา ควรรีบปรึกษาจักษุแพทย์ ให้ตรวจรักษาเสียแต่แรก ด้วยการใช้ยารักษาให้หายขาดได้

(๔) **โรคต้อทั้งหลาย** สำหรับในประเทศร้อน โรคต้อที่พบมีได้ตั้งแต่ต้อเนื้อ ต้อกระจก ฯลฯ การที่ต้องเอาต้อเนื้อมารวมด้วย เพื่อแนะนำในการรักษาให้ถูกต้อง

โรคต้อเนื้อ เป็นโรคที่พบมากในประเทศร้อน โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ก็จะพบต้อเนื้อได้มากที่สุด โรคนี้จะพบว่าเป็นแผ่นเนื้อเกิดที่บริเวณหัวตา หรือหางตา แล้วแผ่เข้าตาดำ โรคนี้ไม่มีอาการอะไร เพียงแต่ทำให้ดูตาข้างนั้นแดงกว่าธรรมดา เนื่องจากมันไม่ทำให้เกิดการเจ็บปวด หรือรำคาญมาก ประชากรในภาคอีสานที่เป็นแล้วมักจะปล่อยไว้เฉย ๆ ต้อเนื้อก็แผ่เข้าไปคลุมตาดำมากขึ้น บางครั้งจนเกือบปิดรูตาดำ ทำให้มองไม่เห็นจึงจะมาหาหมอ การรักษานั้น รักษาได้อย่างเดียวคือลอกเอาออก แต่ควรจะให้จักษุแพทย์ทำ เพราะว่าวิธีลอกนั้นง่าย ๆ ก็จริง แต่หากลอกไม่ถูกต้อง มันจะงอกขึ้นมาใหม่ หรือกลายเป็นตุ่มเนื้อ หรือมิฉะนั้นกลายเป็นแผลเป็นที่ตาขาวยึดลูกตา ทำให้กลอกตาไม่ได้สะดวก

โรคต้อกระจก โรคนี้เป็นได้ทั้งในเด็กแรกเกิดและผู้ใหญ่อายุตั้งแต่ ๕๐ ปีขึ้นไป ในเด็กเล็ก ๆ นั้น เกิดต้อเนื่องจากเกิดตามกรรมพันธุ์ หรือมารดาเป็นโรคเยอรมันมีเซิลขณะตั้งครรภ์ ต้อกระจกนี้เป็นโรคของแก้วตา แก้วตานั้นจะทึบแสง อาการมีแต่เพียงว่าสายตามัวลงไปจนกระทั่งมองไม่เห็น โดยไม่มีอาการเจ็บปวดแต่อย่างใด ถ้าสังเกตเข้าไปข้างในลูกตาจะเห็นจุดขาวที่กลางรูตาดำ สำหรับในคนอายุมาก ๆ นั้น เชื่อว่าเปลี่ยนไปตามอายุ แต่บางคนเชื่อว่าเกี่ยวกับเรื่องอาหาร หรือเกี่ยวกับโรคพยาธิในลำไส้ ต้อกระจกนี้ หากปล่อยต่อไปก็จะบอด แต่ถ้ารักษาแล้วจะทำให้เห็นได้เกือบเท่าคนปกติ การรักษามีได้อย่างเดียวคือ การลอกเอาต้อกระจกนั้นออก โดยทั่ว ๆ ไปแล้วการลอกนี้ไม่มีอันตรายเลย เมื่อลอกแล้ว ไม่มีโรคแทรกขณะผ่าตัดหรือหลังผ่าตัดแล้วจะเห็นแทบทุกราย ปัญหาว่าเมื่อไรควรจะลอกดีนั้น ในเด็กเล็ก ๆ ที่เป็นต้อกระจกแต่กำเนิด ควรจะทำการลอกเมื่อ

อายุ ๖ เดือนขึ้นไป ไม่ควรจะเกิน ๒ ขวบ การที่ทำผ่าตัดเร็วก็เพื่อให้ประสาทรับภาพข้างในลูกตาได้ทำงาน ก็จะทำให้การเห็นเป็นปกติเมื่อโตขึ้น ในทางตรงข้ามถ้ารอไว้นานประสาทรับภาพไม่ทำงาน เมื่อลอกแล้ว ผลการเห็นก็จะไม่ดีขึ้น

สำหรับในผู้ใหญ่นั้นขึ้นกับภาวะทางเศรษฐกิจ ในประเทศที่เจริญแล้ว พอตามัวลงจะเริ่มทำงานไม่ได้แล้ว เขาก็รีบเข้าโรงพยาบาลเพื่อผ่าตัด แต่ในบ้านเราซึ่งฐานะจนการศึกษาไม่ดี ก็อาจจะรอการผ่าตัดไปได้จนถึงขนาดเพียงมองเห็นแต่แสงไฟ ก็ยังพอมาลอกได้

การลอกนั้น ควรจะให้จักษุแพทย์ทำการลอกซึ่งเป็นการที่ถูกหลักวิทยาศาสตร์การแพทย์ โรคแทรกซ้อนก็จะไม่เกิดขึ้น การเห็นก็จะเห็นไปได้นาน บางรายไปหาหมอเถื่อน ซึ่งมีมากในบ้านเรา หมอเถื่อนนี้แหละเป็นคนทำให้ตาบอดได้อย่างมากมาย การลอกของพวกนี้จะกระทำโดยผิดหลักวิทยาศาสตร์ โดยดันต้อกระจกนั้นให้ตกลงไปข้างในลูกตา ผู้ป่วยจะบอกว่าเห็นทันที ข้อนี้ทำให้หมอเถื่อนกลายเป็นผู้วิเศษ แต่ผลของการเห็นนั้นอยู่ไม่นาน ต่อไปแก้วตาที่ตกลงไปข้างในลูกตา ก็ทำให้ตานั้นอักเสบ แล้วก็มองไม่เห็นอีกเลย

หลังการลอกแล้ว ผู้ป่วยต้องไปประกอบแว่นใส่ เนื่องจากแพทย์ได้ลอกเอาตัวกระจกออก ผู้ป่วยนั้นกลายเป็นสายตายาว ดังนั้นจึงต้องใส่แว่น ซึ่งแว่นนั้นก็จะมี ๒ ขนาด ขนาดมองไกลธรรมดา กับขนาดใช้กับอ่านหนังสือหรือเขียนหนังสือ

โรคต้อหิน โรคนี้นับว่าเป็นโรคที่อันตรายที่สุด เป็นเหตุใหญ่ที่ทำให้ตาบอด ต้อหินนี้ สาเหตุการเกิดไม่ทราบแน่ เมื่อเป็นแล้วเป็นผลให้มีการอุดตัน การไหลเวียนของน้ำภายในลูกตา ทำให้ความดันในลูกตาขึ้นสูง เมื่อความดันในลูกตาสูง ทำให้ประสาทรับภาพของชั้นในลูกตาเปลี่ยนแปลงและฝ่อไป รวมทั้งขั้วประสาทก็ฝ่อไปด้วย ตาจะบอด

ต้อหินนี้เป็นได้ทั้งเด็กแรกเกิด จนถึงผู้ใหญ่ ในเด็กแรกเกิดนั้นเกิดเนื่องจากกรรมพันธุ์ เมื่อเกิดมาแล้วจะสังเกตเห็นว่าเด็กนั้นมีตาดำโตกว่าปกติมาก เด็กไม่ลืมตา กลัว

แสง น้ำตาไหล ถ้าบิดามารดาคนใดพบบุตรหลานเป็นเช่นนี้ ควรรีบปรึกษาจักษุแพทย์เสีย เพราะจักษุแพทย์จะได้ทำการผ่าตัด หากไม่ปรึกษาเด็กจะตาบอดทุกราย

สำหรับในผู้ใหญ่ มักจะพบได้ในอายุตั้งแต่ ๔๕ ปีขึ้นไป เมื่อเป็นแล้วจะมีอาการต่าง ๆ กัน ชนิดเป็นแบบฉับพลันนั้น จะมีประวัติอยู่ในที่มืดมานานๆ เช่น ดูหนัง, ดูที.วี แล้วเกิดอาการปวดตาทันที บางคนก็ปวดศีรษะ มีคลื่นไส้อาเจียน ตาข้างนั้นเคืองแสง ลืมตาไม่ขึ้น มองอะไรไม่เห็น การปฏิบัติรักษาตัวมีอย่างเดียวคือ รีบปรึกษาจักษุแพทย์ แพทย์จะทำการรักษาโดยยาและผ่าตัด ทำให้ตาข้างนั้นไม่บอด

ชนิดเรื้อรังนั้น ร้ายมากเพราะว่าเมื่อเป็นอยู่แล้ว ผู้ป่วยมักไม่รู้ตัว จะมารู้ตัวเมื่อสายเสียแล้ว การรักษาช่วยอะไรไม่ได้ อาการจะเริ่มด้วยสายตามัวลง เวลามองไกล ๆ เห็นเป็นหมอก ๆ บางคนก็รู้สึกตึงๆ ไม่ค่อยสบายตาข้างนั้น หรือเวลามองดูไฟ เห็นประกายเป็นรุ้ง ๆ เนื่องจากสายตามัวจึงต้องเปลี่ยนแว่นบ่อย ๆ ดังนั้นเมื่อเกิดอาการเช่นนี้ควรรีบปรึกษาจักษุแพทย์ แพทย์ตรวจโดยใช้เครื่องมือวัดความดันในลูกตา วัดอาการเห็น และสนามสายตา ตรวจภายในลูกตา เมื่อจักษุแพทย์ตรวจพบว่าเป็นต้อหินแล้ว ก็จะให้การรักษาโดยยาหยอด และยารับประทาน ส่วนการผ่าตัดจะทำเมื่อทางยาไม่ได้ผล ผู้ที่เป็นต้อหินนั้นต้องติดต่อกับจักษุแพทย์ตลอด และปฏิบัติตัวตามคำแนะนำของแพทย์ พร้อมทั้งหยอดยาให้ถูกต้องตามเวลาที่กำหนด นั่นแหละเป็นการป้องกันไม่ให้ตาบอดได้

(๕) โรคตาอื่น ๆ ที่จะทำให้ตาบอดได้นั้น เป็นโรคของชั้นภายในลูกตา สำหรับกามโรคนั้นทำให้ตาบอดได้ เนื่องจากมันทำให้แก้วตาหน้าอักเสบ เป็นฝ้าขาวๆ ปิดรูตาดำ หรือทำให้ม่านตาอักเสบ ในกลุ่มของม่านตาอักเสบนี้ ตาแดง ปวดตา และเคืองตาข้างนั้น บ้างก็ปวดศีรษะ ดังนั้นในพวกตาแดงควรให้จักษุแพทย์ เพราะตาแดงจากม่านตาอักเสบนั้น หากรักษาไม่ถูกต้อง ม่านตาจะติดกับแก้วตาทำให้ตาบอดได้ กามโรคนั้นยังทำให้ขั้วประสาทตาอักเสบ พวกนี้จะมีอาการปวดลึก ๆ ภายในลูกตา ตามัวลงอย่างรวดเร็ว ถ้าไม่รักษาขั้วประสาทตา จะฝ่อเป็นอันว่าตาบอดไปตลอดชาติ



(๖) **โรคตาอันเนื่องจากโรคทั่วๆ ไปนั้น** ได้แก่โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน และโรคเลือดต่างๆ โรคต่างๆ เหล่านี้จะทำให้ชั้นประสาทในลูกตามีการเปลี่ยนแปลง มีเลือดออกภายในลูกตา หรืออาจทำให้เส้นโลหิตของชั้นประสาทภายในลูกตาถูกอุดตัน ชั้นประสาทตาภายในก็ไม่ทำงาน ตามัวมองไม่เห็นอะไร ดังนั้น หากเกิดเป็นโรคดังกล่าวแล้ว ควรจะปรึกษาจักษุแพทย์ ให้ตรวจภายในลูกตา เพื่อว่าเขาจะได้แนะนำการป้องกันตาบอดได้ถูกต้อง

(๗) **โรคชั้นประสาทตาลอกหลุด** โชคดีสำหรับบ้านเรา เพราะว่าโรคนี้เป็นกันน้อย มักจะเกิดกับคนที่มีสายตาสั้นมากๆ หรือเป็นเนื่องจากถูกกระทบกระเทือนที่ศีรษะ หรือตาแรงๆ เวลาเป็นการเห็นจะน้อยลง เห็นภาพเป็นครึ่ง บางคนก็เล่าว่า มองอะไรเห็นแดงคล้ายเลือดทั่วไปหมด แล้วต่อมาเห็นภาพครึ่ง นอกจากนั้นตาข้างนั้นมีประกายแบบฟ้าแลบตลอดเวลา เมื่อเกิดแล้วปล่อยไว้ไม่รักษา ชั้นประสาทตาภายในจะลอกหลุดมากขึ้น การเห็นจะน้อยลงไปเรื่อยๆ จนตาบอด หากเกิดมีอาการ ควรปฏิบัติตนนอนพักปิดตาทั้ง ๒ ข้างและรีบไปรับการตรวจจากจักษุแพทย์ ซึ่งให้การรักษาได้อย่างเดียวคือการผ่าตัด

ปัญหาเรื่องตาเข ตาเขนั้นอาจจะเนื่องจากสายตาผิดปกติ หรือโรคของระบบประสาท โดยเฉพาะในเด็กๆ ถ้าพบตาเขต้องคอยสังเกตและควรปรึกษาจักษุแพทย์ ไม่ควรคิดว่าตาเข ตาส่อน หรือตาเอกเป็นของสวยงาม เพราะการปล่อยเขตั้งแต่เด็กๆ แล้ว ชั้นประสาทหลังลูกตา ซึ่งไม่มีความพิการแต่อย่างใดกลับไม่ทำงานตามปกติของมัน มันก็จะไม่ยอมรับภาพ เป็นผลให้ตาข้างนั้นบอด

สุดท้ายของโลกตาบอด ก็เนื่องจากอุบัติเหตุต่างๆ ซึ่งได้เขียนบรรยายไปแล้วโดยละเอียด แต่ขอเน้นถึงความสำคัญของการไปหาจักษุแพทย์โดยเร็วนั้น เป็นต้นว่า เลือดออกภายในลูกตา หากรีบมารักษาแต่แรก ก็สามารถป้องกันตาข้างนั้นไว้ ตรงข้าม เมื่อเลือดออกแล้วยังปล่อยเด็กวิ่งเล่นต่อไป เลือดจะออกมากขึ้น ทำให้เกิดเป็นต้อหินแทรก เด็กจะปวด ภาวะเช่นนี้การรักษายิ่งยากกว่ามาแต่แรกโอกาสป้องกันตาบอดก็น้อยลงไป ดังนั้น ในหัวข้ออุบัติเหตุนี้ ที่สำคัญคือการป้องกันอย่าให้เกิดขึ้น.

พิมพ์ที่ร.พ. ธรรมดา 433–435 ถนนมหาจักร หลังกองปราบ ฯ พระนคร นายบัญชา จิรอิทธิวรรณ
ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา 2514 โทร. 221645, 222217